

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 14 (1729) 1983 BALANDIS-APRIL 7 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Plataus horizonto žmogus

Vyresnioji mūsų karta, keliavusi Amerikon per daugelį kraštų, emigruoja paskutinį kartą be jokios valdžios vizų į anapus, palikdama didesnius ar mažesnius pėdsakus. Vienas tokių yra a. a. kunigas profesorius Stasys Yla. Iš ramaus, idiliško Putnamo nuvykęs Čikagon 1983 metų kovo 24 dieną buvo pašauktas paskutinei emigracijai. Jo iškeliavimas per Čikagą buvo simboliškas ta prasme, kad tai įvyko laisvojo pasaulio lietuvių sostinėje, kur tebevyksta plačiausia visuomeninė, kultūrinė ir kitokia veikla. Kun. St. Yla, nors gyveno ne Čikagoje, bet visą laiką aktyviai dalyvavo visuomeniniame ir kultūriname lietuvių gyvenime. Toje lietuvių sostinėje jis gana dažnai lankydavosi su paskaitomis, su naujų knygų rankraščiais, naujų darbų sumanymais, suvažiavimų bei kongresų planais, dalyvaudavo įvairiuose posėdžiuose. Lietuviškoji veikla buvo jo dvasinė tėvynė, kurioje jaučėsi kaip kadaise Kaune, kur visuomeninis, kultūrinis, religinis gyvenimas virto virė. Jo atliekami darbai nebuvo labai plačiai žinomi, nes Velionis sąmoningai vengė reklaminių viešumos, bet dabar, jo netekus, daug kas pajus didelę spragą. Religinio gyvenimo puoselėtojai pastebės brandžių veiklų, straipsnių, giesmių stoką, organizacijos (jaunimo ir senimo) — dvasios vado išnykimą, kultūrininkai — kūrėjo, mokslininkai — tyrinėtojo, visa lietuviškoji visuomenė — tylios, bet stiprios ir giliios atamos.

VELIONIS kunigas Stasys Yla jau ryškiai sušvito pirmaisiais savo darbais Kaune apie 1935 metus, kai buvo pakviestas dėstytoju į Vytauto Didžiojo universiteto teologijos-filosofijos fakultetą. Ir spaudoje, ir fakultete, ir visuomeninėje veikloje jis pasirodė kaip naujo tipo kunigas su vakarietišku mentalitetu. Nekartą lankėsi Vakarų Europoje, studijavo naujas sroves ir skleidė naują dvasią, skirtingą nuo tradicinės lietuvių krikščionybės, daug ką pasiskolinusios iš slavų tautų, ypač lenkų. Ta naujoji dvasia buvo linkusi į aktyvesnį, originalesnį reiškimosi visuomenėje, ypač socialinėje srityje. Ji buvo gyvai jaučiama jaunojo kunigo, klierikų bei studentų kartoj. Tradicinis stilius, atėjęs iš senosios kartos, pabrėždavo pamaldumą, liturginių apeigų atlikimą, senosios teologijos studijas. Jaunajai to meto kartai to buvo permaža — ji buvo linkusi aktyviai jungtis į atsikūrusios Lietuvos gyvenimą, jo pažangą religinėje srityje, kad ji neatsilikytų nuo sparčiai žengiančio kultūrinio gyvenimo. Netrukio ir kritikos senosios kartos adresu. Nors kun. St. Yla buvo labai taktiškas žmogus, tačiau neišvengė skundų. Turėjo teisintis ir kunigų seminarijos vadovybėje, ir Kauno arkivyskupijos kūrtoje. Vienu metu jam netgi buvo uždrausta spausdinti straipsnius be kunijos sutikimo. Bet tai buvo trumpalaikiai epizodai, kurie vėliau išnyko.

PALINKĖS aktyviojo krikščionybėn, Velionis kun. St. Yla jį pasinėrė visa siela. Nors Kaune pagrindinis jo darbas buvo akademinis, tačiau jį nesiribojo. Tiesa, atliko jis tą darbą su dideliu atsidėjimu, bet jo žvilgsnis siekė daug toliau. Akademinis darbas — paskaitos ir straipsniai jam buvo paruošiamoji pakopa, vedanti į gyvenimą. Esminis Velionies rūpestis buvo gyvas žmogus su savo dvasinėmis problemomis. Apie tai jis kalbėjo savo studentams, apie tai rašė straipsnius ir knygas. Kun. St. Yla aiškiai matė, kad su naująja Lietuva ateina ir naujo tipo lietuvis, kuriam neužtenka tradicinės krikščionybės, atremtos į liaudinį pamaldumą. Dėlto jis visomis jėgomis stengėsi gilinti krikščionybės sampratą jaunojo kartoj. Drauge su kitais planavo netgi specialų religinės kultūros žurnalą Lietuvoje. Kai visus planus suardė sovietinė ir nacinė okupacija, Velionis ir išeivijoje tęsė pradėtą uzmąjį. Tik išeivijoje, netekęs akademinio darbo, palinko į knygų rašymą idiliškame Putname, kur jis daug metų kapelionavo N. Pradėtosios Marijos seserų vienuolyne. Čia jo horizontas dar labiau išsiplėtė, apimdamas didesnius kultūrinio gyvenimo plotus. Nacių kacetė palaužta jo sveikata labai kliudė užsimoti dideliem darbams, tačiau ryžtinga valia įgalino jį atlikti daugiau darbų negu normaliai imant buvo įmanoma. Todėl jis iškeliavo palikęs didelį dvasinį-kultūrinį lobį, kuriuo gali didžiulotis visa Lietuva. Pr. G.

KANADOS IVYKIAI

Laukiama naujo biudžeto

Finansų ministeris M. Lalondas naująjį Kanados 1983-84 m. biudžetą išpareigojo paskelbti parlamente balandžio 19 d. Galutiniam biudžetui paruošimui jis žada panaudoti vėlykines Kanados parlamento atostogas, kurios bus užbaigtos balandžio 11 d. M. Lalondas pritarė, kad naujasis biudžetas net ir su normaliomis išlaidomis turės apie \$30 milijonų deficitą. Darbų parūpinimas valdžios priemonėmis tą deficitą dar labiau padidintų arba reikėtų pakelti pajamų mokestį. Tad nedarbo sumažinimas greičiausiai bus patiktas privačioms bendrovėms, o vyriausybė tegalės būti ribota tarpininku. Problema naujam biudžetui sudaro pajamų sumažėjimas dėl re-

kordinės bedarbių armijos, o dabar gali prisidėti staiga pasaulinėje rinkoje prasidėjęs naftos kainų kritimas, galintis paliešti ir kanadiškos naftos kainas. Dideliu pajamų šaltiniu Kanados išdui būdavo naftai uždėtas mokestis, kurį dabar galbūt reikės sumažinti. Tokiose aplinkybėse sunku paruošti finansinius planus ištisiesiems metams.

Kanados statistikos įstaigos pranešimu, nedarbo draudos išmokoms 1982 m. buvo išleista \$8,6 milijono, t. y. net 78% daugiau negu 1981 m. Šie metai taip pat pradėti išmokų augimu. Sausio mėnesį išmokos pasiekė \$1,05 milijono. Ši suma yra 18% didesnė už 1982 m. gruodžio išmokas ir net 67% didesnė už 1981 m. sausio mėne-

Estų, latvių ir lietuvių karinių organizacijų suvažiavime Toronte 1983 m. kovo 19 d. kalba kanadiečių brigados generolas GEORGE G. BELL. Sėdi suvažiavimo pirm. A. JURŠ ir sek. E. LINDEJA. Nuotr. S. Dabkaus

Pogrindžio "Kronika" ir kardinolai

Pogrindžio laikraštis "LKB Kronika" 56 nr. kardinolo nepaskyrimą Lietuvai laiko smūgiu, bet mano, kad konformisto paskyrimas tokiai pozicijai būtų nemažiau skaudus

Niekas Lietuvoje neliko abejingas žinia apie naujo kardinolo paskyrimą Latvijos Katalikų Bažnyčiai. Visi gyvai diskutavo klausimą: ką tai reiškia?

Latvijos Katalikų Bažnyčios gyvenimas merdi: vaikai neketizuojami, bažnyčiose beveik nėra jaunimo, ir kunigų seminariją vietinių kandidatų irgi beveik nėra, todėl valdžios nustatytas limitas užpildomas kandidatais iš Baltarusijos, Ukrainos ir net Kazachstano. Nors oficialiai Rygos seminarija ruošia kunigus visai Sovietų Sąjungai, šiais metais kunigystės šventimuis gavo, be rods, vienas klierikas. Latvijos kunigų tarpe viešpatauja pasyvumas, baimė ir susitaikymas su mintimi, kad Bažnyčia Sovietų Sąjungoje gali egzistuoti tik laikantis RS nuostatų. Panašiai mąstoma visiškai pavergtoje Rusijos Provoslavų Bažnyčioje.

Tuo tarpu Lietuvoje vaikai ketekuojami, aktyviai dalyvauja religinėse apeigose, bažnyčiose matosi vis daugiau jaunimo, daugelis žmonių aktyviai apaštalauija: už tikėjimą drąsiai eina į kalėjimus, pvz. Jadvyga BIELIAUSKIENĖ 1982 m. įkalinta už apaštalinę Garliavos moksleivių tarpe. Lietuvos kunigai sėkmingai gina savo nepriklausomybę nuo RS nuostatų.

Žinant realią Latvijos ir Lietuvos Kat. Bažnyčios padėtį, kardinolo paskyrimas Latvijai Lietuvos kunigus ir tikinčiuosius tiesiog šokiravo. Jie aiškinasi, kad toks paskyrimas — tai Latvijos Kat. Bažnyčios pasyvios ir kapituliacinės laikysenos įvertinimas, o Lietuvos kunigų ir tikinčiųjų sudėty auko, atkaklios kovos ir ryžtingos laikysenos ignoravimas. Sovietinė valdžia šitoks paskyrimas pilnai patenkina.

Pareigūnų pastangos išlaidoms sumažinti kartais prasidėjo logiškumo ribas. Sudburyje gyvenančiam bedarbiui Pat Albertui nedarbo draudos išmokos biurokratai savaitinę išmoką sumažino \$40, nes jis rūpinosi mirusios savo žmonos laidotuviomis ir jų metu neįėjo darbo. Panašus incidentas įvyko ir su bedarbiu Bob Wehrli Cambridge, Ont., tu-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Pareikšimas, kad naujasis kardinolas gal būsias tildas tarp Maskvos ir Vatikano, į dabartinę tamsą mažai įneša šviesos. Spėliojimai, kad galbūt tremtinys vyskupas Julijonas STEPONAVIČIUS esąs kardinolas "in pectore", šiuo metu Lietuvos tikinčiuosius ir kunigus labai mažai paguodžia, juo labiau, kad iš Romos ateina lietuvių kunigų laišškai liudija, jog šis garbingas tremtinys vyskupas Vatikane kažkieno gerokai suniekintas.

Paskyrus Latvijos Kat. Bažnyčiai kardinolą, tremtinys vyskupas J. STEPONAVIČIUS gavo keletą labai piktų anonimų. Viename iš jų rašoma:

"Tariamasis kardinole 'in pectore'! Tai tu laimini svarinskių, tamkevičių, keinių, zdebskių ir į juos panašių Bažnyčios skaldytojų veiklą. Tai tavo ir 'veikėjų' darbelius Šventasis Sostas taip įvertino, kad ne katalikiška Lietuva, o protestantiškoji Latvija gavo kardinolą ir dar vieną vyskupą". Po anonimu pasirašė "daugumos kunigų nuomonė išreiškiantis konfratras", kuris greičiausiai turi KGB karininko antpečius. Kitas anonimas ragina popiežių, vyskupus ir kunigus melstis, "kad nelabasis neveiktų Bažnyčios nenaudai per vyskupą STEPONAVIČIŲ".

Piktus anonimus, gimusius KGB būstinėje, gavo taip pat kunigai A. SVARINSKAS ir Algimantas KEINA.

Lietuvos kunigus stebina ne anonimai (nors dažnai jie įdomūs tuo, kad sužinoma, ką vienu ar kitu klausimu galvoja KGB), bet Lietuvą pasiekiantys kaikiurių Romos lietuvių kunigų laišškai. Viename iš jų kaltinamas vysk. Julijonas STEPONAVIČIUS ir "veikėjai kunigai", kad popiežių paskyrė kardinolą ne Lietuvai, o Latvijai. Kuo paaiškinti šį nemalonų sutapimą — KGB Lietuvoje ir kaikiurie kunigai Romoje kalba vienodai? Atsakymas tik toks: KGB meistriškai dezinformavo bent kaikiurius įtakingus Romos lietuvių kunigus, o tuo pačiu ir Apaštalų Sostą. Džiugu tik tai, kad Šv. Tėvas nepaskyrė Lietuvai kardinolą pasyvią ir konformistinę poziciją užimančio asmens. Už šį Apaštalų Sosto sprendimą Lietuvos

kunigai ir tikintieji tikrai yra dėkingi.

Kad Apaštalų Sostas KGB buvo klaidinamas, liudija ir šis faktas. Vašingtono arkivyskupijos savaitraštis išspausdino kun. DOIL straipsnį, kuriame jis svarsto, kodėl kardinolas buvo paskirtas Latvijai, o ne Lietuvai. Straipsnyje remiamasi prel. L. TULABOS gautomis patikimomis žiniomis iš Lietuvos. Maskva pranešusi, kad vysk. STEPONAVIČIŲ viešai pakėlus kardinolui, Vatikanui tektų padaryti sunkų pasirinkimą, nes Maskva pareikalautų, kad jis būtų ištrėmtas į darbo stovyklą Sibire arba priverstas išvykti į Vatikaną, iš kur jis niekada negalėtų sugrįžti Lietuvon. Šis Maskvos pranešimas yra eilinis KGB šantažas, kad Apaštalų Sostas Lietuvai nepaskirtų gero kardinolo. (Į lagerį kardinolas tikrai nebūtų išsiųstas!). Jei Lietuvai būtų buvęs paskirtas geras kardinolas, tai kur jis bebūtų — lageryje ar Romoje, kunigai ir katalikai moralškai būtų paremti. Deja, šiuo metu Lietuvoje triumfuoja tik KGB, o uoliausi kunigai ir pasauliečiai jaučiasi palikti "vienai vieni".

Lietuvą pasiekia žinios (negalime patikrinti jų objektyvumo), esą Šv. Tėvas nepatenkintas, jog Lietuvoje tarp kunigų nėra vienybės, todėl Lietuva ir negavusi kardinolo. Lietuvos kunigai netiki, kad Šv. Tėvas galėtų nesuprasti tikrosios padėties Lietuvoje. KGB dalį kunigų suluošino: jie, plakami prievartos botagu, daro, rašo ir kalba tai, ko nori sovietinė valdžia. Jie yra didžiausi kunigų vienybės ardytojai. Galimas daiktas, kad jie daugiausia ir dezinformuoja Vatikaną, o tikrasis Bažnyčios balsas iš Lietuvos šiandien yra tylus, Apaštalų Sostą retai pasiekiantis ir dar KGB kolaborantų suniekintas.

Šiuo sunkiu Lietuvos Katalikų Bažnyčiai metu, kai uoliausi kunigai areštuojami, o uolumas tarsi neįvertinamas, Lietuvos kunigams ir tikintiesiems labai svarbu nepasimesti, bet ir toliau išlaikyti pirmąją pagarbą ir ištikimybę Apaštalų Sostui. Pati Apaštala pasirūpins, kad tikroji ištikimybė triumfuotų. O krikščioniškasis triumfas visada prasideda nuo kryžiaus.

Pasaulio įvykiai

JAV PREZ. R. REAGANAS, ARTEJANT VELYKOMS, PASIŪLĖ du planus branduolinio karo grėsmei sumažinti ir netgi visiškai pašalinti. Pirmasis lietuvių priešraketinius ginklus su lazerio spinduliais bei kitomis priemonėmis sunaikinti atskrendančioms raketoms, kai jos dar nėra pasiekusios savo taikinių. Pasak R. Reagano, šį planą būtų galima įgyvendinti sekančio šimtmečio pradžioje. Tada raketos su branduoliniais užtaisais tapo beprasmėmis dabartiniame JAV ir Sovietų Sąjungos arsenale, nes nė viena pusė negalėtų jomis pasinaudoti. R. Reaganas netgi pažadėjo tokią priešraketinę sistemą parūpinti ir Sovietų Sąjungai, jeigu ji pati neįstengtų jos pasigaminti. Jo pasiūlymą atmetė J. Andropovas, tokį planą pavadindamas šantažu. Esą amerikiečiai tada turėtų ir raketų su branduoliniais užtaisais, ir priešraketinę sistemą, sustabdančią sovietines raketas. Daug kas R. Reagano planą sutiko kaip fantastinį žvaigždžių karą Hollywoodo filmuose. Iš tikrųjų dabartinė technologija nestovi vietoje. Bandymus su lazerio spinduliais daro ir amerikiečiai, ir sovietų mokslininkai. Erdvėse gausėja satelitinės sovietų stotys kosmonautams, amerikiečiai turi erdvių lėktuvų pakartotiniams skrydžiams. Abi pusės galvoja apie modernius ginklus erdvėje, nukreipiant prieš skrendančias raketas ir taikinius žemėje. Fantastiškai kadaise atrodė ir JAV planuojamas astronautų nusileidimas Mėnulyje, bet jis buvo įgyvendintas.

Reagano nuolaida

Antrasis prez. R. Reagano pasiūlymas Maskvai lietuvių vidutinio nuotolio raketų sumažinimą Europoje. Lig šiol jis reikalavo visišką jų panaikinimą, žadėdamas nevesti 572 skraidančių bombų ir "Pershing-2" raketų, jeigu Sovietų Sąjunga iš europinės savo dalies atitrauktų visas tokio tipo "SS-4", "SS-5" ir "SS-20" raketų, kurioms Atlanto Sąjunga neturi atsvaros. Toks pasiūlymas buvo nepriimtinas Sovietų Sąjungos atstovams. Žemėje vykstančiose derybose. Šį kartą R. Reaganas pasiūlė laikiną pobūdžio susitarimą abipusiam tų ginklų skaičiaus sumažinimui. Skraidančios bombos ir "Pershing-2" raketos turi tik po vieną branduolinį užtaisą, o sovietų "SS-20" — po tris užtaisus, nukreipiamus į skirtingus taikinius. Pasak R. Reagano, sutartis turėtų liesti branduolinių užtaisų skaičiaus suvienodinimą ir netgi jų sumažinimą. Į Europą nukreiptos sovietinės raketos turi 1.293 branduolinius užtaisus, o skraidančios JAV bombos ir "Pershing-2" raketos turėtų tik 572. Metų pabaigoje numatytas tų ginklų įvedimas V. Europon į Atlanto Sąjungos arsenalą galėtų būti sumažintas, jeigu Maskva sutiktų apsiriboti tokiu pačiu derybose pasiektu branduolinių užtaisų skaičiumi. R. Rea-

Demonstracijos

Kremlius vadai, atrodo, gyvena viltimi, kad R. Reagano kapituliaciją atneš prieš branduolinius ginklus nukreiptos demonstracijos Vakarų pasaulyje, ypač Britanijoje ir V. Vokietijoje, kur yra numatytos bazės skraidančioms bomboms ir "Pershing-2" raketoms. Demonstrantai reikalauja branduolinio nusiginklavimo, bet labiausiai puola prez. R. Reagano planus, užmiršdami prieš V. Europą jau nukreiptas sovietines raketas. Tokiomis naiviomis demonstracijomis tarnaujama Maskvai, stiprinama jos atstovų kieta laikysena Ženevos derybose, siekiančiose vidutinio nuotolio raketų sumažinimo.

Velykos Romoje

Popiežius Jonas-Paulius II Prisikėlimo apeigas Šv. Petro bazilikoje pradėjo 10 v.v. D. Šeštadienį. Jas užbaigė Prisikėlimo Mišiomis vidurnaktį. Velykų dieną buvo susilaukta daug maldininkų Šv. Petro aikštėje, nors buvo šalta ir lijo. Jonas-Paulius II kalbėjo apie žmones, kenčiančius badą, politinę bei religinę prispūdą. Velykinius sveikinius mus perdavė 44 kalbom, neužmiršdamas net ir hebrajų, pasveikindamas žydus su religine jų švente. Lietuvių tautai buvo skirti žodžiai: "Velykų palaimos ir vilties Kristuje!" Siemetinės jau 1.950-tosios Kristaus Prisikėlimo metinės buvo susietos su Jono-Pauliaus II kovo 25 d. paskelbtais Šventaisiais Metais, kurie truks iki sekančių Velykų. Mišios Velykų dieną, nepaisant lietaus ir perkūnijos, buvo laikomos Šv. Petro aikštėje gausiai maldininkų miniai.

Šiame numeryje:

Plataus masto žmogus

A. a. Stasys Yla — kunigas, pedagogas, rašytojas, istorikas

Pogrindžio "Kronika" ir kardinolai

Lietuvos pogrindžio veikėjai apie naują kardinolų paskyrimą

Kitatautis apie ultimatumą Lietuvai

Prof. Sennas tyrinėja lenkų ultimatumą Lietuvai 1938 metais

Lietuva — verdantis katilas II

Rusų disidentė vertina lietuvių pasipriešinimą sovietinei vergijai

Kam priklauso VLIKo tėvo vardas?

Stasys Lušys ir jo vaidmuo steigiant VLIKą okup. Lietuvoje

Kanados vyskupai — su lietuviiais

Keletas atsiliepimų Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga Kanadoje

Vatikano radijas — pavojingas ateistams

Komunistinio ateisto Juozėno pareikšimai propagandistam Lietuvoj

Varšuvos ultimatumas Kaunui

Prisimenant dramatiškas dienas nepriklausomoje Lietuvoje 1938 m.

"Ažuolai piliakalnyje"

Naujoji rašytojo Juozo Kraliaus knyga, parengta spaudai

Gediminaitis — Amerikos misijonierius

Stasio Maziliaus knyga apie Galiciją istoriko akimis

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$17, pusmetinė — \$9. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuomone. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$17.00 per year, \$9.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Varšuvos ultimatas Kaunui

Antras dramatiškas įvykis po Suvalkų sutarties sulaužymo

Prieš 45 metus — 1938 m. kovo 17 — Lenkija įteikė Lietuvai ultimatumą. Po Suvalkų sutarties sulaužymo ir Vilniaus užėmimo tai buvo antras dramatiškas įvykis, žymėjęs nepaprastą įtampą lietuvių ir lenkų santykiuose šiame šimtmečiu. Lenkų amžių glaudžios kaimynystės ir bendros valstybės tradicija smarkiai nukentėjo per daugiau negu šimtą metų trukusią carinę okupaciją. Sužlugus bendroms lenkų ir lietuvių pastangoms ginklu išsikvoti laisvę, tolesnis abiejų tautų visuomeninis ir kultūrinis sąjūdis ėjo atskirimo linkme.

Lenkų visuomenė nevisuomet suprato lietuvių tautinio atgimimo esmę ir siekius, o atgimstančiai Lietuvai buvo ypač svarbu pabrėžti savo tapatybę ir savarankiškumą aiškiu atsiribojimu nuo jai žalingų unijinių tendencijų, vedančių į visišką lietuvių ištirpimą lenkiškame tautiškume. Neretai lenkų politiniai sluogsniai tautiškai atgimusią Lietuvą ir jos nepriklausomybę siekius neteisingai suprato kaip didžiųjų ir nedraugiškai nusiteikusių kaimynų — Rusijos ir Vokietijos politinę intrigą.

Iš šio istorinio nesupratimo kilo aštrus valstybinis konfliktas dviejų ilgus amžius glaudžiai bendradarbiavusių tautų. Lietuvos istorinės sūtinės Vilniaus užėmimas smurtu, sulaužius pasirašytą Suvalkų sutartį, pačioje pradžioje užnuodijo Lenkijos ir Lietuvos nepriklausomam gyvenimui po pirmojo pasaulinio karo pasikėlusį suverenų valstybių santykius. Beveik visą nepriklausomą laikotarpį abi valstybės išgyveno, nepalaikydamos jokių diplomatinių santykių. Lietuva nesiliovė reikalavusi, kad būtų vykdoma sulaužyta Suvalkų sutartis, pagal kurią Vilnius ir jo sritis turėjo priklausyti Lietuvai, tačiau Lenkija šio reikalavimo nepaisė. Santykiai

buvo ilgą laiką įtempti. Kai 1938 m. kovo 7 d. Lietuvos pasienio sargybinis nukovė Lietuvos pusėje Lenkijos pasienio policininką, Lenkijos vyriausybė, pasinaudodama incidentu, kovo 17 d. įteikė Lietuvai 48 valandų ultimatumą, reikalaujama užmegzti diplomatinius santykius. Kovo 19 d. Lietuvos seimas ultimatumą priėmė, pabrėždamas, jog Lietuva lenkiasi į jėgą, bet ne teisei. Kovo 30 d. Augustave buvo pasirašyta diplomatinių santykių sutartis, o kitą dieną į Kauną atvyko pirmasis Lenkijos pasiuntinys Lietuvai F. Chorwatas. Santykiai buvo korektiški, bet šalti. Padarytoji Lietuvai skriauda nebuvo atitaisyta.

Netrukus Vilniaus klausimas iškilo ir buvo išspręstas pašaliniių jėgų. Berlynas ir Maskva slapta sandėryje 1939 m. rudenį pripažino Vilnių Lietuvai. Trečiojo Reicho spaudžiama, Lietuvos vyriausybė nesutiko prisidėti prie Lenkijos užpuolimo. Ji pasiliko korektiška nugalėtosios Lenkijos atžvilgiu net tada, kai Vilnių užėmė Raudonoji Armija. Lietuva suteikė prieglobstį atbėgusiems Lenkijos kariuomenės daliniams ir civiliams gyventojams. Vilniaus neišsivadėjo, bet už jo pagrobimą nekeršijo ir nesigriebė smurto jam atsiimti, kai Lenkiją ištiko tragedija.

Po kelių mėnesių panaši tragedija ištiko Lietuvą ir kitas Baltijos šalis. Sugražinus Vilnių Lietuvai, iš esmės išnyko lietuvių ir lenkų nesantaikos priežastis. Abi šalys skaudžiai nukentėjo nuo nacių ir komunistų pavergėjų. Šiandien normalius Lietuvos ir Lenkijos santykius, kaip ir XIX šimtmečiu, vėl trukdo Maskva. Ir ta prasme prisiminimas prieš 45-rius metus įtemptų abiejų šalių santykių pasilieka kaip įspėjimas ateičiai siekti tarpusavio supratimo ir geresnės kaimynystės. **Lmb.**

Kitatautis apie ultimatumą Lietuvai

Prof. Alfredas Erichas Sennas apie Lenkijos ultimatumą Lietuvai 1938 metais.

Mažai žinomos detalės

Demonstracijos

Wisconsin (Madison) universiteto istorijos prof. A. E. SENN, sūnus prof. Alfredo Senno, dirbusio Lietuvos un-tė nepriklausomybės laikais, išspausdino ("Journal of Baltic Studies" 1982 m. vol. XIII, nr. 2) dėmesio vertą straipsnį apie Lenkijos ultimatumą Lietuvai 1938 m. kovo 17 dieną. Čia spausdiname mūsų bendradarbio paruoštą santrauką su priedu apie Žižmaro dvikovą. **RED.**

Beveik du dešimtmečius Lietuva buvo Lenkijos užsienio politikai dieglys šone. 1920 m. spalio mėn. lenkų generolas Želigovskis, sakydamas esąs sukilėlis, užėmė Vilnių, kuris lietuviams buvo jų istorinė sostinė. Lietuvos vyriausybė buvo priversta pasitraukti į Kauną ir paskelbti, kad tarp Lietuvos ir Lenkijos yra karo stovis. Lietuva nusprendė neturėti jokių santykių su Lenkija, kol nebus atgautas Vilnius. Ši byla buvo svarstoma Tautų Sąjungoje ir slaptose diplomatų susitikimuose, bet lietuvių atsisakydavo padaryti betkokią žingsnį, kuris reikštų Vilniaus atsižadėjimą.

1938 m. kovo 11 d. Hitlerio kariuomenė įvygiavo į Austriją, kurios kancleris Šušnigas per radiją pranešė: nenorėdams lieti vokiečių kraujo, nusileidžia į jėgą. Įvyko vadinamasis "anšliskas", ir jėgų persvara pasiviro Vokietijos naudai.

Lenkams tai buvo bloga naujiena. Jie turėjo įieškoti būdą atstatyti jėgų pusiausvyrą Vidurio ir Rytų Europoje. Priešabė tokiems žygiams jau buvo — tai nušovimas tos pačios dienos rytą lenkų pasienio apsaugos korpuso (KOP) kareivio Stanislovo Serafino. Jį nušovė Lietuvos pasienio policija.

Sankirtis pasienyje

Serafinas ir kitas lenkų kareivis apie 4 val. 50 min. ryto pastebėjo, kad du žmonės tarp Merkinės ir Marcinkonių nelegaliai perėjo demarkacinę Lietuvos ir Lenkijos liniją. Supratę esą pastebėti, pastarieji ėmė bėgti: vienas atgal į Lietuvą, kitas Marcinkonių kryptimi. Lenkų kareiviai irgi persiskyrė. Serafinas šaudydamas ėmė vytis žmogų, bėgantį atgal į Lietuvą ir peržengė demarkacijos liniją. Šuviai sukėlė ant kojų Lietuvos pasienio policiją. Eidami šaudymo kryptimi, policininkai pastebėjo krūmuose besislapanstį žmogų, kuris į šūksnį "stok" atsakė šūviais. Ten Serafinas buvo mirtinai sužeistas tarp 5 val. 15 min. ir 5 val. 25 min. 17 metų Lietuvos teritorijoje. Sužeistasis kareivis buvo atvežtas į Trasnykų kaimą. Gyd. Su kareivių suteiktą pirmąją pagalbą 8 val. 45 min., bet kareivis mirė. Kovo 12 d. jo kūnas buvo perduotas lenkams.

Dingstis pulti Lietuvą

Nuo 1927 m. buvo įvykę septyni incidentai, kuriuose liko nukauti kareiviai, ir tryliką incidentų, kuriuose buvo sužeisti. Normaliai tokios problemos būdavo vietinės valdžios organų sprendžiamos. Ir šį kartą lenkų rajono komendantas plk. lt. Žabinskis pareiškė Alytaus baro viršininkui Januškevičiui, kad Serfinas per neapsižiūrėjimą peržengė demarkacijos liniją, ir jam pasiūlė kovo 13 d. susitikti ant Varėnos tilto ir šį reikalą apsvarstyti.

Lietuviams sutartu laiku ten atvykus, lenkai nepasirodė. Paaškę, kad Varšuvos vyriausybė nusprendė šį incidentą paversti tarptautiniu konfliktu, dėl kurio galėjo įvykti Lietuvos padalinimas arba net ir karas.

Kovo 12 d. Varšuvos ir Vilniaus lenkų spauda buvo pilna pranešimų apie šį pasienio incidentą ir prieš Lietuvą nukreiptų straipsnių. Varšuvos "Express Poranny" kaltino Lietuvą, kad ji šį incidentą išprovokavo. "Kurier Poranny" korespondentas Kaune rašė apie ten kilusią paniką. (Katelbachui 1937 m. išvykus iš Kauno, jokio lenkų korespondento nepriklausomoje Lietuvoje nebuvo; nebuvo nė panikos, J.J.). Vilniaus "Slowo" redaktorius St. Mackiewicz rašė, kad po įvykių Austrijoje Lenkija turinti šį tą gauti. "Kurier Wilenski" reikalavo keršto už lenko kareivio kraują.

Tuo pačiu metu Lenkijos miestuose vyko priešlietuviški mitingai. Varšuvos studentai reikalavo Kauno ir lenkiškos Lietuvos. Lodžėje buvo reikalaujama kariuomenės žygio į Lietuvą. Keletas tokių mitingų įvyko ir Vilniuje. Kovo 18 d. Lenkijos maršalui Rydz-Smigly atvykus į Vilnių, į Napoleono (dabar menininkų) rūmų didžiulį kiemą buvo suvesti gimnazijų mokiniai. (Lietuviams pavyko nuo tos nemalonoios pareigos išsisukti, J.J.). Kalbėtojai plūdo Lietuvą ir šaukė: "Maršale, vesk mus į Kauną".

Labiausiai Lietuvai grasino Lietuvos dvarininkai lenkai. Jie norėjo Lietuvos-Lenkijos karo ir tikėjosi, kad lenkams užėmus Lietuvą jie atgaus savo žemės reformos nusavintus dvarus ir išvays lietuvių iš jų naujų sodybų.

Politinėse viršūnėse

Pasienio incidento metu Lenkijos užsienio reikalų ministras plk. Beckas buvo Romoje. Varšuvos pareigūnams nepavyko su juo telefonu susisiekti, o be jo jie negalėjo veikti. Kovo 13 d. varšuviečiai susirio su Becku, kuris jiems įsakė iki jo atvykimo į Varšuvą jokių sprendimų nedaryti. Kovo 16 d. Beckas grįžo ir tuoj sušaukė vyriausybės posėdį.

Posėdžio dalyvių nuomonės nebuvo vienos, o jų dalis visai jos neturėjo. Spauda ir demonstrantai reikalavo žygio į Kauną, bet užsienis norėjo, kad konfliktas būtų taikingai išspręstas. Pagal Becką, posėdis buvo "skausmingas ir varginantis", tačiau kovo 17 d. jam pavyko suredaguoti ultimatumą Lietuvai, kuris buvo smarkus forma, tačiau švelnus turiniu: buvo reikalaujama per 48 val. sutikti užmegztį diplomatinių santykių su Lenkija. Vilniaus klausimas nebuvo minimas.

Lietuvos vyriausybė įvykius Lenkijoje stropiai stebėjo, bet ligi kovo 14 d. nieko tuo klausimu nedarė. Tą dieną Estijos atstovas Varšuvoje sužinojo apie galimą ultimatumą Lietuvai ir pranešė apie tai savo vyriausybei, kuri painformavo Lietuvos pasiuntinį Taline Bronių Dailidę. Pastarasis tuoj apie tai telefonu pranešė Kaunui.

Kovo 14 d. Lietuvos prezidentas A. Smetona sukvietė savo patarėjų posėdį. Lenkiai per Dailidę buvo pasiūlyta tartis dėl būdų panašioms ateities incidentams užkirsti. Visiems Lietuvos pasiuntiniams Europos valstybėse buvo pavesta prašyti užsienio valstybių intervencijos, tačiau jos pagalbėti Lietuvai nelabai norėjo ir nelabai galėjo.

Vokietijos dėmesys buvo nukreiptas į Austriją. Ji dar nebuvo pasirodusi Klaipėdos užimti, tačiau jos užsienio reikalų ministris Ribbentropas reikalavo, kad lenkai jį informuotų apie savo numatomus veiksmus. Jis ragino Lietuvą per jos pasiuntinį Berlyne Jurgį Šaulį būti realistiška ir priimti Lenkijos rei-

kalavimus. Kovo 18 d. Hitleris įsakė kariuomenei pasiruoti per 24 valandas užimti Klaipėdos kraštą, jeigu lenkai įsiveržtų į Lietuvą.

Sovietų Sąjungos kariuomenė dar nebuvo spėjusi atsigausti po Stalino "valymų". Lietuvos pasiuntinui Maskvoje Jurgiui Baltrušaičiui Sov. Sąjungos užsienio reikalų ministras Litvinovas nieko nepažadėjo, nors ir perspėjo lenkus nesiveržti į Lietuvą. Anglija ir Prancūzija padarė tą patį.

Ultimatas

Kovo 17 d., 9 v.v., Beckas telegrama pasiuntė ultimatumo tekstą savo atstovui Taline, o pastarasis jį perdavė Lietuvos atstovui Dailidei.

Išsiuntęs ultimatumą Lietuvai, Lenkijos užsienio reikalų min. Beckas ramino įtemptus užsienio diplomatų nervus Varšuvoje, sakydamas, kad su lietuviu bus kalbama aštria, bet vengiama įžeisti jų "amour propre" (savigarbą). Diplomatų betgi žinojo, kad Lenkija pasiruošusi panaudoti karinę jėgą.

Nacionalistinės grupės Varšuvoje rengė demonstracijas. Tautinio sąjūdžio partijos surengtoje demonstracijoje jaunimas žygiavo su plakatais: "Lietuva, mano tėvynė", "Šalin derybos". Sustoję demonstracijos dalyviai klausėsi tokių pareiškimų: "Visa Lietuva turi priklausyti Lenkijai!", "Į kovą už didesnę Lenkiją!" OZN (Tautinės Vienybės Sambūrio) surengta demonstracija reikalavo ne tiek normalių santykių su Lietuva, kiek sudarymo Lenkijos ir Lietuvos unijos.

Kovo 18 d. Lenkijos kariuomenė buvo sutelkta Vilniaus srityje su 100 lėktuvų. Laišynas plaukė į šiaurės rytus Baltijos jūra. Vokiečių kariuomenės daliniai buvo pasiruošę Rytų Prūsijoje. Jų lėktuvai skraidė Lietuvos pasienyje.

Kovo 18 d. Lietuvos vyriausybė susirinko posėdžio. Užsienio reik. ministeris Lozraitis pranešė, kad jokios pagalbos iš niekur negalima laukti. Kariuomenės vadas gen. Raštakis pasakė, kad Lietuvos kariuomenė nėra pasiruošusi sėkmingai kariauti prieš Lenkiją. Abudu siūlė ultimatumą priimti. Tikrai Šilingas ir Putvinskis ragino ultimatumą atmesti. Ultimatas buvo priimtas ir apie tai kovo 19 d. rytą per Taliną buvo pranešta Lenkijai.

Sekantį rytą Lietuvos užsienio reikalų ministerija pavedė savo atstovui Taline pasikeisti notomis su Lenkojos atstovu. Lietuvos vyriausybės atstovas seime (Kaune) padarė pareiškimą, esą lenkai išvystė negirdėtą priešlietuvišką propagandą, atsisakė svarstyti Lietuvos pasiūlymus konfliktui išspręsti, ir pranešė, kad Lietuvos vyriausybė ultimatumą priėmė. "Jėga yra Lenkijos pusėje, tačiau jėga nėra teisingumas". Seimas priėmė nutarimą, patvirtinantį vyriausybės sprendimą taikos naudai. (Bus daugiau)

Buvusiam kursantui

a. a. TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėveliams, sesutei ZITAI ir kursantui broliui RIMUI reiškiamo nuoširdžiausio užuojautą —

Augštesnieji Lituanistiniai Kursai Toronte

Netekus mylimo sūnaus

a. a. TOMO PRAKAPŲ

STASĮ PRAKAPĄ, jo šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

"LITHO-ART" Limited

Mylimam sūnui

A+A

TOMUI PRAKAPUI,

taip anksti iškeliavusiam

į amžinybę, tėvus STASĮ ir BRONĘ, seserį ZITĄ ir brolių RIMĄ nuoširdžiai užjaučiame —

O. ir V. Taseckai

Jaunam, vos dvidešimties metų amžiaus sulaukusiam klubo nariui

TOMUI PRAKAPUI

amžinybėn iškeliavus,

tėveliams — BRONEI ir STASIUI, sesutei ZITAI, broliui RIMUI (taip pat golfininkui) ir giminėms reiškiamo gilia užuojautą. Netekę Tomo, ir mes liūdime kartu —

Toronto Lietuvių Golfo Klubas

A+A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvelius BRONĘ ir STASĮ PRAKAPUS, sesutę ZITĄ, broliuką RIMĄ, visus gimines ir artimuosius skausmo valandose giliai užjaučiame —

Edvardas, Diana

Janina ir Stasys Bubuliai

Toronto Prisikėlimo parapijos

tarybos prezidiumo narius

JANINĄ VINGELIENĘ

ir

STASĮ PRAKAPĄ

bei jų šeimas gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Parapijos taryba

A+A

TOMUKUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvelius BRONĘ ir STASĮ PRAKAPUS, sesutę ZITĄ, broliuką RIMĄ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

J. M. Naruševičiai

O. J. Dirmantai

V. L. Balaišiai

A. V. Dobilai

I. A. Savickai

A. P. Kružikai

Mobawyk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Šaldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Tautinė priespauda

Kad būtų suprantamas visas padėties sudėtingumas tose srityse, kurios vadinamos "baltiečių kraštais", kitaip sakant, trijose Baltijos respublikose, kurios buvo naujai prijungtos prie Rusijos 1940 m., tenka prisiminti kankinuos faktus.

Visų pirma, dėl šitų sričių plėšėsi vokiečiai, lenkai, švedai ir pagaliau rusai. Antra, jų prijungimas prie Rusijos teįvyko XVIII š.; pradžioje šimtmečio — Estijos ir dabartinės Latvijos (išskyrus pietinę jos dalį), o šimtmečio pabaigoj — Latvijos pietinės dalies ir Lietuvos. Taigi Lietuva buvo prijungta šiek tiek vėliau, negu Alžerija prie Prancūzijos (35 metais vėliau). Visi tie kraštai, istorijos eigoje tapę rusų žemėmis, pasidarė nepriklausomais nuo 1920 iki 1940 m., kai rusai vėl juos prisijungė, praliedami kraują, po to, kai Stalinas ir Hitleris pasirašė savanaudišką ir cinišką sutartį, keliom dienom prieš bendrą invaziją Lenkijon.

Nemažiau už Kaukazo gyven-tuos baltiečiai neturi jokio pagrindo jaustis rusais. Jų laikysena sovietų atžilgiu yra apsprendžiama dviejų esminių faktorių: Lietuva buvo kadaise nepriklausoma ir galinga, pradžioje viena, vėliau drauge sudariusi federacinę sąjungą su Lenkija. Tai truko penkis su puse šimtmečio, kol ją kolonizavo Kotryna II.

Tuo tarpu Latvija ir Estija tepažino trumpą nepriklausomybės laikmetį paskutiniajam tarpukaryje. Iš kitos pusės Lietuva, susijungusi su Lenkija, išliko katalikiška, jos kaimynės šiaurėje, valdomos vokiečių ir švedų, perėjo į protestantų tikėjimą.

Kalbiniai saitai, kurie riša rusų kalbą su baltų (latvių ir lietuvių) kalbomis yra gana trapūs. Kalbininkas pvz. atpažins, kad rusiškas žodis "ce-na" ir lietuviškasis "kaina" yra viena ir ta pati lytis, bet eiliniam žmogui ši giminystė toli gražu nėra akivaizdusė, kaip kad, sakysim, prancūzų ir rumunų kalbų, anglų ir norvegų. Žodžiu, neįmanoma įžvelgti be mokslinių studijų, kokios nors "pusbrolystės", kurią pastebim tarp gudų, rusų ir ukrainiečių kalbų, kurios tarpusavy tiek pat artimos, kaip pvz. occitaniečių, katalanų ir kastiliečių tarmės.

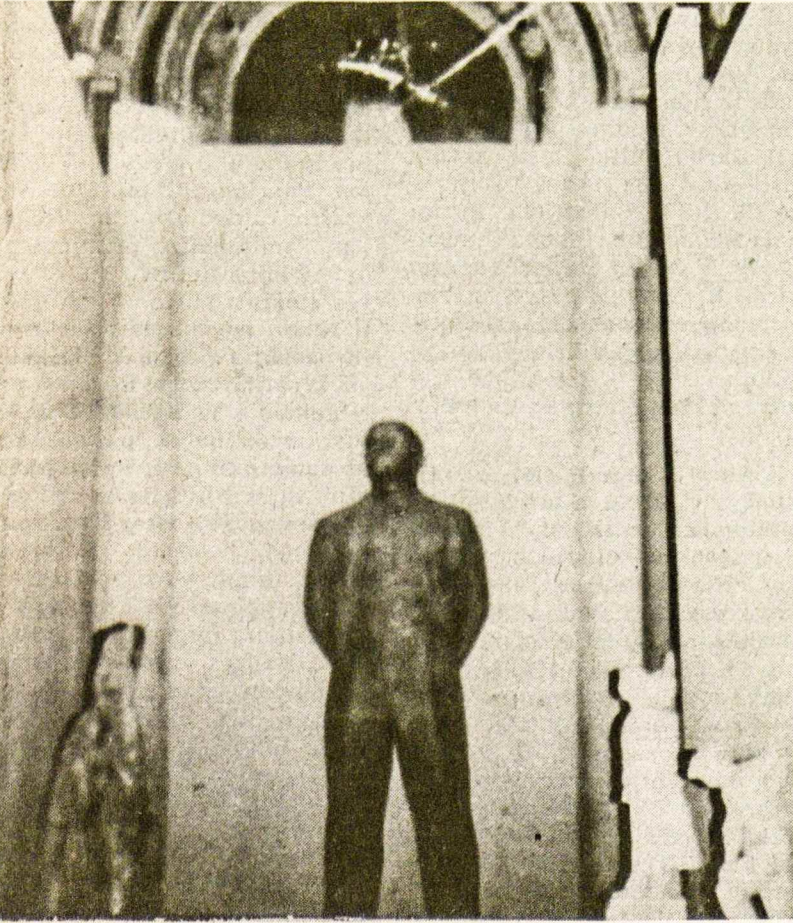
Su estų kalba nėra jokios, net ir tolimos, giminystės, kadangi tai ne indoeuropiečių, bet ugrofinų šeimos kalba. Jos vienintelės giminaitės Europoj yra vengrų ir ypač suomių kalbos, o Sovietų Sąjungoj — mažųjų etninių grupių kalbos — mordvių, komių, čeremisų ir udmurtų. Dauguma estų, tarp kitko, nemoka rusiškai, nors ją dėsto mokyklose kaip privalomą kalbą.

Iš kitos pusės, jei Lietuvoj gana gerai kalbama rusiškai, tai yra pasekmė istorinio fakto, kurį šiandien beveik sunku įsivaizduoti. Daugumas dabartinių rusų žemių europinėje

pusėje buvo viduramžiais Lietuvos teritorijos dalimi. 1341 m. Lietuvos valstybę sudarė devyni dešimtadaliai rusų. XV š. pradžioje buvo leistina klausiti save: "Ar Vilnius ne taps po Kijevo ir Suzdaliao (anksčiau už Maskvą) trečiaja Rusijos sostine?" Lenkai ir lietuviai nugalėjo 1410 m. prie Žalgirio (Tannenbergo-Gruenwaldo) kryžiuočių. (Tai sustabdė jų Drang nach Osten). Faktinai tai buvo suvienytų lenkų, lietuvių ir rusų tautų pergalė. Rusai toje sąjungoje sudarė aiškią daugumą. Per visą tą laikotarpį, kol "Rytų Rusija" dar drebėjo po totorių (kiek apsilpusių) jungu arba broliškai riejos tarpusavyje, užuot susivieniję, tikrąją rusų galybę sudarė faktiškai Lenkijos-Lietuvos valstybė, kurios federaciniai ryšiai buvo užmegztį XIV š. ir kuri driekėsi nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Visą Kijevo sritis, didelė Ukrainos dalis, visa dabartinė Gudija ir net vakarinė Rusija tuo metu priklausė lenkams-lietuviams. Didžiosios Lietuvos kunigaikštijos sienos priartėjo 140 km prie Maskvos, kuri tuo metu buvo menka tvirtovėlė. Sienaėjo per Kalugą.

Kaip tad lenkams, o ypač lietuviams, artimiems rusų kaimynams, nesijausti pažemintais? Išbuvę rusų vasalais vos 125 metus, jie atstatė 1920 m., po vokiečių okupacijos, savo nepriklausomybę. Sovietų bandymas eksportuoti revoliuciją pasibaigė čia, kaip ir kitose dviejose Baltijos respublikose bei Lenkijoje, fiasco. Baltiečius, tapusius neutraliais ar palankiais vokiečiams (nes rusų buvo prisijojama) tarpukaryje, prisijungė rusai 1940 m., okupavo juos daugiau ar mažiau taikinę būdu nacių kariuomenės 1941 m. ir vėliau "išvadvo" juos kraujuos pskandinusi Raudonoji Armija 1944 m. Po to sekė siaubingi valymai, prarasti Suslovo. Žodžiu, aptinkam visus elementus (atminimuose likusią praeities ditybę, kurios kontrastas — dabartinė vergovė, teritorinį sumažėjimą iki niekingos apimtės, kalbinius ir religinius skirtumus), kurie paaiškina, kodėl lietuviai nesijaučia turį ką nors bendro su rusais ir kodėl jie nesiliauja svajoje apie atsisikymą. Pridurkim, kad sovietizacija brutaliai nusmukdė lietuvių ir latvių (kiek mažiau estų) gyvenimo lygį. Kadangi jiems tenka maitinti išbadėjusią Rusiją ir Ukrainą, jie mano, kad juos apiplėšia, ir yra įsitikinę, kad toji eksploatacija tebesitęsia. Iš čia kyla nuolat atsinaujinanti iliuzija, kad tie dalykai negali tęstis be galo ir krašto, kad dabartinė padėtis yra taip priešinga teisėtumui, kad "vieną dieną Vakarai praregės".

Bet kam rūpi Vakaruos Baltijos kraštai 40 metų praslinkus po jų prijungimo prie Sov. Sąjungos? Helsinkio pasitarimai, kurie priskyre sovietų valdžiai nuosavybės teisę į šias sritis, neišreikalavus nieko mainais, buvo neįtikėtinas Vakarų silpnumo ženklas

Leninas Kauno įgulos šventovėje, kurioje dabar sovietų įrengtas vitražų ir skulptūros muzėjus. Neatrodė, kad tai jam tinkama vieta

ir šaltas dušas Baltijos kraštų žmonėms.

Bet dar yra žmonių, norinčių tikėti stebuklais. Jei latviai ir estai laikosi daugiau ar mažiau ramiai, lietuviai (jiems, kaip matėm, ateina į talką katalikų kova prieš bedievybę) atsaisako nurimt ir "tempia" kitas dvi respublikas iš paskos. Pavyzdžiui, 1979 m. rugpjūčio mėnesį 45 atstovai iš visų trijų respublikų pasirašė peticiją skirtą 40-ties metų sukakčiai nuo vokiečių-sovietų sutarties pasirašymo, kuri privedė prie pirmo jų žemių pasidalinimo ir aneksijos. Signatarai drįso reikalaut, kad ši sutartis būtų pasmerktą ir kad Baltijos kraštams būtų grąžinta nepriklausomybė.

Šis didžiai drąsus žygis iššaukė kratas kankinuos pasirašiusių butuose, bet iki šiol buvo mažai suėmimų (kai pasireiškia tvirta valia, sovietų valdžia visados nusileidžia). Pas estą Enn Tarto (Tartu miestą), pas Julijų Sasnauską (konfisktuos rašymo mašinėlės ir savilaidos "Vytis" numeriai), pas Algirdą Statkevičių (vis tame pačiam Vilniuj) surado antspaudą su įrašu "Lietuvos Laisvės Sąjūdis", pas Vladą Šakalį (tame pat mieste), pagaliau pas patį svarbiausią rezistentų vyrą — Antaną Terlecką, kurio kovą už žmogaus teises ir religinę laisvę esame anksčiau minėję. Jį suėmė lapkričio 1 d. Po to, gruodžio 11 d., po naujos kratos suėmė Sasnauską. Pagal seną, išbandytą sovietų metodą bandoma sujungti abi bylas kartu. Kadangi Terlecką nubaudė už antraeilį, gal net įsivaizduotą nusikaltimą, valdžiai beliko pasmerkti jo draugą Sasnauską už "prisidėjimą". Po to galima pereit prie Sasnausko draugu ir t.t. Bet niekur neprasitarima apie "45-ųjų rezoliuciją". Tai perdaug pilnas parako dalykas, kuris gali tuoj pat iššaukti žmonėse simpatijas apkalintiesiems. Todėl norom nenorom tenka švelninti kaltinimus.

Aptarę tą visoms trimis respublikoms bendrą peticiją, žvilgtelkime kiek ji liečia kiekvieną trijų respublikų paskirai.

Lietuvoj katilas nesiliauja kunkuliuojas. Čia matome trejąpą konfliktą tarp valdžios ir gyventojų — politinį, religinį ir tautinį. Jau minėjome religinius komitetus, komitetaž žmogaus teisėms ginti, Helsinkio susitarimų vykdymui sekti grupę ir "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką". Štai keletas naujų informacijų.

1979 m. rugpjūtis. Krata Vilniuje pas Virginiją Vasilūtę ryšium su savilaidos "Perspektyvomis". Krata Kaune pas Vitą Zvykaitę ir Liuciją Kulvietę. "Perspektyvos" yra marksistinės linkmės. Jų išėjo jau vienuolika numerių. Viename jų buvo paskelbta, kad įsteigta lietuvių komunistų draugija Lietuvos atsisikymui nuo Sov. Sąjungos spręsti.

1979 m. spalio 11 d. Kaune padaryta krata pas Arvydą Čekanavičių, o Jurbake — pas Angelę Paškauskienę ryšium su laikraščiu "Vytis". Šis laikraštis yra tautinės-demokratinės bei religinės linkmės, gerokai skirtingas nuo "Perspektyvų", su kuriom jis polemizavo pirmame numeryje straipsniu "Perspektyvos be perspektyvų".

1980 m. sausio 4 d. apkalintinas padirbimu ir pasisavinimu oficialių dokumentų (sveikatos pažymėjimų) Čekavičiūs nubaudžiamas priverstinu gydymu psichiatrijoje ligoninėje. Jau jis yra išgyvenęs eilę metų to pobūdžio ligoninėse.

Baigdami pažymėkime, kad daug Lietuvos sūnų kovotojų už demokratiją sėdi kalėjimuose. Net jei daliai jų bausmė baigiasi, kaip kitiems, olimpiada žada mažų mažiausiai bausmės prailginimą. Paminėkim tarp kitų Plumpuos, Petkaus ir Gajausko atvejus. Pastarasis yra griežto režimo stovykloje, kur jį pasiuntė penkioikai metų po to, kai jis buvo išbuvęs lageriuose ketvirtį šimtmečio. (Natalijos Solženicinos pranešimas).

Vertė A.Ž.

Buvęs JAV valstybės departamento sekretorius gen. A. HAIG 1983.III.9 lankėsi Toronte, kur kalbėjo Ontario konservatorių partijos suruoštoje vakarieneje. Dešinėje ten dalyvavęs K. RAUDYS

Kam priklauso VLIKo tėvo vardas?

Prisimenant a.a. Stasį Lušį ir jo visuomeninę bei politinę veiklą

BRONIUS BIELIUKAS

Stasys Lušys gimė 1903 m. rugpjūčio 31 d. Vaisnorių k., Šiaulių vls. ir aps. Mirė 1980 m. gruodžio 17 d. Bostone. Iš ten jo palaikai perkelti į Niujorke esantį Cypress Hills kapų kalnelį, kur prieglobstį rado daug lietuvių, kurių kapus ženklina paminklai. St. Lušio paminklą sukūrė skulptorius Vytautas Dragūnevičius.

St. Lušys Šiaulių gimnaziją baigė 1925 m. ir Vytauto Didžiojo universitetą (ekonominis mokslus) laikinojoje Lietuvos sostinėje Kaune 1935 m.

Septyniolikos metų jaunuolis visuomenininko darbą pradėjo gimnazijos ateitininkuose. 1923-25 m. pirmininkavo jų kuopai. Tą savo veiklą tęsė universitete, 1926-27 m. būdamas moksleivių ateitininkų centro valdybos pirmininku, 1927-30 m. — studentų ateitininkų sąjungos pirmininku. Baigęs universitetą, dalyvaavo ateitininkų sendraugii veikloje ir kt.

Politinė veiklų, veikla buvo ypatingai ryški. Jis aktyviai dalyvavo dviejuose ginkluotos politikos veiksmuose: 1926 m. gruodžio 17 perversme ir 1941 m. birželio sukilime. Pirmajame jam teko ginkluotam saugoti suimtą Lietuvos žemės ūkio ministerį, ant-rajame (Kauno Lietuvių Aktyvistų Frontui pavedus) — paruošti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo pareiškimo projektą. LAF štabo nariai St. Lušio projektą perredagavo ir paskelbė per Kauno radiją visai lietuvių tautai 1941 m. birželio 23 d., 9.28 v.r., prasidėjus karui tarp Vokietijos — Sovietų Sąjungos ir lietuvių tautos sukilimui.

Vidaus politikos srityje St. Lušys yra atlikęs itin reikšmingą vaidmenį.

Jau Lietuvos sutemų išvakarėse ryškėjo nauja kovingų katalikų inteligentijos karta. Stiprėjo noras atsiriboti nuo katalikiškosios srovės trijų tradicinių partijų — krikščionių demokratų, ūkininkų sąjungos ir darbo federacijos. Be abejonės, ne visa kas buvo tobula, katalikiškosios srovės partijoms valdant Lietuvą, ne vien todėl, kad Lietuva kėlėsi po 123 metų okupacijos, kad ji tik ką buvo išgyvenusi baisų I D. karą, bet kad ir taip pat valdancioje srovėje (kaip ir kitose grupėse) reikėsi žmonės,

STASYS LUŠYS, aktyviai dalyva-vęs visuomeninėje ir politinėje veikloje

Kanados vyskupai - su lietuviais

Jų laišškai Tikinčiosios Lietuvos Dienos proga

Jau esame paskelbė anksčiau gautų laiškų iš Kanados katalikų vyskupų, pritarusių maldos dienai už Lietuvą ir paraginusių savo tikinčiuosius įsijungti į ją. Čia skelbiame vėliau gautus atsiliepimus.

Nicolet vyskupas Albertus Martin: "Priimu jūsų prašymą melstis už mūsų brolius lietuvius ir siunčiu geriausius linkėjimus".

Valleyfield vyskupas Robert Lebel KLK Centro prašymą paskelbė vyskupijos biuletenyje ir pridėjo pastabą: "Lietuva, dabar Sov. Sąjungos dalis, turi 3,4 milijono gyventojų. Ten yra didžiausias praktikuojančių katalikų telkinys Sov. Sąjungoje. Tikėjimo išpažinimas ten yra labai sunkus, persekiojamas". Šis vyskupas pasiūlė tokio turinio maldą Mišiose: "Už mūsų brolius ir seseris katalikus Lietuvoje: tesuteikia Viešpats jiems drąsos bei stiprybės išpažinti savo tikėjimą sunkiose aplinkybėse ir testiprina jų viltį sulaukti laisvės".

Antigonish vyskupo generalinis vikaras kun. D. A. Doyle: "Vyskupas Power gavo jūsų laišką sausio 31 d. Jau išsiuntinėtas pranešimas visiems Antigonish vyskupijos kunigams, kad 1983 m. kovo 6, sekmadienis, yra maldos diena už priespaudą ir persekiojimą kenčiančią Lietuvos Katalikų Bendriją. Esu tikras, kad vyskupijos kunigai ir tikintieji atsimins persekiojamą Lietuvos K. Bendriją minėtąją dieną ir ištisus metus".

Saint-Boniface vietovėje gyvenęs buvęs Gravelburgo vyskupas Aime Decosse pranešė, kad jo įpėdinis palankiai sutiko KLK Centro prašymą bei painformavo savo ganomuo-

sius, ir pridūrė: "Visdėlto galui jums pranešti, kad nuo pernykščio jūsų kreipimosi kasdien meldžiuosi už didvyriškus Lietuvos katalikus". Prie savo laiško vyskupas pridėjo \$100 auką religinei Lietuvos šalpai.

Gatineau-H u l l vyskupas Adolphe Proulx specialiu laišku išsiuntinėjo pranešimą savo kunigams ir parapijoms apie maldos dieną už Lietuvą, kviesdamas įjungti specialią maldą kovo 5 ir 6 d. Mišiose. Be to, pridėjo pastabą: "Gyvendami laisvoje šalyje, dažnai užmirštame, kad yra daugybė krikščionių, kurie yra priversti išpažinti savo tikėjimą labai sunkiose sąlygose. Paveldu klebonams ir liturgijos komisioms įjungti šią maldą (už Lietuvą) į tikinčiųjų maldas".

Viktorijos vyskupo De Roo vardu atsiliepė jo asistentė Eileen Archer, pranešdama, kad vyskupas yra išvykęs ilgon kelionėn. KLK Centro prašymas būsiąs jam pateiktas grįžus iš kelionės. Jo laukiant prašymas būsiąs perduotas parapijoms.

St. John's, Newfoundlandoje, arkivyskupas A. L. Penney pranešė, kad KLK Centro prašymą perdavė visom savo parapijom.

Iš gautų atsiliepimų matyti, kad Tikinčiosios Lietuvos Diena š.m. kovo 6 buvo paminėta ne tiktai lietuvių, bet ir daugelyje Kanados katalikų šventovių. Turimomis žiniomis, už Lietuvą buvo meldžiamasi ir daugelyje tų vyskupijų, kurių vadovai apie tai KLK Centrui nepranešė. Taigi plačiai nuskambėjo Lietuvos vardas ir jos maldavimas — laisvės! Inf.

HOME Taupyk laiką ir pinigus
INCOME TAX
Didžiausia etninė mokesčių paruošimo firma
2290 Bloor West, Toronto, Ontario, — pigios kainos —
telefonas 769-4558

BALTIC TOURS

1983 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ

18 DIENŲ: SPECIALI KELIONĖ, skirta studentam ir jaunuoliam, norintiems susipažinti su Lietuvos kultūrinio ir meniniu gyvenimu.

Kelionė 614: birželio 14 — liepos 1, \$1,899
Kelionė 816: rugpjūčio 16 — rugsėjo 2, \$1,899
Lankoma: 11 dienos Lietuvoje, 3 Leningrade, 2 Maskvoje, 1 Helsinkyje

17 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 512: gegužės 12 - 28, \$1,699
Kelionė 714: liepos 14 - 30, \$1,799
Kelionė 915: rugsėjo 15 — spalio 1, 1,699
Lankoma: 6 dienos Vilniuje, 4 Rygoje, 3 Varšuvoje, 1 Frankfurte

15 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 818: rugpjūčio 18 — rugsėjo 1, \$1,689
Lankoma: 6 dienos Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokuvėje, 1 Frankfurte

14 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
Kelionė 621: birželio 21 — liepos 4, \$1,669
Lankoma: 6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 2 Suvalkuose, 1 Frankfurte

12 DIENŲ: LIETUVA IR RUSIJA
Kelionė 427: balandžio 27 — gegužės 8, \$1,279
Kelionė 607: birželio 7 - 18, \$1,569
Kelionė 705: liepos 5 - 16, \$1,569
Kelionė 809: rugpjūčio 9 - 20, \$1,569
Kelionė 906: rugsėjo 6 - 17, \$1,569
Kelionė 104: spalio 4 - 15, \$1,279
Lankoma: 6 dienos Vilniuje, 3 Leningrade, 2 Maskvoje

12 DIENŲ: LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA
Kelionė 510: gegužės 10 - 21, \$1,329
Kelionė 719: liepos 19 - 30, \$1,569
Lankoma: 6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Frankfurte

Išvykstama iš Niujorko ir Bostono.
Daromi giminių iškviatimo dokumentai.
Gaujami Dariaus-Girėno kalendoriai: Kaina — \$5.00.
Visos kainos — JAV doleriais.

Smulkesnių informacijų teirautis:
BALTIC TOURS
293 Auburn St.
Newton, Mass. 02166
617-965-8080 / 969-1190

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

MUZIKOS MOKYKLOS

Muzikologė Vida Bakutytė-Mackonienė, turbūt paveikta Lietuvos konservatorijos penkiasdešimtmčio sukakties, "Literatūros ir Meno" kovo 12 d. laidoje praneško apie senąsias muzikos mokyklas Lietuvos dviračiuose, vadovais turėjusias profesinius muzikus. Tokios mokyklos buvo Rokiškyje, Plungėje ir Rietave. Rokiškyje mokėsi J. Gruodis, M. Petrauskas, J. Tallat-Kelpša, Plungėje — M. K. Čiurlionis. Keletą šimtmečių Rietavas buvo garsiosios Oginskų šeimos nuosavybė. Čia 1874 m. muzikos mokyklą, ruošusią muzikantus rūmų orkestrui, įsteigė Bogdanas Oginskis. Mokykla veikė iki jo mirties 1909 m. Jos vadovų įsteigtas orkestras atlikdavo sudėtingus P. Čaikovskio, L. Beethoveno, W. A. Mozarto, F. Liszto bei kitų žymių kompozitorių kūrinius. Mokykla paruošė daug muzikantų, organizavusių orkestrus kitose Lietuvos vietovėse. Kaikurie jos auklėtiniai, baigę augstuosius mokslus, susilaukė plataus pripažinimo: A. Butkevičius tapo Varšuvos muzikos instituto vargonų klasės profesoriumi, J. Goštautas — mažojo Varšuvos teatro dirigentu, E. Gailevičius — dėstytoju Kauno konservatorijoje.

APLEISTAS PASTATAS

Buvusios muzikos mokyklos pastatas Rietave surandamas tik su dideliu vargu. Tas dviejų augštų raudonų plytų namas jau tapęs beveik griuvėsiais, nors mokykla priskiriama prie Lietuvos kultūros paminklų. V. Bakutytė-Mackonienė pasakoja: "Iš plytų ornamentinio sudėstymo, iš simetrinės fasadų kompozicijos galima spręsti, kad namo būta gražus. Bet praeis dar keletas metų... Bandykime

jeiti į vidų, nors tokio vidaus kaip ir nėra. Dalis stogo įgrįvusi, dirgų ar plačiai matyti tiek iš viršų, tiek iš šonus, antro aukšto mediniai padengimai sukritę į pirmą aukštą, sienos įskilusios, prikritę cerpių, medinių konstrukcijų nuolaužų. Begalė šiukšlių, popierių, tuščių butelių. Matyt, šitaip ir baigsis jūsų ekskursija į B. Oginskio muzikos mokyklą... Panašiai baigėsi ji ir man. Nedavė ramybės mintis: kas gi griūna ši namas? Ar vien tas visagalis laikas? Pasidomėjau, kodėl taip išgrįvęs vienas namo kampas, o šalia besimėtančių plytų nesimato (anksčiau būvau mačius dar sveiką tą namo dalį). Atsakymo komentuoti netenka: plytos išvežtos į kažkokį statomą ar remontuojamą objektą, mat pritruški statybinių medžiagų (!). Nejaug tai buvo daryta su miesto vadovų žinia?... V. Bakutytė-Mackonienė nuogustautą: "Pastatui pribigai užteks geros audros ar sunkesnio sniego sluoksnio, o gal dar kokios miesto statybos..."

NEGALI SUSITARTI

I V. Bakutytės-Mackonienės pagalbos šauksmą atsiliepė muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas Edmundas Misiulis: "Kultūros ministerija ne kartą kreipėsi į

Plungės rajono vykdomąjį komitetą, prašydama buvusią muzikos mokyklą remontuoti. Po ilgų svarstymų pastatas buvo perduotas Plungės centrinės ligoninės Rietavo vidaus ligų skyriaus žinion. 1977 m. ligoninė užsakymu buvo paruošta kompleksinio kapitalinio remonto techninė dokumentacija, bet pastatas remontuojamas nebuvo..." Vykdomasis komitetas teisinosi neturįs tokios organizacijos, kuri galėtų atlikti pastato remontą, prašę generaliniu rangovu paskirti Klaipėdos restauravimo dirbtuvę. Pasak E. Misiulio, tokiame paskyrimui kelia užkerta įstatymai: restauracinė dirbtuvė gali vykdyti tik pastatų atnaujinimą, bet ji neturi teisės imtis kapitalinio remonto darbų. E. Misiulis daro išvadą, kad buvusios Rietavo muzikos mokyklos pastato remontu privalo rūpintis vykdomasis Plungės rajono komitetas, nors jo vadovai jau prieš keletą metų nusiplovė rankas. Tokiose aplinkybėse greičiausiai išsiplėdys V. Bakutytės-Mackonienės nuogustavimas: istorinį pastatą palaidos stipresnė audra arba sunkesnis sniego sluoksnis.

200.000 TELEVIZORIŲ

Šaulių televizorių gamykla gyvenimui išleido 200 tūkstančių televizorių "Tauras-727", skirtą spalvotoms televizijos laidoms. Ju surinkimas buvo patikėtas gamyklos veterano R. Mykolaičio vadovaujamai dirintoji brigada. R. Mykolaitis yra sumontavęs ir pirmąjį lietuvišką televizorių "Temp-6". Gamyklai ruošiamas naujas spalvoto vaizdo televizorius "Tauras-736", kuris bus etetiškesnis, turės eilę techninių patobulinių.

PAVELAVĖS KALENDORIUS

"Gimtojo Krašto" kovo 3 d. laidoje pranešama, kad jau atspausdintas "Tėviškės" draugijos ir "GK" 1983 m. kalendorius, skirtas užsienyje gyvenantiems šio savaitraščio skaitytojams. Kalendorių išleido "Minties" leidykla, spausdino K. Poželos spaustuve. Jo sudarytojas — J. Kuckailis, redaktorė — R. Šurkutė, dailininkas — A. Kazlauskas. Šypsotis vertėta nepagydoma liga tapęs Lietuvoje išleidių kalendorių vėlavimas. Kol spaustuvės atlieka užsakymą, naujieji metai jau yra praradę porą mėnesių. "Tėviškės" ir "Gimtojo Krašto" propagandinį 1983 m. kalendorių dar labiau pasidins tolimas kelias pas "GK" skaitytojus užsienyje.

NAUJA LIGONINĖ

Panevėžys susilaukė naujos infekcinės ligoninės, kuri vienu metu galės priimti 125 ligonius. Ji išaušo toje vietoje, kur buvo skaudus senosios ligoninės pastatas. Naujieji rūmai turi fizioterapijos, rentgeno kabinetus, didelę laboratoriją. Aptarnaujantiems personalui talkina įvairūs mechanizmai. Teigiama, kad buvo atsižvelgta į visus būtiniausias tokios paskirties gydymo įstaigos reikalavimus, nes ji yra pirmoji naujai pastatyta infekcinė ligoninė Lietuvoje. V. Kst.

Kanados Baltiečių Veteranų Lygos atstovų suvažiavimo dalyviai 1983 m. kovo 19 d. Toronte Nuotr. St. Dabkaus

Hamilton, Ontario

GAVENIŠS REKOLEKCIJAS vedė prel. V. Balčiūnas iš Putnamo. I šią atgailos savaitę hamiltoniečiai buvo gana gausiai įsijungę. Misijonierius septynis rytus ir vakarus tikintiesiems kalbėjo įvairiomis aktualiomis žmogaus dvasinio gyvenimo temomis. Rekolekcijos buvo užbaigtos Verbu skmadienį iškilmingo Mišiomis ir po to agape Jaunimo C. salėje.

DIDELĖ DOVANĄ gavo AV parapijos choras. Tėvams pranciškonams tarpininkaujant, Irena ir Leonas Baziliskai iš Mississauga mūšų chorui padovanojo gerą pianiną. AV par. choras savo didiesiems geradariams nuosirdžiai dėkoja.

ANITA PAKALNIŠKYTĖ buvo viena pagrindinių solistų atliekant Beethoveno IX simfoniją su Mohawk kolegijos chorui ir McMaster universitetui simfonijai orkestru. Šimtmetinei sukaktčiai paminėti buvo atlikta ir Zoltan Kodaly "Te Deum". Tai buvo McMaster universitetui simfoninio orkestro jau dešimtas toks renginys.

NAUJAJAM AV PARAPIJOS KLEBONUI kun. J. Liaubai par. taryba rengia sutiktuvių vakarą — vakariene su menine programa gegužės 15, skmadienį, 5 v.p.p., Jaunimo C. salėje.

PER JUOŽINĖS savo 45 metų vedybinę sukaktį atšventė Juozas ir Stasė Pyragiai. Prieš 45 metus šv. Juozapo dieną jiedu susituokė. Šios sukakties proga jų dukrelės Ramona ir Alvida savo tėveliams Toronto "Ramada" viešbutyje, surengė šaunų pobuvį.

PARAPIJOS JAUNIMO SEKCIJA, kuriai vadovauja M. Gudinskas, turėjo savo jaunų šeimų skmadienę. Ji prasidėjo šv. Mišiomis, kurias atnaušo ir pamokslą pasakė rekolekcioms atvykęs prel. V. Balčiūnas. Po Mišių visi ėjo į Jaunimo Centrą, kur iš Toronto atvykusi L. Sendžikienė jaunosioms šeimoms kalbėjo apie lietuvių Velykų papročius ir pademonstravo įvairių velykinių margučių darymo techniką. Tų margučių gražinimą turėjo progos ten kiekvienas pabandyti ir praktiškai, nes buvo parūpinti kiaušiniai ir gražinimo priemonės. Šis buvo pirmas ir gerai pasisekęs par. jaunimo sekcijos renginys.

PO DUKRĄ susilaukė Vytautas ir J. Anon Gedrimai, Algis ir Onutė Dziemionai. Pastariejiems naujagimė yra jau trečiasis vaikas. Jie augina jau du berniukus — Algiką ir Gedimį, kurie yra pavyzdingi Vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai.

LIETUVIŲ KARALAITĖ bus renkama balandžio 30 d. per "Aido" vakarą. Hamiltonas tokios lietuvių atstovės ligi šiol dar neturėjo. Yra sudarytos ir rinkimų taisyklės, pagal kurias kandidatės turi gyventi Hamiltono apylinkėje, mokėti lietuvių kalbą, būti 17-22 metų amžiaus ir netekėjusios. Kad pritrauktų daugiau kandidatė, yra skiriamos net trys premijos pinigais: pirmą — \$200, antrą — \$150 ir trečią — \$100. Rinkimus organizuoja KLB apylinkės v-ba. Susidomėjusios rinkimais turi ligi balandžio 15 d. kreiptis į K. Deksnį tel. 634-6006 arba į P. Kanopą tel. 545-2703. Taip pat jieškomai tam ir mecenatai.

DAIL. A. A. TAMOŠAIČIŲ FILMŲ VAKARĄ kovo 27 d. surengė "Gyvataras". Prieš filmų rodytą trumpai apie mūsų didžiulius išsivijoj tautinio meno skleidėjus A. A. Tamošaičius ir apie šių filmų atsiradimo istoriją kalbėjo G. Breichmanienė. Pirmasis filmas "Spirits of the Amber Past" buvo padarytas 1978 m. federacinės valdžios lėšomis. Jame rodomi A. A. Tamošaičiai savo Kingstono gyvenvietėje, jų darbo aplinka ir dalis jų kūrinių. I filmą yra įjungtas ir "Gyvataras". Antrasis filmas, padarytas J. Miltenio 1982 m., yra jau daug ilgesnis. Čia parodoma lietuviškų raštų audėja A. Tamošaitienė ir detali jos audimo technika. Tad ir pats filmas pavadinamas "Lietuvių audinių daile". Matome čia mūsų žymiąją audėją verpiančią siūlus, juos dažančią, renkančią spalvas, audžiančią tautines juostas, tautinius drabužius ir gobelenus. Ji parodoma ir kaip dailininkė-tapytoja. "Gyvataras" ir šitame filme rodomas: atlieka trumpą tautinių drabužių modeliavimą ir filmą užbaigia ant vejos šokamais tautiniais šokiais. Abu filmai vienas kitą papildė. Šia proga buvo parduvinėja-

Buvusių karių suvažiavimas

Baltiečių Veteranų Lygos (buvusių karių) atstovų suvažiavimas įvyko 1983 m. kovo 19 d. Toronto Prisikėlimo parapijos parodų salėje. I šią Baltic Veterans' League in Canada yra įsijungę ne tik kariai veteranai, bet ir kitos gimininės organizacijos — Lietuvos šauliai, Latvijos vanagai ir kitos. Dabar kas metai suvažiavimai atstovų skaičiumi didėja, ir i tuos suvažiavimus yra atkreipę dėmesį ne tik augsti Kanados kariškiai, bet ir kiti Kanados valdžios atstovai — ministrai ir parlamentariai.

Suvažiavimą pradėjo Baltiečių Veteranų Lygos pirm. A. Jurs ir paprašė atstojimu pagerbti įnešamas vėliavas, kurių buvo 12. Po Kanados himno vėliavos buvo pastatytos i stovus. Invokaciją perskaitė kun. Augustinas Simanavičius, OFM.

A. Jurs po įžanginės kalbos tolimesnei programai vadovauti pakvietė St. Jokūbaitį. Pastarasis supažindino atstovus su atvykusiu pagrindiniu kalbėtoju — Kanados karinio strateginio instituto pirm. generolu George G. Bell, kuris kalbėjo 30 min. Palietė Sovietijos ir vakariečių pajėgas, viltingai atsiliepė apie JAV prez. R. Reagano politiką, kurios dėka ir Europos valstybės pasidarė drąsesnės priešintis sovietams. Jis kritiškai vertino buvusį JAV prezidentą Carterį bei jo politiką.

Po Estijos konsulo I. Heinso kalbos D. Blackburn perskaitė Kanados gynybos, daugiakultūrių reikalų ministe-

rių ir parlamento atstovų sveikinimus.

Vienbalsiai priimta rezolucija, liečianti Lietuvos, Latvijos ir Estijos pasirašytas taikos sutartis su Sov. Sąjunga, kuri tas sutartis sulaužė ir 1940 m. šias tris Baltijos valstybes okupavo. Rezolucijoje prašomas Kanados užsienio reikalų ministeris paremti Europos parlamento priimtą rezoliuciją, kad Baltijos valstybių klausimas būtų perduotas Jungtinių Tautų dekolonizacijos komisijai.

Šiais metais lietuvių, latvių ir estų karinių organizacijų atstovų suvažiavime dalyvavo per 70 atstovų. Iš lietuvių dalyvų: iš St. Catharines — LKVS skyrius "Ramovė" su vėliava; iš Montrealio Vilniaus šaulių Rinktinė ir LK Mindaugo šaulių kuopa su vėliava; iš Hamiltono — DLK Algirdo šaulių kuopa su vėliava; iš Toronto — Vlado Pūtvio šaulių kuopa ir jūrų šaulių kuopa "Baltija" su vėliavomis.

Šį suvažiavimą organizuojant didžioji darbo našta teko St. Jokūbaičiui. Atstovų suvažiavimo ir svečių vaišes paruošė Marija Jokūbaitienė, padedama D. Jokūbaitytės ir A. Štošienės. Buvęs Baltic Veterans' League in Canada pirmininkas A. Jurs savo kadenciją baigė ir pirmininko pareigas perdavė St. Jokūbaičiui.

Baigus suvažiavimą, vėliavoms saliuotuojant, muzika sugrojo Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnus.

J. Šarapnickas

mos ir šiuo laiku A. A. Tamošaičių išleistos dvi naujos knygos — "Lithuanian National Costume" ir "Lithuanian Easter Eggs". K. M.

METINIO "AIDO" KONCERTOŠOKIŲ VAKARĄ, įvyksiančio balandžio 30 d., paruošiamieji darbai vyksta sklandžiai. Nekantriai laukia hamiltoniečiai Montrealio mergaičių choro "Pavasaris" su jaunu energingu vadovu-muziku Aleksandru Stankevičiumi. Taigi du jaunimo chorai atliks koncertą. "Pavasaris" savo amžiumi yra gana jaunas, bet spėjės pasiekti, gero meninio lygio. "Pavasaris" kartu su Montrealio Aušros Vartų parapijos chorą išleido religinio turinio plokštelę "Kaledos". Vakaro rengėjai ruošiasi i šį neeilinį koncertą atvykusias choristes ku geriausiai priimti.

Gauti dar du laimės staliukai iš nuosirdžių "Aido" rėmėjų, būtent, dr. V. Kvedaro — \$50, J. Šarapnicko iš St. Catharines — \$40. Taip pat gauta auka smulkių laimikių loterijoje iš P. Daugino (St. Catharines — \$10, "Aidas" visiems parėmusiems vakaro ruošimą nuosirdžiai dėkoja. "Aidas" kviečia visus prisidėti aukomis arba laimikiais prie organizuojamos loterijos. Visi, turį laimikių loterijai, prašomi atnešti skmadieniais vyksiant į pamaldas Jaunimo Centran balandžio 17 ir balandžio 24 d. Juos priims loterijos ruošėja D. Mačienė. "Aidas" kviečia visus dalyvauti koncerte. J. P.

London, Ontario

DAUGIAU NEGU "KRIKŠTAS" buvo Londono "Tauro" vyrams, kai jie susitiko su beveik nugalima Toronto "Aušra". Pagal lentos nuordytus duomenis pirmas puslaikis baigtas 70:33 pasekme, o rungtynės 150:69. Nereikia aiškinti kieno naudai. Tačiau lapuose

pažymėtų taškų skaičius nesutiko su lenteje nurodytais. Pvz. "Aušros" pirmininko iš lapų padiktuoti duomenys, liečią Londoną, šitaip atrodė: G. Pocius Londonui iškovojo 20 taškų, J. Butkus 15, J. Brikmanis 15, R. Šicas 10, P. Jocius 9, R. Genčius 5, E. Andriukaitis 5, F. Šicas 2, P. Šicas 2, taigi iš viso 83, o ne 69 kaip lenteje pateikiama. Kieno teisybė, dabar nėra įmanoma patikrinti, be to, šį kartą ir netaip jau svarbu. Rungtynės vyko dideliu greičiu ir nebuvo lengva taškus tiksliai žymėti. Be pamintų Londono komandoje dar žaidė: D. Ciparis, R. Dragūnevičius, K. Eimantas ir B. Keras.

Torontieškiai nustebo, kad Londonas šį kartą taip silpnai pasirodė. Jiems nežinoma, kad Londono "Tauro" vyrų komanda tik dabar yra suorganizuota ir šios buvo jos pirmos rungtynės iš viso, kai tuo tarpu "Aušra" žaidė visą žiemą. Be to, "Aušra" yra Š. Amerikos čempionas!

Koks tikslas buvo Londonui išeiti prieš "Aušrą" žaisti? Kiti klubai šiuo metu nesutiko žaisti, o mes norėjome nedelsdami pradėti rungtyniauti. Ir dar svarbiau — norėjome parodyti savo jaunimui, kaip atrodo stiprios lietuvių krepšinininkų komandos ir duoti progos jiems pajusti, kaip sunku yra žaisti prieš tokias komandas, kitaip sakant, kiek jiems dar trūksta, kad galėtų su tokiais vienetais rungtyniauti.

Londono "Tauras" sveikina Toronto "Aušrą", išugdžiusią pasigėrėtiną pajėgumą vyrų komandą! Net ir nebuvę krepšinio entuziastai apie ją šitaip išsireiškė: "Ju žaidimą yra malonu stebėti: toli siekiančios ir tikslios pasuotės, arti tobulumo kamuolio valdymas (ypač jo pagavimas ir išlaikymas), užtikrinti metimai ir t.t." D. E.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, ant-

radniais ir ketvirtadieniais nuo 10 v.r. iki 5 v.p.p., trečiadieniais nuo 10 iki 1 v.p.p., penktadieniais nuo 10 v.r. iki 7 v.v., šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 12 v.r. Liepos rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santūpas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaupas 7%
term. depoz. 1 m. 9 1/2%
term. depoz. 3 m. 10%
term. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų depozitus 9 1/2%

IMAME UŽ:
nekiln. turto pask. 11 1/2%
asmeninės paskolas 14%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. prof. dr. Petras Kazlas-Kazlauskas, vadovavęs Kauno ir Vilniaus universitetų akių ligų katedroms, mirė kovo 11 d. Hot Springs, Ark. Velionis buvo gimęs 1903 m. Lazdijų apskrityje, studijas Kauno universitete baigęs 1932 m. Atvykęs į JAV 1947 m., vertėsi medicinos praktika. Rašė straipsnius ir studijas medicinos klausimais. Reiškėsi ateitininkų, šaulių veikloje.

Lietuvos žemėlapi, sudarytą Algirdo Gustaičio, 1982 m. Čikagoje išleido Lietuvos šaulių Sąjunga Tremtyje ir Lietuvių Istorijos Draugija. Tada buvo atspausdinti ir velionies dail. Teleforo Valiaus nupiešti Lietuvos keturiolikos miestų herbai, naudojantis senais originalais. Tais herbais galima papuošti savo namus ir viešąsias lietuvių patalpas. Herbai parduvinėjami tikrai serijomis po \$3. Juos galima gauti pas LŠST centro valdybos išd. S. Bernatavičių, 1513 South 48 Court, Cicero, IL 60650, USA. Ten taipgi galima įsigyti ir 1:1.000.000 mastelio Lietuvos žemėlapi. JAV ir Kanadoje jis kainuoja \$12, kituose kraštuose — \$13 su persiuntimu.

Mykolo Biržiškos mirties dvešimtmetį ir gimimo 100 metų sukaktį Los Angeles bei apylinkių lietuvių paminėjo vasario 27 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje. Atsiminimais dalijosi klebonas prel. J. Kučingis, trumpą žodį tarė Lietuvos garbės konsulas V. Čekanauskas. Įdomią paskaitą skaitė Kalifornijoje apsigyvenęs istorikas Vincas Trumpa. M. Biržiškai skirta D. Mitkienės eilėraščių deklamacijos aktorė E. Dovydatienė. Ji taipgi skaitė ištraukas iš velionies dukros Marijos Žymantienės dienoraščio apie paskutines tėvo darbo ir gyvenimo dienas. Vaikaitė Danutė Barskaitė dalijosi atsiminimais iš tų laikų, kai jai teko žaisti su savo senele. Prof. Elena Tumienė, turėjusi ilgesnį pasikalbėjimą su M. Biržiška apie Vasario 16 įvykius, norėjo šia tema parašyti ilgesnį eilėraštį ar baladę, tačiau šį sumanymą įgyvendino tik po jo mirties. Ji padėklamavo šio savo kūrinio M. Biržiškai skirtus fragmentus, fortepijonu palydėta kompoz. A. Jurgučio.

A. a. Vincas Žemaitis, miškų inžinierius, mirė Čikagoje vasario 15 d., sulaukęs 86 metų amžiaus. Velionis priklausė Lietuvos Miškininkų Sąjungos steigėjų gretoms, 1930-34 m. buvo jos pirmininku, vadovavo šiai organizacijai, kai ji buvo atsteigta 1949 m. Čikagoje. Nepriklausomoje Lietuvoje 1926-44 m. dirbo Kazlų Rūdos miškų urėdu, bendradarbiavo spaudoje. Šį darbą tęsė ir išsivijoje, kur išleido keletą knygų, domėjosi lietuvių tautos geografinės ir istorinės etnologijos klausimais, ruošėsi rašyti atsiminimus. Priklausė Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungai, BALFui, šauliams bei kitoms organizacijoms. Palaidotas vasario 19 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Paliko du liudinėlius sūnus: kun. Kestutį — Klevelande, Jungtinių Tautų maisto ir žemės ūkio pareigūną Algirdą su šeima — Romoje.

Australija

Melburno Lietuvių Katalikų Draugija posėdžiavo vasario 7 d. Praėjusių metų veiklos apžvalgą padarė pirm. H. Statkuvienė. Buvo padaryta pelno, bet turėta ir nemažų išlaidų. Naujos valdybos rinkimų atsisakyta, kai darbą sutiko tęsti beveik visos valdybos narės. Pasitraukė tik idž. E. Bakaitienė, kuriai pakeisti buvo išrinkta J. Petraitienė. Valdybą dabar sudaro: pirm. H. Statkuvienė, vicepirm. E. Mackevičienė, sekr. J. Sikorskienė, idž. J. Petraitienė, parengimų vadovė — I. Jokubauskienė, J. Valaitienė ir E. Krikščiūnienė.

Vasaros sausra miškų gaisrais nusiaubė Pietų Australijos ir Viktorijos valstijas. Sugėdė daug gyvenviečių prie Adelaidės ir Melburno. Viktorijoje buvo sunaikintas visas Macedono miestas apie 70 km nuo Melburno. Jame nukentėjo ir lietuviai: gražios gyvenvietės neteko prieš porą dešimtmečių ten įsikūrę Juozas ir Tania Zukauskai, bet patys išliko gyvi, tik prarado visą savo turtą. J. Zukauskas yra savaitraščio "Mūsų Pastogė" steigėjas ir jo pirmasis redaktorius. Šalia J. T. Zukauskų pelenais pavirto ir skautų veikėjo V. Vaitkaus kuriama naujoji gyvenvietė. ALB

Melburno apylinkės valdyba įsijungė į Viktorijoje paskelbtą aukų rinkimo vąj gaisrų aukoms. Spaudoje paskelbtas ilgokas sąrašas lietuviškų organizacijų ir pavienių tautiečių, suaukojusį \$2,431.

Britanija

Britanijos Lietuvių Katalikų Bendrijos centro valdyba pavaršarinį sąskrydį rengia gegužės 21 d. Nottinghamo ukrainiečių klube. Pamaldas laikys kun. S. Matulis. Saksrydis bus susietas su Motinos Diena. Programą atliks iš JAV atvykęs sol. Roma Mastienė. Jon taipgi įsijungs Nottinghamo, Derby ir Gloucesters lietuvių jaunimas. Planuojama surengti tautodailės ir rankdarbių parodą. Bus ir pašto ženklų paroda, kurios ruošia rūpinasi lietuvių filatelistų draugija "Vilnius". BLKB centro valdyba kviečia kitas lietuvių kolonijas nerengti atskirų Motinos Dienos minėjimų tą pačią dieną, bet pasinaudoti bendru minėjimu Nottinghamame ir viešnios sol. R. Mastienės koncertu.

Prancūzija

Religijos persekiojimo klausimas sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo iškeltas Europos parlamento posėdyje vasario 12 d. Štrasburge. Jį rėmė devyniolika krikščionių demokratų atstovų, vienas konservatorius ir vienas nepriklausomos grupės narys. Religijos persekiojimas buvo susietas su kun. Alfonso Svarinsko suėmimu. Pirmuoju kalbėtoju buvo krikščionis demokratas Rudolfas Wedekindas. Po jo kalbėjo Europos parlamento vicepirm. dr. Egon Klepsch, dr. Otto von Habsburg, Olivier d'Ormesson, dr. Wilhelm Hahn, Pietro Adonnino, Marlene Lenz ir kiti parlamento nariai. Jie žadėjo imtis pastangų išlaivinti kun. A. Svarinskui bei kitiems už religiją persekiojamiems lietuviams.

Belgija

Vasario 16 Belgijos lietuviai atšventė savo sąskrydyje Lieže vasario 26 d. Iškilmė buvo pradėta iš Paryžiaus atvykusio kun. Jono Petrošiaus atlaikytomis Mišiomis. Koncertinėje minėjimo programoje su lietuvių dainomis ir eilėraščių posmais pasirodė Jolanta Vaičiūtė-Goutt, viešnia iš Paryžiaus. Jai talkino pianistė Francine Baltus ir fleitistas Aain Legros. Vašėms pasirūpino Lieže gyvenančios A. Slavinskienė ir A. Prajerienė. Laimikiais gausią loteriją tvarkė V. ir K. Slavinskai. Lietuvių susibūrimas buvo panaudotas ir metiniam BLB narių susirinkimui. Jam vadovavo Belgijos lietuvių kapelionas kun. J. Petrošius, sekretoriavo rašytojas E. Cinzas. Veiklos pranešimą padarė valdybos pirm. Stasė Baltus. Naujųn valdybą išrinkti: pirmininke — St. Baltus, nariais — Povilas Bružas ir Vytautas Slavinskas. PLB seime Čikagoje Belgijos lietuviams atstovaus Stasė Baltus, lietuvių jaunimo kongrese — Robertas Galkus.

Vokietija

Pagrindinis Vasario 16 minėjimas Vokietijos lietuviams buvo surengtas vasario 19 d. Huettenfelde. Jį plačiai aprašė dienraščiai "Lampretheimer Zeitung" ir "Mannheimer Morgen". Ekumenines pamaldas vietinėje katalikų šventovėje laikė lietuvių katalikų sielovados vedėjas kun. dr. K. Gulbinas su lietuvių evangelikų sielovados vedėju kun. J. Urdze. Oficialioji minėjimo dalis Huettenfeldo rotušės salėje sutelkė kelis šimtus lietuvių iš visos V. Vokietijos. Pagrindinį žodį tarė VLB krašto valdybos pirm. Vingaudas Damjanaitis, primindamas dabartinis lietuvių tautos laisvės siekius, kuriems įgyvendinti reikia moralinės viso laisvojo pasaulio paramos. Pasak jo, šia kryptimi žengė Europos parlamentas š. m. sausio 13 d. priimta rezoliucija, pasisakančia už sovietinės okupacijos panaikinimą Baltijos šalyse, laisvo apsisprendimo teisę lietuviams, latviams ir estams. Kalbėtojų eilėse taipgi buvo socialdemokratų atstovas K. Kuebleris ir krikščionių demokratų atstovas dr. C. Lenzas. Pirmasis pasmerkė Sovietų Sąjungos pastangas užkrauti savo sprendimą mažoms tautoms, antrasis užtikrino minėjimo dalyvius, kad lietuvių turi bičiulių, tikinčių išsilaisvinimo viltimi. Meninę programą atliko estrados sol. Nelė Patlinitienė, Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė ir Arvydo Paltino diriguojamas moksleivių choras.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti i LIETUVĄ kartu!!!

10 DIENŲ LIETUVOJE!

siūlome jaunimui rugpjūčio 6 — rugpjūčio 20

13 DIENŲ SU GIMINĖMIS!!!

Gegužės 12	Liepos 7	Rugsėjo 1
Gegužės 19	Liepos 14	Rugsėjo 8
Gegužės 26	Liepos 21	Spalio 6
Birželio 23		Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos. Kelionės yra vienos ar dviejų savaitių maršrutu — Vilnius arba Vilnius ir kiti Europos miestai. Visos kelionės lydimos savininkų arba patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!
Kovo mėnesį bus nupirktos vėlykinės dovanos giminėms Lietuvoje (automobiliai ir kiti daiktai).

* Nuperkame kooperatinius butus giminėms Lietuvoje
* Sutvarkome dokumentus išvykimams
* Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių telaukites adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Teleks 06-986766 TOR

Istaigos savininkai Vytautas ir Audronė Siminkevičiai
(Kelionių istaigos registracijos numeris — 1

A+ A

PAJAUTAI TALATT-KELPŠIENEI

mirus,

jos motiną EUGENIJĄ KLUPŠIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

Vlado Pūtvio šaulių kuopa

A+ A

ANTANUI MURAUSKUI

Lietuvoje mirus,

broliams — PETRUI ir VYTAUTUI su šeimomis, taip pat artimiesiems Lietuvoje reiškiamo nuoširdžią užuojautą —

Kleofa ir Bronius Gaižauskai
Sofija ir Stasys Vaškiai

A+ A

MAMYTEI ir BROLIUI

tragiškai žuvus,

GENĘ ir JONĄ PETKEVIČIUS nuoširdžiai užjaučiu —

I. Kaliukevičienė

A+ A

VYTAUTUI VINGELIUI

iškeliavus amžinybėn,

jo dukrą VIKTUTĘ nuoširdžiai užjaučiu —

Krikšto mama
I. Kaliukevičienė

A+ A

VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

jo žmoną JANINĄ, dukras, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

L. P. Butėnai
E. J. Repečkos
B. J. Maziliauskai

Mylimam vyrui

A+ A

VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

žmoną JANINĄ, dukras — MARY-ANNE KUŠLIKIENĘ su šeima, VIKTORIJĄ ir RITĄ, nuoširdžiai užjaučiame ir jungiamės maldoje —

O. ir V. Taseckai su šeima

A+ A

VYTAUTUI VINGELIUI

mirus,

jo žmoną JANINĄ, dukras RITĄ, VIKTORIJĄ, MARY-ANNE su šeima ir visus gimines giliai užjaučiame —

Albinas ir Olga Starkai

Rodney, Ont.

A+ A

VLADUI PUTRIUI

tolimoje Tėvynėje mirus,

liūdesio valandoje jo seseriai LIUCIJAI ir josios vyrui PIJUI LAPINSKAMS nuoširdžią užuojautą reiškia —

V. Bagdonienė
P. O. Griškeliai
J. T. Karveliai
D. ir J. Kaunaitės
E. P. LeonaiA. D. Liaugminai
B. O. Sergaučiai
K. S. Šeputos
J. O. Vaičekonai
A. J. Varnai

Miami, Florida

Jaunos lietuvaitės mokosi dažyti margučius L. Nakrošienės pamokoje Prisikėlimo parapijoje Toronte. Pamoką surengė parapijos tarybos jaunimo sekcija kovo 20 d. Nuotr. St. Dabkaus

Vatikano radijas – pavojingas ateistams

Religinių reikalų įgaliotinio padėjėjo Juozėno paskaita propagandistams, atpasakota “KLB Kronikos” 55-tame numeryje

1982 m. gegužės 10 d. Vilniaus marksizmo-leninizmo universitete RRT įgaliotinio pavaduotojas JUOZĖNAS būsimiems propagandistams skaitė paskaitą tema “Vals-tybė ir religija”. Paskaitos tikslas — sustiprinti ateistų vedamą kovą prieš Lietuvos Katalikų Bažnyčią. Todėl paskaitoje JUOZĖNAS bandė bendrai nušviesti valstybės ir religijos tarpusavio santykius, iškelti propagandistų darbo trūkumus bei klaidas, kartu nurodant gaires ateičiai. JUOZĖNO nuomone, didelės įtakos žmonėms turi Vatikano radijas, kuris savo laidas į Sovietų Sąjungą transliuoja net septyniomis kalbomis: ukrainiečių, baltarusių, lietuvių, latvių, rusų, gruzinų bei armėnų. Pastaruoju metu jos ruošiamos kvalifikuotai — atsirado pastovi valandėlė jaunimui, laidose dažnai remiamasi “Kronikoje” pateikta medžiaga, o žmonės kur kas labiau domisi, kai išgirsta apie vieną ar kitą netoli gyvenantį, pažįstamą asmenį.

“Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika”, pabrėžė JUOZĖNAS, savo korespondentų turi įvairiose respublikos vietose, o ją remia ir palaiko ne vien tik ekstremistiškai nusiteikę kunigai. Lektoriaus turimomis žiniomis, respublikoje yra užregistruota 1200 vienuolių, kurių skaičius kasmet padidėja 10%, ir dar tiek pat manoma yra neužregistruota. RRT įgaliotinio pavaduotojas propagandistams pasiūlė užmiršti dar gana dažnai dvasininkijai jų taikomą “tamsybininkų” terminą: Vatikanas Romoje turi 17 augštųjų mokslo įstaigų, Europoje veikia 45 katalikiški universitetai. Mūsų respublikoje, aiškino JUOZĖNAS, yra per 10 jėzuitų ordino narių. Kaip jie tapo jėzuitais, dažniausiai lieka paslaptį, manoma, kad didelį vaidmenį vaidina kaimyninė Lenkija. Apskritai, JUOZĖNO žodžiais tariant, lenkai turi didelės įtakos Lietuvai, ypačiai Vilniui ir Vilniaus kraštui.

Kalbėdamas apie gyventojų religingumo laipsnį Lietuvoje, JUOZĖNAS pateikė kaiku-riuos statistinius duomenis. Pagal juos šiuo metu 41% Lietuvos gyventojų krikščionys, 35% laidojami su bažnytinėmis apeigomis, 22% jaunavedžių tuokiasi bažnyčioje; 22.000-23.000 paauglių kasmet prieina prie pirmos Komuni-jos ir priima Sutvirtinimo sakramentą.

— Šie duomenys gauti iš dvasininkijos, bet jie žymiai sumažinti, — nusiskundė lektorius.

Daug dėmesio paskaitoje buvo skirta 1978 m. susikūrusiam Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetui, kuris jungia 7 kunigus, JUOZĖNO nuomone, visus ekstremistus. Propagandistams buvo pasiūlyta užsirašyti jų pavardes ir adresus.

— Šios grupės susiformavimas ne atsitiktinis, — kalbėjo JUOZĖNAS, — jos pasirodymas sutapo su atakomis už žmogaus teises ir disidentų judėjimu Maskvoje; aišku, kad čia turėjo būti postūmių iš šalies. Blogiausia, kad aplink tą gru-

pę būriuojasi apie 60 kunigų, irgi ekstremistų. Iš 1200 vienuolių didesnė pusė taip pat yra jų įtakoje. Autonomiškai nuo ekstremistų veikiančių nėra. Oficialusis Bažnyčios aktyvas labai skirtingas, be to, tiek bažnytinis komite-ty, tiek choristus veikia ku-nigai.

Lektorius piktinosi, kad žmonės nesutinka viešai pasisakyti prieš savo kunigus.

Paskaitoje įgaliotinio pava-duotojas stengėsi apimti kuni-gų ekstremistų veiklos sritis: “LKB Kronika” — išėjo 52 nu-meris. Tai leidinys, siekian-tis iki 40 psl. mašinraščiu ra-šytų lapų. Be jos pagrindyje dar yra leidžiama apie 20 įvai-rių leidinių. Visų jų tiražas nedidelis, tikslas — persiųsti į užsienį.

— Žmonių kurtymas prieš religinių susivienijimų nuosta-tus ir prieš įstatymus.

Atitinkamai paruošti pamokslai. Viešai bažnyčiose renkami parašai ir siunčiami pirmiausia į užsienį, o tik dėl akių valstybės vadovams.

Nepaiso įstatymo, drau-džiančio organizuotai mokyti vaikus religijos.

JUOZĖNO nuomone, ekstre-mistiškai nusiteikę kunigai kvalifikuotai pasinaudoja “pa-sitaikanciais atskirais neap-galvotais” faktais ir klaidomis, kaip “nesusipratimais” ligoni-nėje (lektorius tvirtino, kad ligoninės administracija ne gali, o privalo suteikti at-skirą patalpą ligoniams, no-rintiems priimti religinius patarnavimus), įvairiais pra-silenkimais mokyklose: įzei-džiančio pobūdžio ateistiniais piešiniais, kurie tik sukurto tėvus, ištikinimų įrašymu į mokinių charakteristikas, ne-vykusiais mokytojų pokalbiais su tikinčiais mokiniais ateis-tine tema, kai mokinys pasta-tomas viešai, kaip prie gėdos stulpo, ir kamantinėjamas, el-gesio sumažinimu tikintiems mokiniais iki patenkinamo. Gali būti labai nepatogu, jei tėvai taip besielgiančius mo-kytojus paduos į teismą.

— Išaiškink paskui, — kal-bėjo JUOZĖNAS, — kuo moki-nio elgesys nepavyzdingas, ir tuoj žinios į užsienį.

— Praėjo tie laikai, kai “smulkūs” perlenkimai likda-vo nepastebėti.

Lektoriaus nuomone, ekstre-mizmą skatina ir nemokiška ateistinė propaganda. Nema-lonus dalykas, kai rajoniniuose laikraščiuose pasirodo straipsniai, besiremiantys pilnai nepatikrintais faktais. Atsiranda nemažai atvejų, kai kunigai paduoda į teismą ra-joninių laikraščių redakcijas. Teisėjai atsiduria labai ne-patogioje padėtyje, o apie tai tuojau praneša ir Vatikano ra-dijas. Tokių atvejų neturėtų būti iš viso. Atsakingų darbu-tojų neapgalvoti išsireiškimai atneša tik žalą. Jie mano, — aiškino JUOZĖNAS, — kad vis-kas liks paslaptį, ir užmirš-ta, kad turi žmonas, uošves, o jos tuoj bėga pas kunigą, ir jau skelbia Vatikanas.

Mokinių kvietimai į direk-toriaus kabinetą smegenų pra-plovimui toli gražu nevisada pasiteisina. Su darbininkų perauklėjimu irgi ne ką geriau. Mat prie staklių kartu dirba

ir tikintis, ir netikintis. Tiki-n-tį pradėjus kviestis pokal-biams, netikintiems gali pasi-rodyti, kad čia jau persekio-jimas, atsiranda užuojauta...

Ideologiniame darbe reikia užsiimti konkrečių aiškina-muoju darbu. Aiškinti įstaty-mus ir tikrą padėtį. Ypatin-gą dėmesį atkreipti į bažny-tinius komitetus.

— Norėčiau būsimuosius pa-propagandistus pakviesti į talką, — kalbėjo JUOZĖNAS. — Rei-kia ne vien tik aiškinti faktus, bet ir labiau atkreipti dėmesį į ateistines paskaitas, ruo-tyti jas žymiai praktiškesnes, at-sižvelgiant į vietos sąlygas — netiks ta pati paskaita skaityti universitete ir kolkūkyje.

— Taigi, įsidėmėkite, tie rei-škiniai, kurie vyksta Katalikų Bažnyčioje, administracinė-mis priemonėmis nebus panai-kinti. Reikia kruopštaus dar-bo. — Tokiais žodžiais baigė paskaitą RRT įgaliotinio pa-vaduotojas JUOZĖNAS.

P.S. Iš RRT įgaliotinio pava-duotojo JUOZĖNO žodžių susi-daro vaizdas, kad RRT įstaiga žino daug faktų apie ateistų nusikaltimus, vedant ateisti-nę propagandą, tačiau nėra girdėta, kad jie būtų baudžia-mi už įstatymų laužymą, nors tikinčiųjų skundai nuolat plaukia į įvairias valstybines įstaigas.

Lietuvos pamoka Vakarams

“Washington Times” priekaištai vakariečiams

Amerikiečių laikraštis “Washington Times” kovo 16 d. išspausdino publicisto Bui Anh Tuan straipsnį “Lietuvos pamoka Vakarams”. Autorius teigia: “Lietuva yra maža Baltijos šalis, turinti per pusketvirto milijono gyventojų, daugiausia katalikų, tačiau ji duoda Vakarams didelę pamoką”. Straipsnyje smerkiama žmogaus teisių gynėjų tyla Vakaruose dėl kunigo Alfonso Svarinsko suėmimo.

Autorius giria išmintingą Amerikos politiką nepripažinti Lietuvos okupacijos, tačiau pastebi: pavergtųjų tautų istorija rodo, kad vien tik žodžių neužtenka. Bui Anh Tuan praneša, kad Amerikos Lietuvių Bendruomenė pasiūlė tre-jopu būdu sustiprinti JAV iš-pareigojimą, būtent, padidinti “Amerikos Balso” ir “Lais-vės Radijo” laidas Baltijos šalims; tinkamai susieti Ame-rikos prekybinius ryšius su lietuvių politkalinių paleidi-mu ir sovietinės sprespaudos palengvinimais; išamontinti tarptautinę viešąją nuomonę, kad Afganistanas ir Baltijos valstybės yra Maskvos okupuotos.

Geriausias būdas paremti Lietuvą ir pagerbti šimtus tūkstančių lietuvių, žuvusių kovoje su komunistiniais oku-pantais — užbaigti tylos są-mokslą, baigia straipsnį iš Vietnamo kilęs amerikietis publicistas Bui Anh Tuan.

Straipsnyje paminėti kun. Viktoro Rimšelio, kun. Anta-no Zakarausko bei kitų pareiškimai JAV senate ir atstovų rūmuose Vasario 16 minėji-mo proga. L.R.

Mielai Mamytei

A+ A

TEKLEI RADŽIUVIENEI

mirus, mūsų narę REGINĄ SIRUTIENĘ, jos šeimą bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

KLK Moterų Draugijos
Lietuvos Kankinių parapijos skyrius

Mokyklos steigėjui ir ilgamečiam jos vedėjui

a. a. JONUI MIKŠIUI

mirus,

jo žmoną ANTANINĄ, brolių KAZIMIERĄ ir seserį ONUTĘ giliai užjaučiame —

Vyskupo Motiejaus Valančiaus
lituanistinės mokyklos Hamiltone
tėvų komitetas

A+ A

KAZIUI VESELKAI

staigiai mirus, nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną ALDONĄ VESELKIENĘ, Lietuvių Tautodailės Instituto Čikagos skyriaus pirmininkę, jų vaikus — RASĄ, LINĄ ir gimines —

Lietuvių Tautodailės Instituto
taryba ir valdyba

Mūsų Mielam Bičiuliui

A+ A

KAZIMIERUI VESELKAI

iškeliavus amžinybėn,

giliame liūdesyje likusius — žmoną ALDONĄ, dukrą RASĄ, sūnų LINĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

F. V. Urbonai
ir šeima

A+ A

KAZIMIERUI VESELKAI

mirus,

jo žmonai ALDONAI, sūnui LINUI, dukrai RASAI, taipgi A. A. TAMOŠAIČIAMS reiškiamo gilią užuojautą —

B. J. Mažeikos
M. A. Vasiliauskai

A+ A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvelius BRONĘ ir STASĮ PRAKAPUS, sesutę ZITĄ, broliuką RIMĄ, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

B. T. Stanuliai
A. V. Tautkevičiai
Windsor, Ont.A. A. Sergaučiai
B. J. Maziliauskai

A+ A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvus BRONĘ ir STASĮ PRAKAPUS, sesutę ZITĄ, broliuką RIMĄ, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

B. B. Venclovai
A. O. DziemionaiB. D. Mačiai
J. J. Kamaičiai

A+ A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo tėvus BRONĘ ir STASĮ, sesutę ZITĄ ir broliuką RIMĄ liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame —

J. Burauskas
B. Degutis
L. A. Krakauskai
N. J. Kaleinikiai
J. PečiulienėI. V. Pečiuliai
A. K. Pajaujai
K. Paznėkas
A. A. Stunguriai
S. A. Zimnickai

A+ A

MAGDALENAI DANILIAUSKIENEI

mirus,

sūnui inž. JUOZUI V. DANUI ir visiems artimiesiems
reiškiamo giliausia užuojautą —

B. K. Vilčinskai

Vaikai — Kęstutis, Danutė, Raimundas
su šeimomis

Mylimam broliui

a. a. JONUI SKREBIUI

Lietuvoje mirus,

ANASTAZIJĄ GAIDELIENĘ ir jos šeimą nuoširdžiai
užjaučiame —

M. J. Radzevičiai

E. A. Underiai

Mylimam broliui

a. a. JONUI SKREBIUI

mirus Lietuvoje,

A. GAIDELIENĘ, jos šeimą ir visus artimuosius nuoširdžiai
užjaučiame —

A. B. Chamsitzis

A+ A

dailininkui bei aktorui

KAZIMIERUI VESELKAI

Čikagoje mirus,

jo žmonai ALDONAI, dukrai RASAI, sūnui LINUI,
broliams JONUI IR VIKTORUI su šeimomis, Lietuvoje
seserims — ELENAI MACKELIENEI ir JADVYGAI
BAKŠIENEI reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą ir kartu
liūdime —

Kingstono lietuviai:

A. ir A. Tamošaičiai

J. ir A. Kirkilioniai

B. ir V. Palilioniai

J. ir A. Ambrozaičiai

Jūratė Kaminskaitė

Karavanui Toronte besiruošiant

"Vilniaus" paviljono karalaitės rinkimai,
talka Karavanui ir kiti reikalai

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdis įvyko kovo 22 d. Prisikėlimo parapijos posėdžių kambaryje. Jame dalyvavo visi valdybos nariai ir komisijų atstovai.

Z. Šilinkaitė supažindino su "Vilniaus" karalaitės rinkimų baltaus renginiu, kuris įvyks balandžio 30 d. L. Namuose. Bilietai jau platunami. Jų kainos — suaugusiems \$13.50, pensininkams ir studentams \$11.50. Lietuvių Namai paskyrė karalaitę pirmą premiją \$1.000 ir antroji \$500 dar įieškoma. Keletas studentų pasižadėjo dalyvauti kaip kandidatus "Vilniaus" karalaitės rinkimuose. Jau užbaigtos dekoracijos salei papuošti, kurių tema yra "Galaktika". Vyks madų paroda. Įieškoma dovanų iš prekybinių įstaigų bei firmų.

Apie 1983 m. "Vilniaus" paviljono ruošos darbus painformavo V. Šiaučiušienė. Tai komplikuočiausias renginys, kuris reikalauja keleto dešimčių taktininkų. Paviljonas veiks birželio 17-25 d. Prisikėlimo parapijos salėje. Didelę problemą sudaro maisto gaminimas. Įieškoma šeiminių, kuriai bus mokamas geras atlyginimas. Sinteresuotos kviečiamos kreiptis į V. Šiaučiušienę tel. 236-1048 ir vakarais 232-1715. Gerimus sutiko tvarkyti Toronto lietuvių ledo ritulio ir muštukų (beisbolo) komandos. Salių dekoracijoms paruošti bus sudaryta komisija. Meninę programą pasižadėjo atlikti "Atžalynas".

Kultūrinių renginių komisija tuo tarpu nesudaryta, nes šiuo reikalu įvykusiame pasitarime prieita išvada, kad tuos darbus atliktų kitos organizacijos. D. Garbaliuskiene ruošia Toronto lietuvių organizacijų 1983 m. renginių kalendorių. Įsteigtas informacijų centras Lietuvių Namuose (tel. 532-3312), kurio vadovas — A. Vaičiūnas. Informaciją lietuviškai spaudai sutiko tvarkyti J. Varanavičius-Varčius.

Kultūrinių renginių komisija tuo tarpu nesudaryta, nes šiuo reikalu įvykusiame pasitarime prieita išvada, kad tuos darbus atliktų kitos organizacijos. D. Garbaliuskiene ruošia Toronto lietuvių organizacijų 1983 m. renginių kalendorių. Įsteigtas informacijų centras Lietuvių Namuose (tel. 532-3312), kurio vadovas — A. Vaičiūnas. Informaciją lietuviškai spaudai sutiko tvarkyti J. Varanavičius-Varčius.

• Ar tavo draugai skaito "Tėviškės Žiburius"? Atsiųskite jų adresus — gaus nemokamai keletą numerių susipažinti

KLB Toronto apylinkės veikla priklauso nuo turimų lėšų, kurių pagrindinis šaltinis yra narių metiniai solidarumo (\$5.00) įnašai. Mokečių šiuos įnašus yra apie 600. Sudaryta lėšų teikimo komisija, kuriai vadovauja V. Bačėnas. Jis jau užmezgė ryšius su lietuvių bankelių vadovybėmis. Tai lengviausias ir pigiausias būdas solidarumo mokesčiams rinkti. "Paramos" ir Prisikėlimo bankeliuose atidarytos KLB Toronto apylinkės vardu sąskaitos. Kiekvienas Bendruomenės narys, turintis sąskaitą bankelyje, gali tiesiai įmokekti solidarumo įnašą į KLB Toronto apylinkės valdybos sąskaitą arba pasirašyti bankelyje atitinkamą pervedimo lapelį, pagal kurį mokesčiai bus nurašomi reguliariai kiekvienais metais. Planuojama solidarumo įnašus rinkti sekmdieniais po pamaldų parapijų patalpose ir per organizacijas. Solidarumo įnašus privalėtų Toronte mokėti apie 4-5000 Bendruomenės narių. Jei pavyktų iš jų surinkti nario įnašus, tai, pagerėjus finansinei padėčiai, KLB Toronto apylinkės veikla įgytų kitokią pobūdį.

Nutarta tarybos narių posėdį šaukti š. m. gegužės 3 d., 7 v.v., Toronto Lietuvių Namuose. Š. m. vasario 8 d. tarybos posėdyje iš 25 išrinktų naujų narių dalyvavo 18 ir organizacijų atstovų — 11. Apgailestautina, kad nevisi išrinkti tarybos nariai dalyvauja posėdžiuose ir atlieka įsipareigojimus, kuriems jie buvo pasižadėję. Visų tarybos narių dalyvavimas yra privalomas ir negalintieji turėtų bent raštu pranešti, jei dėl rimtų priežasčių negalėtų dalyvauti.

Sekantis apylinkės valdybos posėdis — balandžio 12 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parapijos patalpose.

Laiškus, solidarumo įnašus sumokėti čekiais, jei kas neturi s-tos bankeliuose, prašoma siųsti šiuo adresu: KLB Toronto apylinkės valdyba, c/o Lietuvių Namai, 1573 Bloor St. W., Ont. M6P 1A6. Nepamirškite įrašyti pašto kodo numerio, šiuo atveju M6P 1A6, nes priešingu atveju, laiškai grąžinami siuntėjui. J. Vr.

Karnavališkai pasipuošęs Toronto Lietuvių Namų moterų būrelis dainos vienetas, dalyvavęs Užgavėnių programoje. Pirmoje eilėje iš kairės: A. Skilandžiūnienė, A. Jankaitienė; antroje eilėje — L. Mačionienė, D. Dargienė, V. Šimkevičienė, A. Jucienė, vadovė muzikė D. Deksnytė-Powell. Nuotr. B. Tarvydo

Žengiamo su daina ir giesme

Klevelando ramovėnų choro veiklos dešimtmetis

Klevelando ramovėnų vyrų choras š. m. balandžio 30 d. minės savo 10-ies metų veiklos sukaktį. Tai negausus skaičius choras, tačiau dideliu pasiryžimu nešantis brangų lietuviškos dainos ir giesmės meilės žibintą, kad jis savo

EDVARDAS BUBULIS, 1982 m. baigęs Toronto universitete prekybinius-ekonominius mokslus bakalauro laipsniu. Dirba "Regal" bendrovėje prekybinio skyriaus vedėjo padėjėju. Ketina toliau studijuoti. Dalyvauja "Gintaro" ansamblyje ir žaidžia Toronto lietuvių ledo ritulio komandoje

Novelės konkursas

Lietuvių Rašytojų Draugija tęsia tradicinį Aloyzo Barono novelės konkursą ir skelbia 1983 metų premijai gauti taisykles.

1. Novelės temą autoriai pasirenka laisvai, tačiau pageidautinas lietuviškas turinys ir personažai.

2. Novelės ilgis — ne daugiau 20 mašinėlės rašytų laiško formos popieriaus puslapių. Terminas — 1983 m. gegužės 2 d.

3. Rankraščiai, rašyti mašinėle su tarpais, pasirašomi slappyvardžiu; atskirai pridedamas užlipintas vokelis, pažymėtas tuo pačiu slappyvardžiu, o viduje — autoriaus pavardė, adresas ir telefonas. Rankraščiai siunčiami vertintojų komisijos pirmininkui Vytautui Volertui, 405 Leon Ave., Delren, N.J. 08075, USA. (Kiti du komisijos nariai bus paskelbti vėliau).

4. Trijų asmenų komisija sprendžia balsų dauguma. Jei nerastų tinkamo premijai kūrinių, premija atidedama kitais metais. Nepremijuotų kūrinių slaptieji vokai nebus atidaromi ir, autoriams prašant, grąžinti kartu su novelėmis.

5. Premijuotos novelės autoriui skiriama 500 dolerių premija, kurios mectenatais yra Julija ir Emilis Sinkiai, gyvenant Los Angeles mieste.

Lietuvių Rašytojų Draugija

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

šviesa kuo ilgiau šviestų mūsų tautiečiams ir žadintų tėvynės meilės jausmus.

Ramovėnų vyrų choras įsteigtas 1973 m. rugsėjo 12 d. Anuomet, norint iškilmingiau paminėti 55-rių metų Lietuvos kariuomenės atsteigimo sukaktį, vietos karių veteranų sąjungos pirmininkas A. Jonaitis iškėlė mintį sudaryti vyrų chorą. Jį organizuoti sutiko muz. J. Kazėnas. Talkon buvo pakviesta akompaniatorė G. Karsokienė. Po kelių darbinų mėnesių, 22 choristai ir 3 akordeonistai lapkričio 20 d. išėjo į sceną pirmajam koncertui. Senos karių dainos stipriai skambėjo iš vyrų krūtinų. Visi susirinkusieji sutiko šią naują dainos vienatę su dideliu džiaugsmu. Nesigailėta lankymų ir pageidavimų, kad šis choras būtų tūto savo veiklą. "Ramovės" skyriui pažadėjus nuolatine savo globą, vyrai, nors ir nelengvoje sąlygoje, tęsė savo pradėtą darbą: dainavo Vasario 16 minėjimuose, spaudos atgavimo, birželio išvežimų ir tautos šventėse, giedojo abiejose lietuvių parapijų šventovėse. Choras aplankė ir kitas lietuvių gyvenamas vietas: St. Catharines, Hamiltoną, Ročesterį, Detroitą, Čikagą ir Baltimorę. Iki šios dienos choras turėjo 79 pasirodymus: 33 salėse ir 46 šventovėse. Repertuare turi 67 dainas ir 27 giesmes.

Chorui nuo įsteigimo dienos iki 1981.1.18 vadovavo muz. J. Kazėnas, o dabar — G. Karsokienė. Choras yra labai dėkingas: parapijos klebonui G. Kijauskui, kuris leidžia nemokamai repetuoti mokyklos patalpose, "Ramovės" skyriui už nuolatine globą, mecenatams — p.p. Astrauskui, Balbotui, Baldauskams ir kitiems rėmėjams.

Sukaktuvinis minėjimas — baltis įvyks š. m. balandžio 30 d., 7 v.v., Lietuvių Namų salėje. Norintieji chorą sveikinti žodžiu ar raštu tesikreipia į K. Gaizutį (18108 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119, tel. 216-481-0791). Norintieji dalyvauti minėjime — baliuje tesikreipia į Pr. Petrąitį, 18112 Landseer Rd., Cleveland, Ohio, 44119, tel. 216-531-1058). A.L.

Metinė rašytojų premija

1982 m. grožinės literatūros premijai skirti vertintojų komisija sudaroma iš Los Angeles ir jos apylinkėse gyvenančių rašytojų bei kvalifikuotų asmenų, kurios sudėtis bus netrukus paskelbta.

Dabartinė Rašytojų Draugijos valdyba nutarė savo lėšomis nepirkti knygų, išėjusių 1982 m., ir svarstyti tik tiktas, kurios bus atsiųstos jas išleidusių leidyklų ar autorių. Todėl maloniai prašomos leidyklos arba patys autoriai už jas atsiųsti žemiau nurodytu adresu po 5 egz. kiekvienos tokios knygos iki š. m. balandžio 20 dienos. Visas gautas knygas RD valdyba persiųs vertintojų komisijos nariams.

Mr. A. Kairys, 4304 West 55th St., Chicago, IL 60632, USA. (Čikagoje esančios leidyklos gali paskambinti telefonu 735-3998; knygos bus paimitos, tuo sutauptant leidykloms siuntimo laiką ir lėšas).

Kasmetinės Lietuvių Rašytojų Draugijos premijos \$2000 mecenatas yra JAV Lietuvių Fondas, Inc. Laimėtojai premiją planuojame įteikti Lietuvių Dienose Čikagoje.

Lietuvių Rašytojų Draugija

Sesuo LORETA JONUŠAITĖ vaikų piešinių parodoje, kuri buvo surengta Toronto Lietuvių Namuose. Ji 1983 m. sausio mėnesį paminėjo savo 30 metų vienuolinių gyvenimo sukaktį. Nuotr. St. Dabkaus

Kanados Lietuvių Fondo parama

Š. m. kovo 27 d. posėdyje KLF taryba paskirstė rekordinę sumą, būtent, \$50,275, sudarytą iš 1982 m. palūkanų už turimą kapitalą. Ši suma paskirstyta lietuvių kultūrinėms bei meno organizacijoms ir apamai lietuviųbės išlaikymo darbams.

1. Spaudos ir kunų leidybai	\$6,400
2. Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungai bei jos vienetams	4,250
3. Studijuojančiam jaunimui iš Kojalaičių stipendijų fondo	3,000
4. Sporto klubams ir apygardai	1,800
5. Skautų džimborei ir paskiriems vienetams	5,450
6. Paskirom organizacijom bei kultūrininkams	2,200
7. KLB švietimui ir kultūriniais padaliniais	22,275
8. Dainų ansambliams ir šokių grupėms	4,900

Kanados Lietuvių Fondas tautiečių aukomis bei palikimais sutelkė nemažą sumą lietuviųbei remti ir gali sutelkti dar didesnę. Pagrindinis kapitalas skiriamas išlaisvinti Lietuvai atstatyti, o palūkanos — lietuviųbei išlaikyti išeivijoje. Kviečiame visus tautiečius tapti Fondo nariais, įnešant bent vieną šimtą. Ne užmirškime, kad visi esame skolingi savo tėvynei Lietuvai!

KLF taryba

Tėveliui Lietuvoje mirus, KAZI BUNGARDĄ

ir jo artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

"Aukuras"

A+ A

TOMUI PRAKAPUI

mirus,

jo liūdintiems tėveliams — BRONEI ir STASIUI
PRAKAPAMS, sesutei ZITAI, broliukui RIMUI bei visai
giminei reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime —

T. L. Bražukai

Ponią MARIJĄ DUOBIENĘ, dukterį LILI,
sūnus — DENĮ ir ALBERTĄ, vyrui ir tėvui

A+ A

JONUI DUOBAI

mirus,

nuoširdžiai užjaučiame ir drauge liūdime —

Augustinas Dumčius

Magdalena Rudaitienė

Ona ir Antanas Dumčiai

SKAITYTOJAI PASISAKO

RINKIMAI IR PAŽADAI

"TŽ" visiškai sudemokratėjo, kitaip sakant — suamerikonėjo: leidžia pasisakyti įvairiais klausimais. Pvz. Balys Lukas "TŽ" 4 nr. pasiūlyto praėjusių "prisiiminimais". Girdi, Lietuvoje per seimo rinkimus ir jis balsavęs už dvasiškumą. "Buvo daromi pažadai, bet nevykdomi". Gal tu pažadų ir nevykdė išrinktieji, bet kuo čia kalti "TŽ"? Susidaro vaizdas, kad B. L. arba visiškai naujos demokratiniame Vakarų pasaulyje, arba nedalyvauja ir visiškai nesidomi rinkimine procedūra. Jei domėtusi, tai žinotų, kad rinkimų metu duotų pažadų dar nė vienas išrinktas neištesėjo. Visuomenė (balsuotojai) tai puikiai žino ir pažadų įvykdymo nelaukia.

Gal per daug vietos skiriama žydų klausimui spręsti. Atrodo, kad santykių tarp jų ir mūsų jau nebesulydinsime. Mes sakysime — skusta, o jie šauks — kirpta. Ir taip dainelė be galo. Gaila. Bet taip yra ir taip pasiliks.

K. Zara,

Yucaipa, CA.

KARDINOLAI IR LIETUVA

Pritariu J. Paužuoliui pasisakyti "Ar Vatikanas yra šalis?" ("TŽ" 9 nr.). Nesutinku tik so jo minima dilema — pasirinkti rusą ar lenką. Kalba gali būti tik apie laisvę ir savarankiškumą, bet ne apie kaimynų globą.

Jaunesniųjų generacijų lietuvių yra per daug naivūs, nėra supažinę su per amžius lenkų daromomis skriaudomis mūsų tautai ir mūsų kraštui. Neįmanoma toli į praeitį, dar kartą atsimesima Vilniaus pagrobimą, praėjus dviem dienom po sutarties pasirašymo, pagaliai kaišiojimą, atgaunant Klaipėdą, ultimatumą, akieplėšumą atvežant Pilsudskio širdį į Rusų kapines. Istorinė patirtis rodo, kad negalima pasitikėti lenkais. Gal šiais laikais atsirastų lenkų tarpe vienas kitas intelektualas, objektyviai galvojančias ar gražiai kalbantis žmogus, bet tai neįsikičia, kad lenkų politikai būtų atsisakę grobuoniškų tikslų.

Eiliniam žmogui sunku suvokti Vatikano politiką. Negali būti, kad Vatikanas drebėtų prieš ateitinę Sovietų Sąjungą. Seniau mus

laikė pagonimis, bet ir šiandien labiausiai už religiją persekiojama Lietuva Vatikanas, atrodo, aukoja savo politikai. Noromis-nenoromis prisimena lenkų kardinolas Zbignievas Olesnickis, didelis Lietuvos priešinys Vytauto D. laikais. Ir taip daugiau kaip penkių su puse šimtmečių istoriją kartojasi. Sutinku su J. Paužuoliu ir nepavydžiu broliams latviams kardinolui, bet tikinčiai Lietuvai teko antausis. Šiais laikais neužtenka vien tik gražių žodžių.

V. Kirnaitienė

Aukojo Bendruomenei

Aukos Kanados Lietuvių
Bendruomenei Vasario 16
proga

\$200.00 — KLB Montrealio apylinkė; \$100.00 — dr. O. Gustainienė; \$50.00 — A. Sidlauskas; \$25.00 — V. Januška; \$20.00 — M. Zaltaorius, S. Bilevičienė; \$15.00 — J. Ross; \$10.00 — V. Trečiokas, F. Kasperavičius, Jonas Abromaitis.

KLB Oakvilles apyl. valdybos Vasario 16 proga surinktos aukos KLB veiklai — \$710.00, solidarumo įnašai — \$60.00, Aukojo: \$150.00 — J. Arštikaitis; \$100.00 — kun. J. Staškevičius; \$50.00 — A. A. Vale, J. Žiūraitis; \$35.00 — A. Vaičiūnas; \$25.00 — P. Linkevičius, L. A. Moorby, H. Vaičiūnas; \$20.00 — A. Aulinskas, V. Juzėnas, B. Liškauskas, V. Pulkauninkas, A. Sergautis; \$15.00 — P. Ališauskas, R. Dementavičius, E. Južėnas, J. Klipčius, J. McKenna, A. Ramonas; \$10.00 — kun. P. Gaida, V. Grabauskas, J. Macijauskas, L. Radzevičius, A. Sauroris; \$5.00 — Z. Ansevičius, B. Bagdonas.

Rodneys apylinkės solidarumo įnašai — \$60.00 ir aukos Vasario 16 proga KLB valdybos veiklai — \$120.00. Aukojo \$20.00 — M. Karevičius; \$15.00 — J. Statkevičius; \$10.00 — H. Jasinskas, O. Budreikienė, A. Šarapnickas, S. Paketuras, J. Narbutienė, K. Gaputis, V. Andriulionis, A. Starkus; \$5.00 — T. Ciparis.

J. Kristolaitis,
KLB krašto valdybos išdinininkas

"Ažuolai piliakalnyje"

Autobiografinė rašytojo Juozo Kraliausko kūrybos antologija pakeliui į plačiąją visuomenę

Lietuvių literatūron įėjo J. Kraliausko su devyniais romanais, kurių septyni buvo premijuoti įvairių komisijų. Labiausiai jis pasižymėjo istorinio pobūdžio romanais, prie kurių šliejasi ir buitiniai jo romanai, vaizduoją ateivio darbą aukso kasyklose ir pradinį gyvenimą naujame krašte. Sudėjęs visą jo kūrybą, susidaro didelis literatūrinis lobis, jau nelengvai prieinamas dabarties skaitytojams. Po keilios metų jo kūryba bus dar sunkiau prieinama, nes kairiųjų veikalo laidos yra išsemtos. Noredamas tą kultūrinį lobį padaryti lengviau pažįstamą dabarties ir ateities skaitytojui, autorius atrinko būdingas savo kūrinį ištraukas, sujungė jas su autobiografiniais komentarais, pareiškimais spaudai, recenzijomis, naujomis savo įžvalgomis ir kūrybinį pasaulį, j dabarties gyvenimą, tautos likimą ir tuo būdu sudarė antologinio pobūdžio knygą, kurioje ryškiai atsiskleidžia kūrybinis autoriaus veidas.

Naujoji knyga pavadinta "Ažuolai piliakalnyje". Tie simboliniai ažuolai yra glaudžiai susiję su piliakalniu, t.y. su tėviške ir tėvyne Lietuva. Tai pirminis jo kūrybos šaltinis, paskatinęs istorinius romanus. Per tėviškęs pirmąjį jis žvelgia tolimon tautos praeitį, regi savitą gyvenimą ir jį atkelia dabartin kaip koki gėlmės rasta lobį.

Savo kūrybinę antologiją J. Kraliausko pradeda skyriumi "Link šviesos lange". Jame švysteli ištraukos iš romanų "Urviniai žmonės", "Šviesa lange" ir "Po ultimatumo". Juose atsispindi buitinė tremtinio-iseivio netolima praeitis — tėvynės praradimas, darbas bei gyvenimas Kanados aukso kasyklose. Prie ištraukų jungiamas komentarinis pobūdžio pokalbis su spaudos atstovu apie "Ikačius Vilniaus akmenis".

Antrame skyriuje autorius išrikuoja keturis romanus: "Titnago ugnį", "Mindaugo nužudymą", "Vaišvilka" ir "Tautvilą". Tai mindauginiai romanai, laimėję bene daugiausia visuomenės dėmesio ir premijų. Čia autorius pasirodė ne tik kaip romanistas, bet ir kaip istorikas. Jis tuos romanus kūrė labai išgilinęs į mindauginės epochos istoriją ir ją stipriai išstudijavęs. Iš tų romanų dvelkia senosios Lietuvos mistika, kurios pėdsakus autorius atrado savo tėviškoje, kur įsitvirtinę seni ažuolai, kur stūkso piliakalnis, kur matyti paslaptingi ženklai Dideliame akmenyje, kur dūkė motina, įkvėpusi domesį praeičiai.

Tokiame fone gimė istoriniai J. Kraliausko romanai. Jie buvo rašomi Kanadoje, toli nuo tėvynės Lietuvos, bet širdimi gyvenant joje. Pvz. savo pokalbį su tuometiniu "Draugo" redaktoriumi K. Bradūnu autorius pasakoja apie romano "Titnago ugnis" gimimą: "Prasidėjo aukso kasyklų požemyje. Tenai mąstymas kaip kokie vaistai šiek tiek lengvino aitrų ilgį ir kančią. Perdien tik mąstai ir mąstai kaip koks budizmo išpažinėjas. Ir mąstai vis atsiminimai: Aš — dabartinis ir Aš — anų dienų tampa tapatus, ant tos pat plotmės". Taip bemaštant autoriui, prasišveria vidinis nušvitimas, kuriame atsiveria Lietuvos praeitis, su savo pilimis, iš kurčios tylos ima skilti žodžiai, rikiuojasi vaizdai, pinasi intriga, vedanti siūlą vis tolyn: "... jjoja Mindaugas, Lietuvos valstybės įkūrėjas. Jis paliko tautai savo karališkąją karūną ir iki šiol tebegyva Lietuvos valstybinio savarankiškumo tradiciją".

Ištraukos iš istorinių romanų įgalina skaitytoją pajusti gyvą Lietuvos praeitį, regimą per autoriaus prizmę, o jo paaiškinimai pokalbiuose su spaudos atstovais pagilina žvilgsnį į savos tautos istoriką, jos mitologiją, tradicijas.

Paliečia autorius ir lietuvių rašytojo likimą, kuris daugeliui yra mažvydinis, nes mirė tremtyje. Tokių autorius priskaičiuoja ilgą eilę, pabrėž-

damas lietuviškos knygos galią — ji esanti "lietuvių žirgas ir kalavijas". Su tremtinio drama autorius sieja ištrauką iš romano "Tautvila".

Paskutiniame skyriuje autorius kalba apie du savo romanus — "Martynas Mažvydas Vilniuje" ir "Ikaite Vilniaus akmenys". Juosna J. Kraliausko pereina iš mindauginės epochos, nes jį žavi ne tik kalraliai bei kunigaikščiai, bet ir paprasti žmonės, jų būties prasmė. Tai tarytum rašytojo žingsnis į naujausius laikus ir dabartį, Lietuvos dabartį: "Mano romanai — iš žodžių, o ir aš pats — iš žodžių: visi jie iš Lietuvos, o ne iš Kanados, Amerikos ar Vokietijos; ne iš tremties".

Užsklęsdamas savo naująją knygą "Ažuolai piliakalnyje", kurioje autorius pateikia lyg ir savo kūrybos, minties bei gyvenimo sintezę, skerspūvį, autorius taria: "Stengiausi prasilaužti į vaizduojamos epochos žmogų, į dramatišką tautos likimą, j epochos apibendrinimą. Rūpėjo dvasinis įsigyvenimas, tikri jausmai bei pergyvenimai, įtikinantieji psichologiškai ir logiškai, realūs veikėjai ir įvykiai, idant istoriškumas neliktų tik dekoracija ar egzotika; rūpėjo žmogaus ir žemės santykis. Skverbiausi į sielos gėlmę, į vidutinę žmogaus kovą, į kankinančius būties klausimus, į personažų likimus, į senąsias vertybes, kurios mūsų protėviams buvo gyvenimo pagrindu".

J. Kraliausko, priminęs baiginiame savo žodyje, jog žmogus ilgoje šimtmečių tėkmėje iš esmės nepakitęs, pastebi, kad jo romanai turi ir visuotinės reikšmės: "Mano romanai — tai ne tik apie lietuvi, o apie žmogų iš esmės. Tai žmogaus būtis akivaizdoje likimo, dievų ar Dievo, mirties; apie nekaltą žmogaus persekiojimą — kalinimą, ištremimą ar žudymą; apie laisvę, prigimties teises, asmenybės vertę, prometėjišką aukojimąsi, svajonių ir iliuzijų sudužimą, laimės trapumą; apie žmogaus ir gimtosios žemės santykį. Tai visuotinės žmogaus problemos. Rodoma istorijoje žmogaus būties drama bei įvairovė".

Visdėlto lietuviškoji styga visuotinum fone virpa jautriausiai ir skambiausiai: "Esame išvykę tik iš gimtosios šalies, bet ne iš tautos, ne iš jos likimo. Dėl to gyvename susidveję: čia — bet ir tėviškoje, čia — bet ir Lietuvoje, dabar — bet ir anuomet, kur likę visų gražiausios dienos. Iškart dviejose žemynuose, susyk esamame ir būtajame laike... Galima pabėgti nuo persekiojimo, kalėjimo ir lagerių, bet niekur neišbėgsi nuo kentėjimo, nuo tėviškos ilgesio, nuo spalvotų akmenų švytėjimo upelėje, nuo skausmo dėl Lietuvos".

Perskaičius J. Kraliausko rankraštį ir užvertus paskutinį puslapį, galutinai išryškėja ir pavadinimo "Ažuolai piliakalnyje" simbolinė reikšmė. Piliakalnis yra autorius tėviškoje bei tėvynėje Lietuva, kurioje auga audras atlaikantys ažuolai — istoriniai didvyriai, kūrėjai, veikėjai, karaliai ir paprasti žmonės, įleidę šaknis į savo žemę.

Knygos rankraštis jau "T. Žiburių" spaustuvelyje. Palengva jis sklinasi sau kelią į plačiąją visuomenę, iš kurios ateina ir finansinė parama. Pr. G.

Atsiūsta paminėti

VOKIETIJOS LIETUVIAI 1983. Asmenys, organizacijos, įstaigos. Sudarė Vincas Bartusevičius. Lietuvių Kultūros Instituto leidinys 3. Tiržas — 250 egz. Lampertheim 1983 m., 34 psl. Kaina — 5 DM.

Bronius Kaslas, LA LITHUANIE ET LA SECONDE GUERRE MONDIALE. Recueil des documents. G. P. Maisonneuve et Larose, 15 rue Victor Cousin, Paris, France. 1981 m. 347 psl.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA. No. 53, May 31, 1982. American publication — December 1, 1982. Translated by Vita Matusaitis, edited by Rev. Casimir Pugetičius, published by Lithuanian R. C. Priests' League of America,

Toronto "Gintaras", laimėjęs II vietą tautinių šokių varžybose, kurias surengė radijo stotis CHIN ir Molsono imonė 1982.VII.4. Premija buvo įteikta 1982 m. rudenį. Nuotraukoje — "Gintaro" vadovė RITA KARASIEJIENE (su dovana), rengėjų atstovai ir šokėjai, kurių tarpe matyti ir vadovas JUOZAS KARASIEJUS (paskutinėje eilėje antras iš dešinės) Nuotr. O. Burzdžiaus

Gediminaitis - Amerikos misijonierius

Stasio Maziliausko knyga "Pioneer Prince in USA", išleista 1982 metais

J. JAKŠTAS

1

Istorija yra visuomenės mokslas, kur praeitis neatskiriama nuo dabarties. Dabartinis gyvenimas, jo keliamos problemos, uždaviniai, siekiai, palikę pėdsakus žymieji praeities asmenys žadina susidomėjimą praeitimi, kurioje įsiekoma šaknų dabarties reikiams. Juo didesni dabartiniai visuomeniniai reiškiniai ir gyvesni praslinkusių laikų asmenų išlikę atminimai, tuo didesnis susidomėjimas jų praeitimi. Domintis vis siekianti išsiaiškinti, kaip reiškiniai ir asmenys kilo, kaip jie vystėsi laiko tėkmėje ir pasiekė tokios būsenos, kad jų atminimas trunka iki šiol.

Amerikoje, kaip milžiniškame kolonizaciniame krašte, netrūko pionierių, skynusių miškuose gyvenamus plotus ir kūrusių naujas sodybas. Bet iš labai gausių pionierių išskirtinis paliko Dimitrijus Augustinas Galicinas (1770-1840). Tarp daugybės Vakarų Europos pionierių jis buvo vienintelis iš Rytų Europos, ir dar ne betkoks rytinis europietis, o garsų rusų kunigaikščių palikuonis.

Jis, dėl tam tikrų istorinių aplinkybių, buvo tėvų išsiųstas iš Europos į Ameriką. Čia tapo kunigu ir Alegėnų kalnų pionierių bei misijonierium. Savo ištekliams (buvo tėvų iš Europos remiamas) įsigijo didelį miško plotą ir jame įsteigė savo misijos stotį: pastatė bažnytelę, namą ir gal dar tvartą arkliams. Savo stočiai davė Loreto vardą pagal garsią Marijos šventovę Italijoje. Iš savo misijų stoties jis apaštalavo, apjodamas ar apvažiuodamas miškingas šimto mylių apylinkes, lankydams lyg savo parapijiečius katalikus.

Su dideliu pasiaukojimu ir pasišventimu eidamas kunigo pareigas, Galicinas tapo jau gyvas būdamas legendine asmenybe. O po mirties jo atminimas paliko gyvas žmonėse iki šių laikų. Tai paliudijo mūsų istorikas A. Kučas, aplankeš iš misijos išaugusių Alegėnų kalnų miestelių. "Loreto tapo Amerikos katalikų šventove... Maldininkai čia sutinkami iš visur ir visokių metų laikų" ("Aidai" 2, 1964).

2

Kad Galicinas paliko gyvą savo darbų atminimą, rodo tuoju po jo mirties pradėtos ra-

šyti biografijos. Pirmas dvi parašė artimi bendradarbiai konfratrai — Tomas Heyden ir Henrikas Lemcke, trečią — paties Galicino pusbrolis, nevysai tiksliai atpasakojęs jo gyvenimą. Su gilia įžvalga ir įsijautimu į misijonieriaus sielą parašė jo biografiją Sarah F. Brownson (1873). Tai žaviu stiliu parašytas veikalas, įtaigūs skaitinys. Laurynas F. Flick parašė biografiją (1927) katalikiškame žurnale "Catholic Historical Society Review", New Series VII, kur laisvai, originaliai atpasakojo pjonieriaus gyvenimą. Sesers Marijos Fides Glass biografiją (1940) pasižymi žavingu stiliumi ir ypač puikiomis iliustracijomis, pačios pieštomis ir taisytomis jaunimui. Pagaliau, rodos, paskutinę biografiją davė Danielius Sargent (1947). Tai moksliu pobūdžio kūrinys su gausiais šaltiniais.

Biografijose Galicinas vadinamas rusų kunigaikščiu. Jo lietuviškoji kilmė paminima kairiųjų autorių tik prabėgomis. Pvz. minėta S. M. Brownson rašo: "Pirma, prieš kelis šimtmečius buvo Lietuvoje kažkoks Mykolas Ivanovičius Bulgark, garsus kovotojas (mušėika) su prievarde "Golica" (liet. būtų užmalai, kailinės pirštines). Iš to išvedama Golicinų pavardė. Bet sakoma, kad pačiam misijonieriui Galicinui buvusi žinoma jo kilmė iš Gedimino giminės. Jis galėjo tai žinoti ir iš Galicinių giminės herbo.

Pirmas praskleidė lietuvišką Alegėnų kalnų apaštalo kilmę istorikas A. Kučas, pateikęs lietuvių visuomenę straipsnį "Gediminaitis Alegėnų kalnų apaštalas" ("Aidai" 2, 1964). Pradžioje vaizdžiai ir su jausmo gysle aprašoma kalnuota Loreto aplinka ir po to einama prie to pavadinimo misijos įsteigėjo gyvenimo aprašo. Suglaustai, bet esmingai parašyta biografija — patrauklus, įtaigus skaitinys. Be to, Kučas trumpai paminėjo pionieriaus Galicino gyvenimą ir jo lietuvišką kilmę Amerikos lietuvių istorijoje ir "Lithuanians in America".

3

S. Maziliauskas yra pirmas autorius, davęs išsamesnę pionieriaus kunigaikščio biografiją, kreipdamas ypatingą dėmesį į jo lietuvišką kilmę. Ji pradeda skyriumi "Mūsų Alegėnų apaštalo šaknis". Paminėjęs Lemckės liudijimą, pasak kurio misijonierius žinojęs savo lietuvišką kilmę, autorius teikia ne sistemingą, bet paskirais brožais Lietuvos istoriją nuo Gedimino iki šv. Kazimiero ir Aušros Vartų (!). Be to, rašo apie Galicinių giminės žymesnius pradininkus nuo XVI š. ir taip prieina prie misijonieriaus tėvo Dimitriaus Aleksiejevičiaus Galicino, imperatoriaus Kotrynos II pasiuntinio Hagoje, kur gimė būsimas Alegėnų kalnų apaštalas.

Kituose skyriuose (iš viso 8) vaizduojamas kunigaikščio vaikui deramas auklėjimas, mokslinimas, motinos valia jo (ir jo sesers) pervedimas iš ortodoksų į katalikų tikėjimą, kelionė į Ameriką, mokslas kunigų seminarijoje ir apaštalavimas Alegėnų kalnuose.

St. Maziliausko leidinys yra

dėstomojo pobūdžio. Autorius nesiima savitai gilintis į šaltinius ir pagal juos originaliai atkurti vaizduojamo asmens gyvenimą ir veiklą. To daryti autoriui ir nereikėjo, nes panašus užmojis būtų reiškęs, kaip vokiečiai sako, "nešimą pelėdų į Atėnus". Mat, Galicino gyvenimas minėtų autorių vispusiškai ir pagrindinai išgyvendintas, panaudojant gausius išlikusius šaltinius. Juos pateikė St. Maziliausko pirmas, takas D. Sargent monografijoje "Mitri". Jis dar pridūrė daugelio autorių raštus, kuriuose Galicinas netiesiogiai liestas. Mūsų autorius taip pat skyriuje "Bibliographical note" surašė nemažą raštų krūvį.

Nors mūsų autoriaus darbas parašytas sekančiomis pirmačiomis, ypač S. Brownson. The Life and Work of Demetrius Augustin Galitzin, Prince and Priest (1873), tačiau būtų klaidinga laikyti jį neoriginaliu kūriniu. Autorius jį rašė pirma pagrindinai susipažinęs su raštais apie jį ir iš jų susikūręs sau to pasirinkto asmens vaizdą. Autorius ir atkūrė jį.

Dėstymas pajavairintas ištraukomis iš paties Galicino raštų ir jo artimųjų liudijimų apie jį. Iš Galicino raštų duodami keli apologetiniai atkirčiai protestantams, puoluosiems katalikus su visokiais prasimanytais kaltinimais.

Tuo būdu lietuvis autorius davė lietuviams skaitytojams gyvenimo aprašą asmens, palikuso Amerikoje neįsildomo pėdsakus ir pirmo atnešio į šią šalį mūsų brangų tautos ženklą — Vytį (antras atvežė dr. J. Šliupas, ešes dėti jį savo "Lietuviškojo Balso" tituliname puslapyje). Vytis puošia Galicino kapo paminklą. Jis primena jo kunigaikštiską lietuvišką kilmę. Anksčiau rašiusieji jį vos užsimindavo. Istorikas A. Kučas ryškiau parašė, o Maziliauskui Vyčio ženklas davė progos įterpti Pensilvanijos misijonierių į Lietuvos istoriją. Jis papildė nauju įnašu lietuvišką istoriografiją.

Monografiją puošia gausios iliustracijos, susijusios su Lietuvos praeitimi. Jų tarpe vitražas (p. 83) su Galicino atvaizdu (ir lietuvišku Vyčiu) paminklinėje Marijos Nekalto Prasidėjimo šventovėje Vašingtone. Į paskutinį knygos puslapį įdėtas Galicinių giminės herbas (jis pridėtas ir prie minėto Kučo straipsnio). Pagaliau užpildinė knygos aplanku vidutinę pusę ir dar vieną puslapį užpildė Pensilvanijos vakarinės dalies žemėlapis su strėle paženkintu Loreto miesteliu. Žemėlapis galėtų būti kelrodis monografijos skaitytojui, panorusiam aplankyti tą Gediminaičio kadaise buvusią stotelę su didingu jo paminklu.

Priedas prie monografijos: Lietuvos Charge D'Affaire J. Kajecko, pakviesto į medžių sodinimo šventę 1964.IV.25 kunigaikščio Galicino parke, kalba.

Stasys Maziliauskas, PIONEER PRINCE IN USA. An historical account of Prince Demetrius Augustine Gallitzin and his eminent relatives. Amberland Publishing Company (1813 Larchwood Ave., Troy, MI 48084, USA). Brooklyn, 1982, p. 159.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Miami Lietuvių Klubas kovo 6 d. pakvietė Floridos lietuvių ir Lietuvos dramos teatro veterano Henriko Kačinsko dailiojo žodžio rečitalį, Talentingasis aktorius, š.m. sausio 23 d. sulaukęs amžiaus aštuoniasdešimtmečio, rečitalį pradėjo Maironio eilėraščių ir poemomis. Toliau jis dėklamavo V. Mykoliaičio-Putino, B. Sruogos kūrinius, Maironiui skirtą J. Blekaičio eilėraštį "Mare nostrum". Po ilgesnės pertraukos rečitalis buvo užbaigtas vysk. A. Baranausko "Anykščių šileliu". Už talentingą kūrinių atlikimą H. Kačinskas susilaukė ovacijų.

Dail. Vandos Balukienės darbų parodą vasario 8-26 d. lietuvių ir amerikiečius pakvietė lietuviškoji "Galerija" Čikagoje. Dailininkė laikosi originalaus kūrybos būdo, pasirinkdama linijinius ar lietuvių tautodailės audinius, pati jiems sukurdamas spalvotus raštus, geometrines figūras, kartais tuos raštus palikdama, bet juos praturtindama meniniu savo papildu. Parodai buvo sutelkusi 17 kūrinių, kurių tik du buvo aliejiniai, o visi kiti — akriliniai.

Šv. Kazimiero parapija Los Angeles mieste, vadovaujama klebono prel. J. Kučingio, XXX-ja Lietuvos Dieną surengs birželio 19. Joje bus oficialiai atsisveikinta su kompoz. Bronium Budriu, vargonavusiu ir chorui vadovavusiu 30 metų. Koncertinę programą atliks parapijos choras su naujuoju vadovu kompoz. Aloyzu Jurgučiu, solistai — Algirdas Brazis iš Čikagos ir Karen Vidžiūnienė iš Arizonos. Jubiliejinėms Lietuvos dienoms skirta leidinį ruošia Rūta K. Vidžiūnienė.

Kun. Algimanto Kežio, SJ, 55 nuotraukų paroda, vaizduojanti miesto, žmogaus ir gamtos santykius, vasario 16 — kovo 6 d. bus surengta Čikagos Jaunimo Centre, M. K. Čiurlionio galerijoje. Šios meninės nuotraukos, darytos pastarajame dešimtmetyje, yra susietos su Čikagos, Niujorko, Bostono, St. Louis ir net Meksikos vaizdais. Į jas taipgi įjungtas Yellowstone parkas, Niagaros kriokliai.

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos St. Petersburgo židinis Floridoje, vadovaujamas pirm. Jono Balkūno, rengia savo nario Vlado Kulboko knygos "Lietuvių literatūros kritika tremtyje" suktuves St. Petersburgo Lietuvių Klube balandžio 14, ketvirtadienį, 4 v.p.p. Šią knygą išleido Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija. Su ja supažindins iš Vašingtono atvykęs Antanas Vaičiulaitis, ištraukas skaitys Angelė Karvienė.

Anatolijus Kairys laimėjo 32-į "Draugo" romanų konkursą už "Kelionę į Vilnių". Premijos įteiktas, susietas su koncertu, įvyko kovo 19 d. Marijos gimnazijos salėje. Konkurso laureatą ir iškilės dalyvius pasveikino "Draugo" red. kun. P. Garšva, MIC.

Vertintojų komisijos sprendimą perskaitė jos sekr. N. Jankutė-Užabalienė. Dvieju tūkstančių dlerių premiją iškėitė mecenatė Irena Vincloviene, pagerbdama savo vyro a.a. Vaclovo Vinclovo atminimą. Romano ištrauką skaitė M. Smilgaitė. Sekančio konkurso mecenatė bus Jadvyga Pupelienė, gyvenanti St. Petersburg, Floridoje, taip pat norinti pagerbti savo mirusį vyrą. Koncertinę dalį atliko du solistai — sopranas Marijon Niska, dainavusi Niujorko Metropolitan operoje, ir čikagietis baritonas Algis Grigas. Sol. M. Niska, koncertavusi Niujorko lietuviams, lietuviškai buvo paruošusi penkis dainas: J. Tallat-Kelpšos — "Ne margi sakalėliai", "Saulė — raudona", VI. Jakubėno — "Gėlės iš šieno", "Ežerėlis", "Na, tai kas", Sol. A. Grigas savo pasirodymą pradėjo penkomi dr. L. J. Šimučio dainomis — "Kam klausyti", "Pražydo beržynai", "Ei nustok", "Ak atmenu" ir "Bočių rauda". Gražiai skambėjo Violetos ir Žermeno duetas iš G. Verdžio "Traviatos", atlikta absiejiu solistų. Jį žaisminga Violetos arija papildė sol. M. Niska. Sol. A. Grigas vokiškai padainavo ariją iš R. Wagnerio "Tannhauserio", lietuviškai — prologą iš R. Leoncavallo "Pajacų". Koncerto užbaigai sol. M. Niska buvo pasirinkusi arijas iš G. Puccini "Toscos", W. A. Mozarto operos "Višos jos tokios" ir vieną F. Cilela kompoziciją. Koncertan įsijungė ir jos vyras smuikininkas William Mullen, kurio močiutė buvo lietuviė. Akompanavo muz. Alvydas Vasaitis.

Pianistas Augustinas Maceina laureato vardą yra iškovojęs pirmajame M. K. Čiurlionio konkurse. Šiuo metu jis dirba koncertmeisteriu Vilniaus filharmonijoje, rečiau surengdamas atskirus savo koncertus. Paskutinis A. Maceinos koncertas vilniečiams įvyko vasario 8 d. Jam jis buvo pasirinkęs tik R. Schumanno kūrinius: "Arabeska", daug lyriškų puslapių turintį "Karnavalą", "Fantaziją C-dur". A. Maceina turi savitą atlikimo braižą, sugebėjimą įsijungti į atliekamą kūrinių. Recenzentas Edmundas Baltrimas ypač džiaugiasi "Karnavalu", kuriame A. Maceinai pavyko atkurti lyriškuosius R. Schumanno herojų portretus.

Dainų ir šokių ansamblis "Lietuva" savo pirmąjį koncertą surengė 1941 m. vasario 22 d. Vilniaus sporto rūmuose dabar įvyko 6000-tasis "Lietuvos" koncertas. Jam buvo panaudotos lietuvių liaudies dainos, šokiai, kuriems muziką buvo parašęs pirmasis ansamblio vadovas Jonas Švedas, choreografiją sukūręs Juozas Lingys. Šie kūriniai priklauso aukšniau ansamblio fondui. "Lietuvos" šiandiena atsiskleidė dabartinių kompozitorių kūriniuose.

Tarptautinė paroda "Europos fotografai-82", surengta Vakarų Berlyne, susilaukė 214 dalyvių iš šešiolikos Europos valstybių. Jai buvo atrinkti ir šeši Lietuvos atstovų kūriniai. Tarptautinės Fotografijos Meno Federacijos aukso medalį už geriausią nuotrauką rinkinį šioje parodoje laimėjo Lietuvos Fotografijos Meno Draugijos Šiaulių skyriaus sekr. Vladas Mikalauskas. Parodos aukso medaliu buvo apdovanoti kauniečiai V. Šonta ir klaipėdiečiai S. Straukas, diplomu — V. Balčytis.

Lietuvių rašytojų novelių rinkinį išleido "Veilinges" leidykla Helsinkyje. Noveles suomių kalbon išvertė Lia Liza Heino. Rinkinį yra įjungti 22 lietuvių rašytojų kūriniai, pradedant Žemaitė ir baigiant dabartiniu novelistu Saulium Kondrotu. Tai pirmas tokio pobūdžio leidinys Suomijoje, pokario laikotarpyje, šiltai sutiktas literatūros kritiko didžiausiame Suomijos laikraštyje "Helsingin Sanomat".

Velionis Vladas Bartusevičius susilaukė jo atminimui skirtos lentos prie namo, kuriame jam teko gyventi Vilniuje. Jis buvo gimęs 1927 m. vasario 5 d. Svyriuose, dabartinėje Gudijoje. 1952 m. baigė J. Švedo liaudies instrumentų klasę Vilniaus konservatorijoje. 1952-62 m. vadovavo Vilniaus universiteto, 1962-72 m. "Lietuvos" dainų ir tautinių šokių ansambliams. Vėliau iki mirties dirbo vyr. režisoriumi Vilniaus filharmonijoje, organizavo liaudies ansamblių vakarus dainų šventėse, masinius koncertus.

Lietuvos literatūros muzėjus 1965 m. buvo įsteigtas Kauno senamiestyje, XVII-XVIII š. renesanso ir baroko rūmuose, kuriuos kauniečiai vadindavo Maironio namais. Platesnių duomenų apie šį respublikinį muzėjų pateikia jo direktorius Kostas Kubilius. Ešą muzėjus išaugo iš poros ankstesnių muzėjų bazės, turį penkis skyrius, aštuonis filialus, apie 31.000 pagrindinio fondo rodinį, 76 darbuotojų, kurių 33 moksliniai bendradarbiai. Muzėjaus parodos bei kiti renginiai kasmet susilaukia apie 150.000 lankytojų. Pačiame muzėjuje veikia dvi nuolatinės parodos: viena yra skirta Maironio atminimui, kita — pokariniam laikotarpiui. Planuojama trečioji nuolatinė paroda, apimanti prieškarinį laikotarpį. Muzėjaus filialuose rengiamos parodos, susietos su rašytojų sukačtimis. Tokia nuolatinė paroda šimtųjų V. Krėvės-Mickevičiaus gimimo metinių proga atidaryta jo tėviškoje Subartonyse. Literatūros muzėjaus fondus kasmet praturtina paaukoti arba ekspedicijose surinkti nauji rodiniai. P. Višinskio laiška buvo gauti iš jo dukros M. Višinskytės-Zubrienės palikimo. A. Kriščiukaičio-Aišbės nuotraukos ir daiktai — iš jo vaikiočio V. Vaidelio. Nuotraukų, liečiančių draugystę su poetais V. Mykoliaičiu-Putinu ir P. Širviu, gauta iš prof. L. Žuklio. Poetas A. Miskinis muzėjui iškėitė savo kelių šimtų eilėraščių rankraščius. Daug lankytojų susilaukia muzėjuje rengiami autoriai rašytojų bei atsiminimų vakarai, poezijos ir novelės dienos, mokslinės konferencijos, literatūrinių-muzikinių įrašų perklausos.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 21 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 %
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	8 1/4 %
Trečiadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8 1/2 %
		term. indėlius 2 metų	8 3/4 %
		term. indėlius 3 metų	9 1/4 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-ta	11 %
Ketvirtadieniais	10 - 8	spec. taup. s-ta	7 1/2 %
Penktadieniais	10 - 8	taupomąją s-ta	7 %
		depozitų-čekių s-ta	6 %
Šeštadieniais	9 - 1	DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	14 1/2 %
Sekmdieniais	9.30 - 1	mortgičius nuo	11 1/2 % - 13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal sutaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

2239 Bloor Street West. • Telefonas 536-5936 ir 762-7775
Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9 • Tel. 533-5454

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechanikai
* taisyklės. * Snelgines ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-1371)

Vaziuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

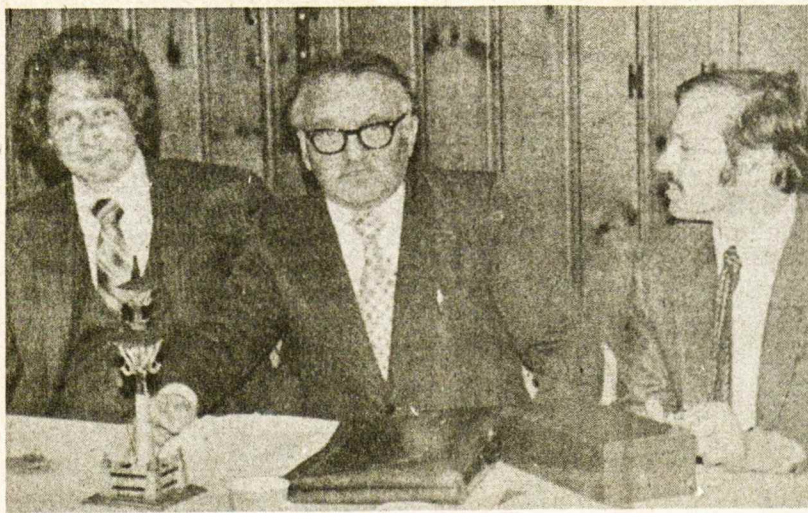
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiai — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5 Telefonas 531-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisyklės. Parduodu varstus automobilius. 24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.) FILTOSOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

JAV Lietuvos Bendruomenės Rėdžesterio apylinkės valdyba. Iš kairės: adv. T. KLIMAS, pirm. B. KROKYS, E. VIDMANTAS, B. Krokiui persikelus gyventi Filadelfijon, pirmininko pareigas laikinai eis T. Klimas, jau turįs patirties lietuviškoje veikloje. Nuotr. S. Ilgūno

Kanados įvykiai

(Atkelia iš 1-mo psl.)

rinčių šeimą su keturiais mažais vaikais. Jis buvo pašauktas Ontario teismo prisiėkusių tarybų, kurios pareigų negalima atsisakyti. Už atsakymą dalyvauti teisme netgi gresia \$1.000 bauda. Už tris dienas trukusį dalyvavimą byloje jis gavo tik \$70 iš teismo. Jam buvo sulaukyta \$113 nedarbo draudos išmoka, sudariusi \$43 nuostolį. Šie du atvejai plačiai nuskambėjo spaudoje. Į juos buvo priverstas įsikišti darbo ministeris L. Axworthy. Tik jo dėka buvo grąžintos sulaukytos išmokos.

Specialiu seminaru Kvebeko universitete Montrealyje buvo prisimintas bado Ukrainoje penkiasdešimtmetis. Šiuo renginiu pasirūpino Kanados ukrainiečiai ir jų kilmės profesorai. Liudininku buvo pakviestas M. Haydukas, tada buvęs tik aštuonerių metų vaiku.

Pasak jo, badas Ukrainos kaimuose pamažu prasidėjo 1932 m. rudenį, o viršūnę pasiekė 1933 m. kovo, balandžio ir gegužės mėnesiai, kai žmonės pradėjo kristi kaip musės. Gyvieji taip buvo nusilpę, kad neįstengdavo net duobius mirusiems iškasti. Tikslus bado mirusių ukrainiečių skaičius nėra žinomas. Galėjo būti šeši ar net dešimt milijonų. Albertos universiteto prof. B. Krawchenko bado kaltininku laiko J. Staliną, kurio įsakymus klusniai vykdė valdžios pareigūnai. Ukrainos ūkininkams buvo užkrautos tokios didelės grūdų duoklės, kad jiems patiems nebeliko pakankamai maisto. Tai buvo sąmoningas ukrainiečių ūkininkų žudymas. Jie mirė bado, o J. Stalinas eksportavo grūdus Vakarų pasaulin. Kai badaujančius ūkininkus pasiūlė gelbėti tarptautinės labdaros organizacijos, tą jų pagalbą atmetė Sovietų Sąjungos vyriausybė. Užsieniui ji pareiškė, kad jokio bado Ukrainoje nėra ir kad tokia pagalba nereikalinga. Šią savo tautos tragediją ukrainiečiai žada paminėti ne tik Kanadoje, JAV, bet ir kitose laisvojo pasaulio šalyse. Bus išleistos trys dokumentinės knygos, atskleidžiančios J. Stalino vadovautą sąmoningą ukrainiečių ūkininkų žudymą bado prieš 50 metų.

Kanados pašto bendrovės direktorius M. Warrenas, įsipareigojęs panaikinti metinį \$600 milijonų deficitą, pranešė, kad 1982 m. tas deficitas buvo sumažintas iki \$400 milijonų. Esą visiškai deficito panaikinimui reikės daugiau laiko, nes dabar pašto paslaugų pabranginimą saisto vyriausybės įvesti 6% ir 5% dviejų metų laikotarpiai. Su tokia brangiai apmokamo M. Warrenso išvada nenori sutikti Toronto dienraštis "The Globe and Mail". Specialiu vedamuoju jam buvo priminta, kad JAV paštas, turintis gerokai pigesnes paslaugas, 1982 m. turėjo \$700 milijonų pelno. JAV pašto vadovas W. F. Bolgeris pranešė, kad dėl gauto pelno paslaugų pabranginimas nenumatomas iki 1984 m. Valdžios parama JAV paštui tesudarė 2% jo apyvartos, o valdinei Kanados pašto bendrovei — net 24%.

Dienraštis "The Toronto Star" nenori tikėti M. Warrenso ir kitų pašto pareigūnų propagandine pasakaite, kad Kanados pašto paslaugos vis dar labai pigios, kai jas palyginai su kitų valstybių paštu. Ženkla vietiniams laiškam Kanadoje 1982 m. pradžioje buvo pabranginti 76% ir nuo 17 centų pakilo iki 30 centų. Dabar vėl bu-

vo užkrautas 6% pabranginimas iki 32 centų. Iš Kanados pašto buvo gautas oficialus kairoraštis, liečiantis vietinius pirmos klasės laiškus kitose valstybėse. Žurnalistas Bruce Wardas tą laišku kainas išvertė į kanadiškus dolerius, pasinaudodamas dabartinėmis dolerių verte santykiuose su pasirinktų kraštų valiuta. Pirmos klasės vietiniai laišukai mūsų centais kanuoja: V. Vokietijoje — 39 ct., Kanadoje — 32, Prancūzijoje — 31, Austrijoje ir Japonijoje — 28, Britanijoje ir JAV — 25. Šiame sąraše brangiausias yra V. Vokietijos paštas, o Kanados paštu tenka II vieta.

PLS Žaidynės

Lengv. atletikos varžybos vyks birželio 30 ir liepos 1 d.d. Illinois universiteto stadione. Kvalifikacinių normų nebus, tačiau numatoma remtis pasekmėmis sudarant galutinę registraciją.

Plaukimo varžybos bus liepos 1 d. Illinois universiteto patalpose esančiame 50 m ilgumo baseine. Normų taip pat nebus. Nebus ir estafetų.

Iškiliųjų sportininkų pagerbuvės pirmose PLS Žaidynėse 1978 m. Toronte nebuvo surengtos su prideramu iškilmingumu ir liko beveik nepastebėtos. Tačiau tai nereiškia, kad turėtume nuo to atsisakyti, juo labiau, kad turime kuo pasigirti Amerikos visuomenė. Štai keletas iškilų sportininkų — J. Sharkey-Zukasas, buvęs pasaulio sunkaus svorio bokso meistris; tenisininkas Vitas Gerulaitis, futbolio žaidėjas — Jonas Jonaitis-Unitas ir Ričardas Butkus, Europos krepšinio meistras Pranas Lubinas, Leonas Baltrūnas, Artūras Andriulis, Leopoldas Kepalas (miręs Australijoje 1981 m.), L. Petrauskas, Z. Puzinauskas, Mažeika, Norkus, Cenfaldas. Prie tokių taipgi priklauso Kanados rinktinės krepšininkas Leonas Rautišas, Kanados olimpinės komandos krepšininkas Robertas Pikelis ir jo sūnus Stepas Pikelis, plaukikas, Montrelio olimpiadoje laimėjęs sidabro medalį; Violeta Nešukaitytė — Kanados ir JAV stalo teniso meistrė; Britų Bendruomenės antra žaidėja, Edvardas Palubinskas — Australijos olimpinis krepšininkas, Pranas Mikulicius — Pran Mikus, Australijos ir Australijos vidutinio svorio bokso meistris, Povilas Vaitonis — buvęs Kanados šachmatų meistris. Gerai pasidairius galima būtų šį sąrašą papildyti dar keliais iš-

Skautų veikla

LSS suaktyvinęs "Aušros" stovyklos bendraraštyje paskelbta: vadovu-vių iškyla į Woodland Trails stovyklavietę — gegužės 14-15 d.d. Dalyvauti kviečiami pastovyklų viršininkai ir vadijų nariai. Plačiau informuoja vyr. skautininkai. Kiekvienas stovyklos dalyvis turi būti užsimokėjęs LSS nario mokesį. Kviečiamos šeimnininkės iš visų vietovių. Jos atleidišamos nuo visų mokesčių ir dirbs pamainomis. Jų vaikams moka, tik reg. mokesį. Stovyklos gydytoju pakviestas s. v.v.sl. dr. Ramūnas Saplys. Stovyklos krautuvėlės bus galima pirkti ledų, vaisvandenių, įvairių skautiškų reikmenų ir rankdarbių. Bendrų rajonų lietuviškos aplinkos sukūrimui pakviestas v.s. Kaz. Batūra. Iki gegužės 15 d. reikia žinių, kiek stovyklautojų norėtų įsigyti specialius stovyklos marškinėlius. Stovyklos sekretorės pareigoms pakviesta ps. Asta Saplienė. Krautuvėlę pirmą savaitę tvarkys S. Prima Saplienė, antrą — S. Dana Keršienė. Oro skautų pastovyklės virš. paskirtas S. J. Kirvelaitis iš Čikagos, vilkiukų pastovyklės virš. ps. Kastytis Batūra, pritr. skautų — j. s. G. Čepas ir s.v.v.sl. A. Garsys. Nedelsiant visi kviečiami registruotis — vienetais ar pavieniai pas s. fil. K. Jėčią (1310 Wayside Dr., Villa Park, IL 60181). Reg. mokeskis kanadietiškais \$62.50.

• Prisikėlimo par. kredito kooperatyvas parėmė Romuva \$200 auka. Nuosirdus aciu. Č. S.

kiliais sportininkais. Panašus sąrašas ir pasiekti laimėjimai taip pat turėtų rasti vietos žaidynių programoje.

Balys Savickas, naujai išrinktas LSK Vytis pirmininkas, buvo išvykęs Čikagon ir dalyvavo žaidynių ruošos posėdyje. B. Savickas vadovaus šaudymo varžyboms.

Anicetas Bucys PLS Žaidynėse atstovaus Anglijai šachmatų varžybose. A.S.

NAUJA VYČIO VALDYBA

Naujoji valdyba, išrinkta kovo 13 d., pasiskirstė pareigomis: pirm. Balys Savickas, sekr. Antanas Supronas, ižd. Edvardas Stravinskas. Valdybai talkins Pranas Berneckas. Valdybon taip pat įtraukti visi sporto šakų vadovai. Be to, ateityje numatoma valdybą dar papildyti reikalingais pareigūnais. Oficialus klubo adresas: Pr. Berneckas, 32 Rivercrest Rd., Toronto, Ont. M6S 4H3. Tel. R03-4429. A.S.

AUŠROS ŽINIOS

Krepšinis. Kovo 27 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyko dviejų "Metropolitan Basketball Association League" krepšinio rungtynės. Aušros jaunųjų A komanda laimėjo prieš FLAT (Philipino komanda) 99:65 (46:36). Tos pačios lygos pirmenybėse kovo 18 d. Aušros jauniai A laimėjo prieš Vytį 84:82 (42:38).

Draugiškas krepšinio rungtynės žaidė Londono Tauras — Aušra. Pastaroji laimėjo 152:69 (71:33).

Tinklinis. Balandžio 10 d., po 11.30 v.r. pamaldų, Prisikėlimo parapijos salėje įvyks vyrų tinklinio turnyras. K.S.

BOOKBINDING STUDIO "SAMOGITIA"

(lietuvis savininkas)
telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

Visas lietuvių jaunimas 16-30 metų kviečiamas dalyvauti

V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese

1983 metų liepos 1 - 24 dienomis

Kongreso atidarymas — Čikagoje liepos 1 d., kongreso stovykla — prie Klevelando liepos 4-10 d.d., kongreso studijų dienos — prie Peterborough, Ont., liepos 11-21 d.d., kongreso uždarymas Montrealyje — liepos 22-24 d.d.

Norintys kongrese dalyvauti turi registruotis kuo greičiau. Dėl registracijos anketų bei informacijos prašome skambinti Nijolei (416) 769-4085.

Kongrese turėsite progos susipažinti ir pabendrauti su lietuvių kilmės jaunimu iš trylikos laisvojo pasaulio kraštų. Iki malonaus pasimatymo kongrese!

KLJS valdyba

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 % už 90 dienų term. indėl.
8 1/4 % už 6 mėn. term. indėlius
8 1/2 % už 1 m. term. indėlius
8 3/4 % už 2 m. term. indėlius
9 1/4 % už 3 m. term. indėlius
11 % už pensijų planą
9 % už namų planą
7 1/2 % už specialią taup. s-tą
7 % už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:
už asmenines paskolas nuo 14 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 11 1/4 %
2 metų 12 1/2 %
3 metų 13 %
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 11 1/2 %
(variable rate)

AKTYVAI virš 33 milijono dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrietieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A.E. LePAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RIČARDAS KYBARTAS, 22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir šėrų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264, ext. 16 Toronte

ASMENINIUS ir KOMERCINIUS

PAJAMŲ MOKESČIUS (INCOME TAX)

patikimai ir tiksliai Jums apskaičiuoja ir užpildo mokesčių srities patarėjas (consultant)

Vladas Geringas.

Dėl informacijos skambinkite Toronte savaitės dienomis tarp 9 v.r. ir 5 v.p.p. tel. 362-0167 arba tel. 537-3508 (lietuviškai).

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Vėliavos šventinimas. KLK Moterų Draugijos Lietuvos Kankinių parapijos skyrius, vienas iš pirmųjų Kanadoje, įsigijo naują vėliavą. Ji bus šventinama š. m. balandžio 10, sekmadienį, per 11 v.r. pamaldas Lietuvos Kankinių šventovėje. Po pamaldų bus vaišės Anapilio Parodų salėje garbės svečiams, draugijos narėms ir jų šeimoms.

Kanados daugiakultūrių reikalų min. J. Flemingas kovo 29 d. Toronto "Royal York" viešbutyje surengė priėmimą etninės spaudos atstovams, kurin atsilankė ne tik min. J. Flemingas, bet ir ministras pirmininkas P. E. Trudeau. Pastarasis pasisveikino su visais atstovais ir pasikalbėjo įvairiais klausimais. Pasisveikinęs su "TŽ" atstovu kun. Pr. Gaida, prisiminė baltiečių vakarą parlamento rūmose Otavoj. Kai jam buvo padėkota už atsilankymą baltiečių vakare ir istorinę nuotrauką "T. Žiburiuose", min. pirmininkas pareiškė, kad tai nebuvo pirmas jo susitikimas su baltiečiais, tik galbūt fotografo neužfiksuotas.

Naujo tipo gimnazijos pradeda atsirasti metropolinio Toronto švietimo sistemoje. Jos skirtos specializacijai mokinių, kurie pasireiškia ypatingais gabumais įvairių menų srityse — piešime, skulptūroje, keramikoje, baletu, muzikoje, teatro mene. Iki šiol metropoliniame Toronte veikė tik dvi tokios mokyklos: viena North York, kita — Etobicoke priemiesčiuose.

Etobicoke mokykla jau dveji metai veikia netinkamos vienos buvusios pradžios mokyklos patalpose. Nuo sekančio mokslo metų toji mokykla praplečiama, sustiprinama ir perkeliama į naujas patalpas — jai atiduodami uždamos Royal York gimnazijos rūmai.

Tos mokyklos meno vadovu ir koordinatorium nuo ateinančių mokslo metų pradžios paskirtas mokyt. Rimas Paulionis, iki šiol dirbęs Silverthorn gimnazijoje. Pradžioje jam teks didelis darbas: ne tik suderinti visų meno dalykų programas, bet ir prižiūrėti senojo pastato pritaikymą meno dalykų mokymo reikalams. Toje naujo tipo gimnazijoje, šalia meno dalykų, bus dėstomi ir pagrindiniai akademinio gimnazijos kurso dalykai.

Sėkmingai praėjo šalpos popietė, kurios pelnas skiriamas Lietuvos politiniams kaliniams bei jų šeimoms. Rengėjos dėkingos visiems už dalyvavimą, kun. dr. V. Cukurui — už jaudinančius išpučius iš viešnagės Lietuvoje. Taip pat jos dėkoja solistei Lindai Marcinkutei ir muzikui Stasiui Gailevičiui už gražią meninę programą, Vytautui Balčiūnui — už visokeriopą pagalbą, Jonui Arstikiaiui už gėles, V. Ivanauskui, ponioms už pyragus, mielam jaunimui už patarnavimą pietų metu, visoms ir visiems, kokių nors būdu prisidėjusiems prie šios popietės rengimo. Popietės metu buvo gauta aukų. Po \$100 aukojo — A. J. Plipliai, P. Šcepavičius, \$50 — J. Bubulienė. Jūsų aukos ir dalyvavimas popietėje padės vargstantiems broliams ir sesėms tėvynėje.

Dr. Joseph Kirschbaum, Kanados Etninės Spaudos Federacijos pirmininkas, kovo 19 d. buvo pagerbtas labai iškilmingu pobūviu "Westin" viešbutyje jo 70 metų amžiaus suaktyvės proga. Dalyvavo daug žymių kanadiečių iš federacinės, provincinės ir savivaldybinės valdžios, etninės spaudos atstovai ir gausūs jo tautiečiai slovakai. Svečių tarpe buvo ir du vyskupai — ukrainiečiai I. Borecky, slovakai — Rusnaks. Lietuvius spaudai atstovavo V. Matulaitis ir kun. Pr. Gaida. Iškilmė prasidėjo kokteiliais 6 v.v., baigėsi malda 12 v. nakties. Gausiomis kalbomis, dovanomis ir meninė dalimi buvo pagerbtas žmogus, daug nusipelnęs etninei spaudai ir aplamai daugiakultūrei veiklai Kanadoje.

Ukrainiečių komitetas politiniams kaliniams išlaivinti Velykų laikotarpyje prie Toronto rotušės įrengė kalėjimo vienute, pasodino vieną tautietį, vaizduojantį sovietų kalinamą Yuriy Šukievych. Prie tos vienetės pastatė staliuką ir rinko praėvių parašus po peticija sovietų valdžiai, kad išleistų minėtą kalinį iš sovietinio kalėjimo. Y. Šukievych esąs buvusio sukiliminės ukrainiečių armijos generolo sūnus, jau apakęs ir labai nusilpęs. Buvo suimtas 14 metų amžiaus ir beveik visą laiką kalinamas. Peticijos tekstas buvo išspausdintas ir "The Toronto Sun" 1983.III.28 laidoje.

Lankėsi Toronte montrealietis muzikas Aleksandras Stankevičius-Stanke kovo 21-22 d.d. ir pasirašė sutartį su muzikinių plokštelių bendrove, kuri įsipareigojo išleisti penkis jo kūrybos plokšteles per penkerius metus. Tai naujojiška jaunimui skirta muzika, kurią labai mėgsta jaunoji karta. Šioje srityje A. Stankevičius jau turi nemažą patirtį — Montrealyje jis kuria muziką įvairioms radijo ir televizijos programoms. Be to, jis vadovauja Aušros Vartų parapijos ir "Pavasario" chorams. Neseniai išleista jo paruošta kalėdinių giesmių plokštelė turėjo didelį pasisekimą — išplatino apie 3000. A. Stankevičius Montrealyje yra įsteigęs muzikos rekordavimo bendrovę — studiją "Vinylus". Ji planuoja išleisti sol. G. Čapkauskienės ir kitų solistų bei chorų plokšteles. Lankydamasis Toronte, jis domėjosi ir "T. Žiburių" darbu.

Toronto Lietuvių Namų Moterų Būrelis parėmė "T. Žiburių" leidybą \$35 auka. Viešųjų bibliotekų vadyba Toronte išleido informacinį vadovą "Guide to the Multilingual Collections in the Public Library Systems of Metropolitan Toronto 1982". Jame nurodyta kur gaunamos svetimomis kalbomis knygos. Lietuvių kalba knygos laikomos metropolinio Toronto bibliotekoje (Metro Toronto Library, Languages Centre) ir viešojoje Runnymede bibliotekoje. Pirmoje yra per 500 knygų, antroje — 150-500. Vienos jų yra kataloguotos, kitos — ne. Dalis jų skiriama suaugusiems, kita dalis — jaunimui ir vaikams. Regijoninio daugiakalbio skyriaus vedėja yra Genia Lorentowicz. Tel. 928-5326.

Demonstracijos lietuvių rajone. Balandžio 2 d. Toronto High Park rajone, prie parlamento atstovo Jesse Flis įstaigos, įvyko prieš jį nukreipta komunistų "taikos mitytojų" demonstracija. Jesse Flis drašiai pasisakė už amerikietiškos raketos bandymą Alberto je. Lenkų "Polish Action Committee" surengė kontrdemonstraciją. High Park rajone gyvena daug ukrainiečių, lenkų ir lietuvių, kurie sovietus gerai pažįsta, todėl komunistų įsikišimą į jų paramos nesulaukė. Vis didėjanti minia buvo

aiškiai Jesse Flis pusėje. Nerasdami pritarimo "taikos mitytojai" greit išsiskyrė.

Kanados lenkai yra susiskaldę. Jie turi dvi bendruomenes: "Polish Congress in Canada" ir "Polish Alliance in Canada". Abi organizacijos yra antikomunistinės, bet nesutaria dėl veiklos metodų. Jų veikla yra gana pasyvi. Naujai iš Lenkijos atvykę jauni lenkai, daugiausia "Solidarnosc" nariai, įsteigė "Polish Action Committee". Ši organizacija jau nebe pirmą kartą piketuojia sovietams naudingų organizacijų

demonstracijas ir tai žada dar ryti ateityje. J.J.

A.a. Jono Mikšio atminimui Dana Bartulis paaukojo "T. Žiburiams" \$20.

Pagerbdami a.a. Vytautą Vingelį, paaukojo "T. Žiburiams" \$25 — A. ir J. Kutkos iš Welland, \$20 — V. R. Dementavičiai, \$15 — R. ir A. Stachiw.

Reikšdami užuojautą Prakupų šeimai, mirus a.a. Tomui Prakupui, vietoje gėlių paaukojo "T. Žiburiams" \$40 Izidorius ir Matas Antanaičiai, \$15 — O. ir J. Kirvaičiai.

A.a. Karolinos Koenig ir a.a. Adolfo Koenig atminimui "T. Žiburiams" paaukojo \$20 Jannina Vingelienė ir šeima, \$15 — Joana ir Romas Dūda.

II Pasaulio Lietuvių Dienų Lėšoms Telkti Komitetas pradėjo aukų vą. P. Kuras iš Windsor atsiuntė \$500, P. M. Krilavičiai iš Keswicko — \$25.

KLB Rodney Lietuvių Klubas, didžiai vertindamas lietuviškąją spaudą, atsiuntė "T. Žiburiams" paremti \$100 auką.

Grupė lietuvių pensininkų saulėtą sekmadienio popietę apžiūrėjo statomus pensininkų namus Bloor gatvėje. Drašesnieji užlipo net iki septinto aukšto (bus 9 augštai). Visiems patiko aplinkos vaizdas ir pastato išplanavimas. Netrukus bus užbaigtos statyti išorinės sienos ir prasidės vidaus įrengimo darbai. Pensininkų pastato vadovybė jau įsiekė pastovaus reikalų tvarkytojo-superintendente. Patyres tokiame darbe lietuvis galės gauti darbą. Kreiptis į H. Adomonių tel. 242-4543.

Ontario kultūros ir pilietybės ministeris Bruce McCaffrey kovo 24 d. sukvietė etninės spaudos, radijo ir televizijos darbuotojus į mokslo muzėjų "Science Centre" ir supažindino su savo ministerijos globojamomis institucijomis bei tarnautojais, kurių tarpe yra įvairių tautybių žmonių. Tik neteko patirti ar yra lietuvių. Priėmimo dalyvavo daug spaudos darbuotojų. Kartu tai buvo proga apžiūrėti ir patį muzėjų, labai moderniai įrengtą ir gausiai lankomą turistų. Iš lietuvių priėmimo dalyvavo J. R. Simanavičius, V. Matulaitis ir kun. Pr. Gaida.

• Užsakykite "Tėviškes Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir apraustikami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 663-9096.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje šaukia informacinį

SUVAŽIAVIMĄ,

kuris prasidės š. m. balandžio 16, šeštadienį, 10 val. ryto, Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor Street W.

Suvažiavime dalyvaus VLIKo pirmininkas dr. K. Bobelis ir Tautos Fondo pirmininkas J. Giedraitis iš Niujorko.

Programoje: 10 v. r. — 2 v.p.p. įgaliotinių, narių ir aukotojų suvažiavimas, 4 v.p.p. VLIKo pirmininko dr. K. Bobelio pranešimas.

Visi tautiečiai kviečiami ir suvažiavime, ir pranešime dalyvauti.

Tautos Fondo atstovybė Kanadoje

II PASAULIO LIETUVIŲ DIENŲ METU 1983 metų liepos 1 dieną, 8 valandą vakaro

The Auditorium Theatre (Pasaulio garso scenoje)
70 East Congress Parkway, Chicago, Illinois

LIETUVIŲ OPERA

— stato —

I LITUANI

Bilietai gaunami:

Bilietų Vaznelių prekyboje — Gifts International, 2501 W. 71st St., Chicago, IL 60629 — Tel. 471-1424
kainos: \$20, \$15, \$12, \$8, \$7, \$6 ir \$5. Paštu bilietai užsakomi tuo pačiu adresu siunčiant čekį Lithuanian Opera Co., Inc. pavadinimu. Kviečiami visi iš anksto įsigyti bilietus. II P.L.D. Kultūrinio Renginių Komitetas

VIENYBĖJE SU KOVOJANČIA TAUTA!

Antrosios Pasaulio Lietuvių Dienos bus š. m. birželio 25 — liepos 4 dienomis Čikagoje.

V-jo Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso studijų dienos ir kongreso uždarymas bus liepos 11-24 dienomis Kanadoje. Suvažiuos šimtai jaunimo

atstovų iš visų kraštų. Mūsų tautos ateitis — mūsų jaunimas! Lėšų telkimo komitetas Kanadoje kviečia visus Kanados lietuvius nuoširdžiai remti šią didžiąją šventę. Atsiųskite savo auką neatidėliojant. Iškirpę šį mūsų prašymą, pasiųskite paštu.

\$

Pavardė, vardas

Adresas

Aukos \$15.00 ir daugiau atleidžiamos nuo pajamų mokesčio.

Čekius rašyti: PLD — Jaunimo Kongresui. Adresas: 21 Cosmo Road, Toronto, Ont. M8X 1Z3

Dėkojame iš anksto.

Kanados Lietuvių Lėšų Telkimo Komitetas

ŠEIMŲ ATOSTOGOS WASAGOJE

nuo liepos 30, šeštadienio 2 v.p.p., iki rugpjūčio 6, šeštadienio, 12 v.p.p.

Programa vaikams — mokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus grupėms. Šeimininkų pagamintas maistas. Nakvynė — nameliuose arba barakų kambariuose. Kaina — šeimai nakvynė ir patalpos vienai savaitei \$60.00. Maistas — vienai savaitei suaugusiems \$50.00, vaikui 7-11 metų \$35.00, vaikui 4-6 metų \$25.00, vaikui 2-4 metų \$10.00, vaikui žemiau 2 metų \$0. Dalyvaujantiems nepilną savaitę: pilnos savaitės kaina padalinama į 6 dienas ir padauginama pagal dalyvautų dienų skaičių. Atvykstantiems vienai dienai kaina: \$10 suaugusiems, \$5 vaikui. Registracijos blankus galima gauti skambinant telefonu Danai Pranaitienei (416) 762-1482 Toronte.

Stovyklą-atostogas organizuoja Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija

• Supažindinkite savo draugus su "TEVIŠKES ŽIBURIAIS" — atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

1983 metų EKSKURSIJOS VILNIUS arba VILNIUS ir kiti Europos miestai

Gegužės 19 Birželio 30 Rugpjūčio 11
Birželio 16 Liepos 21 Rugsėjo 1
Rugsėjo 29

Galima važiuoti 8 dienom arba ilgesniam laikui grupėje arba paskirai. Grupės gegužės 19, birželio 30 ir rugsėjo 1 lydesiu aš pats: norintiems galėsiu nupirkti automobilius. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,

Toronto, Ontario M6P 1A5

Visais kelionių

reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Metinis "PARAMOS" Kredito Kooperatyvo narių susirinkimas

įvyks š.m. balandžio 17, sekmadienį, 3 valandą po pietų, Toronto Lietuvių Namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygučes.

VALDYBA

"Paramos"

kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams balandžio 17 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Antanas Bumbulis

Walter Dauginis

Birutė Jankauskienė

Kandidatus gali siųlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštineje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siųsti "Paramos" raštine arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,

B.A. M.L.S. LL.B

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario
M8X 1C5

Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 249-2637

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,

B.Sc., LL.B.

2 Jane St., suite 303
Toronto, Ontario
M6S 4W3

Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 233-0303

Bloor ir Jane gatvių kampas

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKSIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r.-12 v.p.p., Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilio
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR

3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8

(416) 233-3323

Pranas Barauskas 233-4741
Antanas Genys 231-2839
Juozas Gudas 270-5256
Vacys Žižys 232-1990
Arūnas Stradas — bendradarbis Floridoje (305) 626-7406

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

**Sutikdami naują pavasarį,
visi dalyvausime METINIAME**

SPAUDOS BALIUJE

PASIGĖRĖKIME gintarinio jaunimo ruošiamą specialią meninę programą, kurią atliks torontiško "Gintaro" dainos ir muzikos vienetas (dainininkės, muzikantai, solistas), vadovaujamas Giedrės Paulionienės ir Žibutės Šilinkaitės

IŠBANDYKIME savo laimę didžiojoje loterijoje (su specialiais bilietais) ir taip pat mažojoje (su įėjimo bilietais).

PASISTIPRINKIME šeiminiškės J. Bubulienės paruoštais valgiais, atsigavinkime (vairiais gėrimais, pasižokime gero orkestro "Sunset" garsams aidint.

BALIAUS PRADŽIA — 6.30 v.v., meninės programos — 7 v.v. Bilietai — po \$6.00 asmeniui, studentams — \$3.00. Gaunami "Tėviškės Žiburių" administracijos darbo valandomis (tel. 275-4672). Stalai po 10 asmenų rezervuojami iš anksto.

Spaudos baliuje kviečiame dalyvauti visus tautiečius iš arti ir toli, kad lietuviškoji spaudos šviesa neužgestų.

Rengėjai

balandžio 9,

Atvelykio

šeštadienį

didžiojoje

Anapilio

salėje

Mississaugoje

(2185 Stavebank Rd.)

TORONT

Anapilio žinios

— Prisikėlimo pamaldose balandžio 3 d., 7 v. ryto, dalyvavo labai daug tautiečių. Giedėjo choras, vadovaujamas muz. J. Go-vedo, ir sol. S. Žiemelytė. Liturginius giedojimus atliko R. Paulionis. Gausias gėles parūpino kat. moterų skyrius ir J. Arštikaitis.

— Balandžio 10, sekmadienį, per 11 v.r. Mišias švenčinama nauja KKK Moterų Dr-jos Lietuvos Kan-kinių par. skyriaus vėliava.

— Sutvirtinimo sakramento pa-mokos — sekmadieniais po 10 v.r. Mišių.

— Anapilio sodybai paaukojo \$1000: Nikolas Sinica, Olga ir Sigitas Prancūnai; religinei Lie-tuvos šalpai papildomai surinkta \$653 (iš viso iki šiol — \$6,516.00); lietuvių kapinėms paaukojo \$200 M. Tinginienė, \$30 — p.p. Nausė-dos; "Share Life" papildomai su-rinkta \$33. Iš a.a. Ant. Galinaičio palikimo gauta \$100. Parapijos skolas mokėti paaukojo \$500 P. Šcepavičius.

— Mišios balandžio 10, sekma-dienį, 10 v.r. — Elenos ir Vikto-r Dailydžių intencija, 11 v.r. — už a.a. Joną Elijošų.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos balandžio 10, sek-madienį, 9.30 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Nuosavybės komiteto posėdis — balandžio 6, trečiadienį, 7.30 v.v., šventovėje.

— Pamaldos balandžio 17 d. įprastu laiku. Pamaldose balan-džio 24, sekmadienį, minėsime "Aušros" 100-mečio sukaktį ir knygnešius didvyriškumą.

— Biblijos apmąstymai bus balan-džio mėnesį ketvirtadieniais, 7.30 v.v., šventovėje, pradedant balandžio 14 d.

— Moterų draugijos bazaras — gegužės 7, šeštadienį, šventovės patalpose. Turintieji ką paaukti prašomi palikti daiktus po pamal-dų arba perduoti E. Sturmienei.

— Lietuvių Dienų, dainų šventės ir sinodo proga Čikagoje užsaky-ti du autobusai. Suinteresuoti prašomi registruotis po pamaldų arba skambinti V. Dauginiui 533-1121.

— Ligoniniai: Pranas Girdvainis, Penetanguishene ligoninėje (širdies priepuolis).

Lietuvių Namų žinios

— Š. m. balandžio 24, sekmadie-nį, rengiamas "Aušros" šimtmečio minėjimas LN Mindaugo me-nėje. Dr. A. Klimas iš Ročesterio skaitys paskaitą "Aušra ir mes". Meninę programą atliks Ham-iltono Aušros Vartų parapijos choras, solistė S. Žiemelytė ir sol. A. Pakalniškytė. "Aušros" poeziją ir ištraukas skaitys A. Byszkievicz-Dargyte, R. Jonaitienė ir A. Petrauskas. Bilietus jau galima gauti LN raštinėje ir sekma-dienį popietėse. Vakaraus prašo-ma kreiptis pas V. Kulnį tel. 769-1266.

— Dr. Šalkaus globoje Mississaugos ligoninėje gydosi ilgametis LN tarnautojas Leonas Valiukas.

— LN lankėsi Br. Krokys iš Ročesterio. Šiais metais jis ir vėl prisidės prie mokytojų stovyklos organizavimo. Galės dalyvauti ne tik mokytojai ir jų šeimos, bet ir lietuvišku švietimo besirūpi-nantis jaunimas.

— LN raštinėje dar galima gauti bilietų Velykų stalui. Jis ruošia-mas LN Mindaugo menėje Atvely-kio sekmadienį, balandžio 10 d.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skam-binti 534-3882 Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Velykose per Mišias naujai paruoštas giesmes giedėjo parapijos choras, vadovaujamas sol. V. Verikaitis, akompanuojant sol. L. Marcinkutei. Naujas giesmes solo giedėjo sol. V. Verikaitis. Po Pri-sikėlimo Mišių visi buvo pavaišin-i kava ir skanėstais, kuriuos pa-ruošė parapijos moterų skyrius.

— Pakrikštyta: Livia-Karolina, Gito ir Daivos Berius duktė.

— Parapijos tarybos posėdis — balandžio 6, trečiadienį, 7.30 v.v. Parodų salėje.

— Mišios už a.a. kun. prof. Sta-sį Ylą — balandžio 10, sekmadie-nį, mūsų šventovėje. Akademija — parapijos salėje.

— Paraus "Amnesty Internatio-nal" organizacijai balandžio 10 d. po Mišių rinks moksleiviai ateitininkai, norį pagelbėti politi-niams kaliniams.

— Labdaros sekcija planuoja vartotų drabužių ir daiktų išpar-davimą balandžio 14, 15 ir 16 d.d. Parodų salėje. Visus prašo surinkti atliekamų daiktus, drabužius o ypač papuošalus, ir balandžio 11, 12 ir 13 d.d. atvežti tiesiai į Parodų salę.

— Parapijai aukojo: A. G. Ra-džius, J. M. Duliūnai ir R. A. Siru-čiai \$300, H. Kanschat \$200, dr. R. J. Barakauskai \$200, M. Sku-čienė \$100, B. Narbutas \$100, H. Stepaitis \$100, I. Urbonas \$100, N. Fabricienė \$100, P. Kudreikis \$50, J. V. Samulevičiai \$50, dr. J. Urbaitis \$50, K. Aranauskas \$50, T. Užbalienė \$45, A. V. Puzeriai \$40; religinei šalpai iki šiol mūsų parapijoje surinkta \$8,291.

— Mišios balandžio 10, sekma-dienį, 8 v.r. — už Vyta Grybą, 9 v.r. — už Joną ir Nataliją Baltai-kius, 10 v.r. — už Liudą Racevičių, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Juozą Gaputį, Alfonsą Jaką, kun. Stasį Ylą.

"Tėviškės Žiburių" spaudos balius — šį šeštadienį, balan-džio 9, Anapilio salėje. Baliaus pradžia — 6.30 v.v., o meninės programos — 7 v.v. Šiais me-tais specialią programą, pri-taikytą spaudos baliaus nu-taika, atliks "Gintaro" dainos ir muzikos vienetas, vadovau-jamas G. Paulionienės ir Ž. Šilinkaitės. Baliaus daly-vius aplankys net dviejų loteri-jų laimė — vienas apdovanos piniginiiais laimėjimais, kitas kelionės bilietais, trečias paveikslais, ketvirtas — įvai-riais vertingais reikmenimis. Bus ir tradicinis S. Rakštie-nės tortas, žymios kulinarės pagaminti valgiai, įvairūs gė-rimai, smagūs šokiai. Įėjimas — tik \$6, studentams — \$3. Sta-lai (po 10 asmenų) rezervuoja-mi ir bilietai užsakomi "TŽ" administracijoje tel. 275-4672.

Pamaldos už a.a. kunigą Sta-sį Ylą — balandžio 10, sekma-dienį, 7 v. vakaro. Prisikėlimo šventovėje. Po pamaldų — di-džiojoje Prisikėlimo salėje pa-gerbtuvės. Kalbės rašytojas J. Kralikauskas ir kiti, atskleis-dami šio uolaus kunigo, talen-tingo rašytojo, sėkmingo jauni-mo auklėtojo gyvenimą. Pro-gramoje numatyta ir meninė dalis, atspindinti Vėlionies kūrybą. Pamaldose ir pagerb-tuvėse — akademine dalyje kviečiami dalyvauti ateitinin-kų, skautų bei kitų organizaci-jų atstovai ir visa plačioji vi-suomenė.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GY-DYMO įstaiga Toronto veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iš kaba nuimta saugumo sume-timais, vengiant nesąžiningų pra-eivių. Tel. 533-8008.

B. NAUJALIO NATŪRALAUS GY-DYMO įstaiga Toronto veikia jau 19 metų. Ji priima pacientus ir toliau. Iš kaba nuimta saugumo sume-timais, vengiant nesąžiningų pra-eivių. Tel. 533-8008.

Iš arti ir toli visi esate

maloniai kviečiami į

"GINTARO" SUBATVAKARĮ

š.m. balandžio 23, šeštadienį, 7 v.v., Anapilyje

Naują programą atliks visos "Gintaro" grupės.

Dainininkės su sol. R. Paulioniu lydės šokius. Veiks dvi loterijos, šokiams gros orkestras "Malūnas". Išalkusius maitins J. Bubulienė, ištroškusiems bus šuliny.

Įėjimas: suaugusiems \$6.00, studentams ir pensininkams — \$4.00. Stalai numeruoti. Bilietai gaunami pas B. Stanulienę tel. 231-4937 ir O. Radzevičienę tel. 827-5620 arba sekmadieniais parapijose po pamaldų.

"Gintaro" tėvų komitetas

75 ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ PARAPIJOS MONTREALYJE METŲ SUKAKTIES IŠKILMĖS

1983 metų balandžio mėn. 16 – 17 dienomis

AKTAS - KONCERTAS

Balandžio 16 dieną, 4 v.p.p., 5555 Sherbrooke St. East, Montreal, Que., Marguerite De La Jemmerais gimnazijos salėje.

(Kampas L'Assomption Blvd., prie L'Assomption METRO; yra vieta automobiliams pastatyti).

PROGRAMOJE:

Solistė G. ČAPKAUSKIENĖ
Solistas A. KEBLYS
Toronto vyrų choras "ARAS"
Šv. Kazimiero parapijos choras
Aušros Vartų parapijos choras

Mergaičių choras "PAVASARIS"
Dirigentai — V. VERIKAITIS,
kun. M. MILOX,
A. STANKEVIČIUS,
akompaniatorius — J. GOVĖDAS

ĮĖJIMO AUKA: Suaugusiems — \$7.00, moksleiviams — \$4.00

BALIUS

Balandžio 16 dieną, 7.30 v. v., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Gros 10 asmenų Lachman orkestras. Šilta vakarienė, baras.

BILJETAI: Suaugusiems — \$12.00, moksleiviams — \$6.00.

IŠKILMINGOS PAMALDOS

Balandžio 17 dieną, 12 valandą, Šv. Kazimiero parapijos šventovėje, dalyvausiant J. E. arkiv. Paul GREGOIRE, J. E. vysk. Vincentui BRIZGIUI.

Kviečiame visus lietuvis gausiai dalyvauti. Bilietai yra platinami iš anksto. Į renginius prašome atvykti laiku. RENGĖJAI

1983 metų "Vilniaus" karalaitės balius

balandžio 30, šeštadienį, 7 val. vakaro, Toronto Lietuvių Namų Mindaugo menėje

Šilta vakarienė, turtinga loterija, šokiai, įdomi programa ir ypatingas svečias.

Stalai numeruoti. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto — sekmadieniais po pamaldų Prisikėlimo parapijoje, Anapilyje ir Lietuvių Namuose, o šokiadieniais — pas L. Kulavičienę (tel. 236-1048 arba 766-2996).

Bilietų kainos: suaugusiems — \$12.50, pensininkams ir studentams — \$11.00

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronto — J. Baliūnas.

PATYRĘS DAŽYTOJAS atlieka vidaus ir išorės dažymo darbus bei pataisymus. Įkainojimas ir spalvų parinkimas — nemokamai. Darbas sąžiningas ir garantuotas. Tel. 534-0388 po 7 v.v.

JANE-ANNETTE RAJONE išnuomojami be baldų II-me augšte trys kambariai, virtuvė ir prausykla. Pageidaujama vyresnio amžiaus nerūkanti pora. Skambinti tel. 766-1505 Toronto.

MONTREALQUE

Knygos sutiktuves. Kovo 27 d. vyko Ant. Tamošaitis "Lithuanian Easter Eggs" knygos sutiktuves, suruoštos Montrealio tautodailės grupės "Vaivorykštė". Gal parinktas priešvėlykinis laikotarpis sudomino publiką, kad susirinko net apie 150 dalyvių.

Šį renginį pradėjo "Vaivorykštės" pirm. Ir. Lukoševičienė, padėkodama atvažiuojantiems dailininkams Anastazijai bei Antanui Tamošaitiams, filmo įkaltėtojai ir žodžio kūrėjui poetui dr. H. Nagiui, muzikines filmo dalies paruošėjui inž. Z. Lapinui bei visiems dalyviams.

B. Nagienė aptarė knygą kaip moksliškai paruoštą kūrinių, iš kurio 1870 iliustracijų nesunku susirasti idėjų kiekvienam kiaušiniui bemarginančiam.

Dail. A. Tamošaitis savo žodyje nusakė kiaušinių vaizdavimą įvairių tautų papročiuose. Priešs priėmimo meno, lygino vieną margučio detalę prie žodžio, vieną ornamentą prie sakinio, o visą įvairių spalvų margutį prie prozos ar poezijos kūrinio. Skatino laikytis senų lietuviškų rastių, kad margutis pasiliktų tikrai lietuviškas ir vertingas. Kalbėdamas apie knygą, priminė, kad jos išleista 2000 egz., kurių pusė jau išparduota, palyginti, per trumpą laiką. Jos pareikalavimas yra didelis ne tik tarp lietuvių, bet ir iš įvairių kraštų bibliotekų.

Gaila, kad čia tebuvo keliolika knygų, kurių būtų buvę galima parduoti kelis kartus daugiau. Autorius mielai visas knygas autografo.

Po to buvo rodomas filmas "Lie-

tuvių audinių dailė", kur pavaizduotas dail. A. Tamošaitienės darbas nuo siūlų dažymo, verpimo iki gražiausių tautinių drabužių, kilimų bei gobelenų audimo ir paveikslų. Gale filmo — keli Hamiltono "Gyvataro" tautiniai šokiai.

Ant kelių stalų buvo išdėstyti margučiai bei Vilniaus verbos, kurių didžioji dalis padaryta B. Nagienės. Visą laiką Anelė Keršienė su dukra Terese dažė margučius. Renginyje baigtas kavutė.

Sol. Ant. Keblys grįžo iš atostogų, kurias praleido Brazilijoje — Sao Paulyje ir Riodežaneire. Jam teko giedoti dviejuose šventovėse ir dainuoti viename viešbutyje.

Sesulį namuose surengtas Vidai Morkūnaitėi mergvakaris, į kurį atsilankė daug moterų. Būsimoji jaunoji apdovanota gražiomis dovanomis. B.S.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Prie parapijos sukaktovinio metraščio dar prisidėjo: \$125 — Šv. Elzbieta Dr-jai; \$100 — J. Skučas; po \$50 — J. Valiulis ir Ch. Ambrasas. "Litas" šiam leidiniui paskyrė \$250. — Sunkiai susirgo Antanas Šmitas. Paguldytas Generalinėje ligoninėje. — Iš Havajų salų sugrįžė A. ir M. Kringeliai vėl įsijungę į parapijos gyvenimą. — Buvusių mirties realiečių aktorius Leono (mirus) ir Danos Barauskų vyr. sūnus advokatas Andrius iš Los Angeles rengiasi tuoktis su gailės, sesute Prancevičiute Irena iš Čikagos. Vestuvės bus balandžio 10 d. Čikagoje. Į jas išvyksta Teodora Čipkienė-Barauskaitė. Ji viešės Ročesteryje, kur prie jos kelionės į vestuves prisidės dar dvi seserys su šeimomis. Šk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

Darbo valandos	Aušros Vartai	Rosemount
Pirm., antr. treč.	9.00 – 3.00	—
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	6.00 – 8.00
Penktadieniais	10.00 – 6.00	12.00 – 6.00
Sekmadieniais	10.00 – 12.30	—

Certifikatai: min. \$1,000.00
1 metų 9.50%

Terminuoti indėliai:

1 metų 9.25%

180 – 364 d. 9 %

30 – 179 d. 8.75%

Trumpalaikius indėlius

už \$20,000 ir daugiau

Taupomosios sąskaitos:

specialios 8 %

su drauda 7.75%

Čekių sąskaitos 6 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto

Asmenines ir prekybines

Paskolas mirties

atveju

apdraustos iki \$10,000

KONFIDENCIALUS IR GREITAS PATARNAVIMAS

ČEKIAI IR VISI KITI PATARNAVIMAI NEMOKAMAI

FOTOGRAFAS

Darau nuotraukas įvairiom progom. Skambinkite — JAUNIS BAKEVIČIUS po 5 v.v. telefonu 231-6253 Toronto.

ORKESTRAS "Malūnas", grojantis lietuvišką ir modernią muziką šokiams, vestuvėms, baliams. Skambinti DANAI 822-3791 po 6 v.v., EDVARDUI 536-6672 Toronto.

ATLIEKU ELEKTROS LAIDŲ instaliacijas namuose, vandens bei nuotekų vamzdžių pakeitimą, vidaus, lauko namų dažymo ir kitus remonto darbus. Skambinti 533-5964 Toronto.

VEDYBŲ TIKSLU noriu susipažinti su rimta, dora, sąžininga, vidutinio amžiaus moterimi. Pageidaujama ir nuotrauka, kurią pasižadų gražinti. Paslaptis, garantuota. Esu vidutinio amžiaus, našlys, be šeimos, blaivus, nerūkantis ir materialiai gerai apsirūpinęs. Rašyti "T. Žiburiams", pažymint "Jonui".

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBULIAI Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parenkami namuose ir istaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8280 arba 667-8260 Toronto.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto, KAROLIS ABROMAITIS